

Stockholms
stad

Järva stadsdelsnämnd

Dnr: JÄRVA 2024/89

2024-02-01

Handläggare

Andreas Petersson
Telefon: 0850803070

Till

Järva stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse 2023 för Järva stadsdelsnämnd

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	7
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden.....	7
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan.....	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst.....	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet.....	37
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv.....	47
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.....	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring.....	53
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar.....	56
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar.....	59
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	61
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.....	64
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd.....	65
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb.....	67
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med.....	77
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb.....	80

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	86
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	91
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	104
Uppföljning av ekonomi.....	110
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	110
Resultatenheter	119
Investeringar.....	120
Försäljningar av anläggningstillgångar	122
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	122
Ombudgeteringar.....	122
Medel för lokaländamål.....	122
Analys av balansräkning	122
Övrigt	123
Särskilda redovisningar	124
Bedömning av nämndens interna kontroll.....	124
Systematiskt kvalitetsarbete.....	128
Systematiskt arbetsmiljöarbete.....	132
Checklista för årlig uppföljning	132

Sammanfattande analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att 12 av kommunfullmäktiges 16 verksamhetsområdesmål har uppfyllts helt. Denna bedömning grundar sig på målvärdet för indikatorer, förväntat resultat för underliggande nämndmål samt genomförda aktiviteter.

Den 1 juli 2023 bildades Järva stadsdelsnämnd utifrån en sammanläggning av Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder. Under det andra halvåret har verksamheterna i den nya organisationen fokuserat på att skapa gemensamma riktlinjer och enhetliga rutiner.

Året har även präglats av arbetet inom ramen för Fokus Järva. Stadsdelsnämnden och förvaltningen deltar i det omfattande stadsutvecklingsprojektet som adresserar de strukturella utmaningar som finns i Järva. Projektet är högt prioriterat och inbegriper målområden som stadsutveckling, ekologisk hållbarhet, social hållbarhet, civilsamhälle och näringsliv. Nämnden samverkar i projektet tillsammans med berörda facknämnder och bolag och ges i denna samverkan möjlighet att genom lokal kännedom och förankring påverka analyser och lösningar för framtiden. De av nämnden utpekade fokusområdena, se nedan, utgör grunden för vilka utökade insatser som nämnden under året gjort utifrån identifierade strukturella utmaningar.

Nämndens fokusområden

Barn och ungas uppväxtvillkor och fritid

Tidiga insatser har erbjudits för att minska antalet barn och unga som dras in i kriminalitet. Skyddsbedömningar genomförs alltid när barn och unga utsätts för våld eller bevittnat våld. För att fler barn och unga i samhällsvård ska nå skolframgång har fokus lagts på att följa barns skolresultat, hälsa och fritidsaktiviteter under utredningstiden. Förskolans kompensatoriska uppdrag har stor betydelse för barns uppväxtvillkor och möjlighet till likvärdiga livschanser. I förskolan har alla barn rätt till utveckling och lärande och nämndens förskolor har fokuserat särskilt på barnhälsa och språkutveckling. En aktiv fritid där barn kan delta i strukturerade och vuxenledda aktiviteter är en social skyddsfaktor. Nämnden har fokuserat på arbetet med att erbjuda trygga fritidsgårdar, parklekar och stadsmiljö, där barn och unga kan ta del av aktiviteter och möta trygga vuxna.

Under året genomfördes Sommar i Järva med aktiviteter för barn, unga och deras föräldrar. Arrangemanget hade ett brett programutbud med bland annat teater, sport och kultur och genomfördes i samverkan med lokala föreningar, partners inom ramen för Idéburet offentligt partnerskap (IOP) och flera andra aktörer. Ett mobilt fritidsbibliotek har utvecklats för utlåning av sport- och fritidsutrustning. Det våldspreventiva arbetet har fortsatt under perioden med utbildningar i grundskolan samt till föräldrar med barn i mellanstadiet. Utbildning om våldsprevention riktad till föreningar inom nattvandring och grannstöd har genomförts. Syftet med utbildningen är att öka kunskapen om våld samt ge deltagarna metoder för att förebygga våld.

Trygghet

Trygghet för invånare, yrkesverksamma och besökare i stadsdelsområdet är en förutsättning för inkludering och tillit i samhället. För att öka tryggheten i stadsdelsområdet samverkar förvaltningen med viktiga aktörer, bland annat polisen och civilsamhället. Platssamverkan sker för att öka tryggheten på platser som upplevs som otrygga.

Tryggheten har ökat i stadsdelsområdet jämfört med föregående år. I den årliga medborgarundersökningen upplever sex av tio sin stadsdel som trygg. Det framgår även att invånarnas nöjdhet med renhållning har ökat. Samverkan med polisen fortsätter och det trygghetsskapande arbetet bedöms gynnas av sammanläggningen. Med anledning av den nya lagstiftningen som tydliggör kommuners ansvar i det brottsförebyggande arbetet har nämnden under perioden infört löpande veckovisa möten där bland annat polisen, fastighetsägare i Järva, väktarbolag, transportbolag samt andra förvaltningar ingår för att ta fram en gemensam veckovis lägesbild. Inom skolnaven har samverkan fortsatt mellan polis, skola, socialtjänst och fritidsverksamhet för att motverka att barn och unga dras in i kriminalitet.

Arbete och bostad

Eget arbete och tillgången till en ändamålsenlig och trygg bostad är två fundament för den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv, ge familjens barn rimliga uppväxtvillkor och för att aktivt kunna ta del av och bidra till samhället. Nämnden fortsätter att utveckla arbetssätten för att ge stöd till personer med funktionsnedsättning att närma sig arbetsmarknaden. Utvecklingen sker genom att fånga upp individens önskemål om att komma i arbete.

Under perioden har nämnden erbjudit samtliga ungdomar som sökt feriejobb en plats och stadens mål om antal tillhandahållna platser har uppfyllts. Den nystartade verksamheten Kompetensverkstan som riktar sig mot unga som varken arbetar eller studerar har etablerats.

Miljö och klimat

Nämnden har fortsatt arbetet med att stärka det strategiska och långsiktiga miljö- och klimatarbetet för att nå målet om att Stockholm ska vara klimatpositivt senast år 2030.

Under perioden har verksamheterna haft fokus på att fortsätta fasa ut farliga kemikalier, minska plastanvändningen, genomföra klimatsmarta resor, öka ekologiska inköp och minska matsvinnet.

Kvalitet och beredskap i kärnverksamheterna

Nämndens har utvecklat sin civila beredskap genom att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, identifiera åtgärder som behöver vidtas och genom att följa och delta i stadens samordnade arbete med bland annat beredskapslager.

Under året har två trygghetspunkter etablerats i stadsdelsområdet som ska tillvarata invånarnas behov av stöd och service vid extraordinära händelser. Vidare har förutsättningar för ett mer effektivt agerande vid krissituationer stärkts i och med upprättande av en ny krisstödsorganisation.

Arbetet med att utveckla en krigsorganisation har pågått och planering av arbetet inom

stadens sektorsorganisation har påbörjats. Stadsdelsområdets båda trygghetspunkter, Spånga IP och Husby medborgarkontor, rustas och bemannas för att i händelse av allvarliga och långvariga samhällsstörningar kunna tas i bruk.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Nämnden bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att tre av kommunfullmäktiges fem verksamhetsområdesmål har uppfyllts helt. De mål som bedöms vara delvis uppfyllda är 1.1. Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid och 1.5. Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Nämnden bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundar sig på att kommunfullmäktiges samtliga fyra verksamhetsområdesmål har uppfyllts helt.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Nämnden bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att fem av kommunfullmäktiges sju verksamhetsområdesmål har uppfyllts helt. De mål som bedöms vara delvis uppfyllda är 3.5. Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden samt 3.6. Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser.

Kommunfullmäktiges direktiv

Nämnden har arbetet in redovisningen av de direktiv som ligger inom nämndens rådighet och uppdrag under tillämpliga mål för verksamhetsområdena. I vissa fall har arbetssätt, rutiner och internkontroll i verksamheten anpassats för att tillgodose de krav som ställs.

Kommunfullmäktige har gett direktiv inom följande områden och nedan framgår under vilka målområden som de har hanterats.

Långsiktigt hållbar ekonomi i en turbulent omvärld - mål 3.1 och 3.7

Klimatpolitiken - hela stadens ansvar - mål 2.1, 2.2, 2.3 och 2.4

Innovation, digitalisering och upphandling - nämndens arbete med implementering av stadens kvalitetsprogram samt mål 3.5

Staden som arbetsgivare - mål 3.4

Samverkan för en trygg och säker stad - mål 3.5 och 3.6

Samverkan för trygga barn och ungdomar med rättvisa livsvillkor - mål 1.1, 1.2, 1.3, 1.5, 3.2, 3.3 och 3.7.

Ett Stockholm med hållbar tillväxt - mål 2.3, 3.3, 3.4, 3.5 och 3.6

Stockholm som kulturellt centrum - mål 1.5

Samverkan för ökat bostadsbyggande och en hållbar stadsutveckling - mål 3.1

En hållbar och demokratisk stad - mål 1.4, 3.4, 3.6 och 3.7

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att tre av kommunfullmäktiges fem verksamhetsområdesmål bedöms ha uppfyllts helt. De mål som bedöms vara delvis uppfyllda är 1.1 och 1.5.

Under respektive mål för verksamhetsområdet redovisas hur nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet.

Av de sju nämndmålen beräknas fyra ha uppfyllts helt. De nämndmål som bedöms ha uppfyllts delvis är 1.1.1 - Barn och unga har jämlika och trygga uppväxtvillkor samt en variationsrik fritid 1.3.1 - Det förbyggande arbetet stärks och invånare får stöd och omsorg utifrån sina förutsättningar och behov samt 1.3.2 - Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd och insatser möter en socialtjänst av god kvalitet och med insatser som präglas av självbestämmande och trygghet.

Nämnden har under året erbjudit ett brett fritids- och kulturutbud med flera lovaktivitetsprogram. Några av de större kultur- och fritidsaktiviteterna som genomförts under året är uppstarten av fritidsbiblioteket, genomförandet av Sommar i Järva, uppstarten av Järvaligan samt starten av ESF projektet Aktiv fritid Järva som syftar till att lotsa barn till meningsfulla och strukturerade fritidsaktiviteter. Föreningslivet villkor stärks genom föreningsbidrag och andra stödformer.

Under året har nämndens arbetat för barns rätt till utbildning genom en förskola av hög kvalitet. Förskolorna har prioriterat arbetet med barns språkutveckling och tillgängliga lärmiljöer för alla barns rätt till utbildning och undervisning. En treårsplan för Järva förskolors prioriterade områden; språkutveckling, systematiskt kvalitetsarbete, barnhälsa och tillgängliga lärmiljöer har färdigställts under året.

För att öka andelen barn i förskolan har arbetsrutiner utifrån den nya lagen *Förskola för fler barn* tagits fram och förskolelotsar har arbetat uppsökande. Vidare har förskolan tagit fram arbetssätt där öppen förskola och förskola har stärkt samverkan i syfte att öka vårdnadshavares kunskap om och förtroende för förskolan.

Ett utvecklingsarbete har genomförts för ett mer likvärdigt och bättre samordnat stöd till barn och unga med särskilda behov. Arbetet har systematiserats och samverkan förbättrats i syfte att säkerställa barns behov av insatser. Förvaltningen har kartlagt och planerat för att starta upp en mötesplats i Rinkeby som ska öppnas under 2024. Syftet är att öka kvinnors delaktighet i det offentliga rummet och i organiserat föreningsliv.

Nämnden bidrar i det dagliga arbetet till en äldrevänlig stad genom ett strukturerat arbete för

ett tillgängligt, tryggt och inkluderande stadsdelsområde som främjar ett aktivt liv för personer över 65 år. Under året har en betydande uppgift varit att identifiera och motverka skillnader mellan de tidigare stadsdelsförvaltningarna som den 1 juli bildade Järva stadsdelsförvaltning.

Förvaltningen har ett särskilt stödteam för äldre inom socialpsykiatrins boendestöd. Teamet inrättades utifrån ett identifierat ökat behov av särskilt stöd för målgruppen äldre med psykisk ohälsa. Under 2023 har behovet ökat ytterligare och i december var 130 personer över 65 år i Järva beviljade insatsen boendestöd. Mötesplatserna för äldre har under 2023 fokuserat på att erbjuda ett varierat utbud av hälsofrämjande aktiviteter för besökarna. Förvaltningen har under året erbjudit en mängd olika aktiviteter för äldre i Kista, Rinkeby, Akalla, Husby, Spånga och Tensta. Aktiviteterna i förvaltningens regi har totalt lockat till drygt 21 500 besök under året. Vissa av aktiviteterna har varit återkommande, andra vid endast ett tillfälle.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

◆ Uppfylls delvis

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundar sig på att KF-aktiviteten har genomförts. Vidare bedöms underliggande nämndmål ha uppfyllts delvis.

Fritidsgårdar och Framtidens hus

Efter sammanläggningen finns det totalt 13 fritidsgårdar i förvaltningsområdet varav tre drivs på entreprenad med tillhörande aktivitetshus. Arbetet med att skapa en sammanhållen fritid utifrån stadens fritidsstrategi inleddes under sommaren. Målet har varit att skapa en gemensam utvecklingsplan för fritidsgårdarna som innefattar en samsyn avseende mål, riktning, uppföljningsmetoder och samtidigt möjliggöra särskilda anpassningar utifrån ålder och behov.

Några fokusområden under året har varit att verksamheterna ska fortsätta att bidra till jämlika och jämställda uppväxtvillkor, öka tryggheten och bidra i arbetet med ungas delaktighet och inflytande. Se mer utförlig analys under 1.1.1.

Fritidsgårdar och framtidens hus – Aktiviteter som varit utmärkande under året

Ungdomsgården Tech Tensta har fortsatt stärka sin läxhjälp under året vilket också lett till en markant ökning av antalet besökare vilket bidragit till att göra aktiviteten till den mest uppskattade under året. Tech Tensta har under året i samma inriktning prioriterat samverkan med grundskolor i området och erbjudit kodningslektioner för barn och unga.

Samarbetet med kulturskolan har utvecklats under året där ungdomsgårdarna via bland annat Tech-Tensta och Akalla har etablerat gamingturneringar, cirkus samt danskurser.

Verksamheten Framtidens hus har utvecklat två *gårdsråd* i sina verksamheter som blivit självbärande och numera är anslutna till paraplyorganisationen Sveriges ungdomsråd.

Ungdomarna driver egna aktiviteter, skapar events samt möjliggör för andra ungdomar att engagera sig i verksamheten på olika sätt.

Inkubatorprogrammet på Framtidens hus är en ny satsning för året. Programmet har varit inriktat på att ge ungdomar möjligheten att lära sig och förstå vad det innebär att vara en ledare. Programmet utformades för att bygga färdigheter inom ledarskap, entreprenörskap och marknadsföring genom att integrera RIM-metoden, som betonar relation, inspiration och motivation. Som ett resultat av de färdigheter och erfarenheter de fått, har ungdomarna initierat och etablerat sex dynamiska ungdomsgrupper inom olika fält samtidigt som de har tillsammans hållit ett event ihop som är Järva ungdomsforum.

Under året har *Plugghjälpen* blivit Framtidens Hus mest välbesökta aktivitet. Effekterna som visat sig är att ungdomar kommer och studerar i verksamheten, både under vardagar och under helger. Ett samband till utvecklingen är samarbetet med mentorsprogrammet på Klara Östra Gymnasium som lockat till sig fler besökare. För ungdomar har ett stort fokus legat på att slutföra restuppgifter, gymnasiearbetet samt förberedelser inför svenska nationella prov.

Ungdomshandledare och fritidsledare på Framtidens Hus har tillsammans med volontärer från Röda Korset, som är en samarbetspartner, stöttat flertalet ungdomar under året som gått. Utifrån personalens kompetens har också mattestugan varit särskilt populär på framtidens hus vilket bidragit till att vissa besökare kunnat nå förbättrade matematikbetyg.

Parklekar

Förvaltningen har under året prövat att anpassa öppettiderna för att möta behoven och efterfrågan av de cirka 85 000 stycken besök som skedde på parklekarna i Järva under 2023. Parkleken i Spånga-By har exempelvis utökat tillgängligheten genom att ha lördagsöppet.

Under året har parklekarna fortsatt att skapa en bredd av aktiviteter genom fasta veckoaktiviteter, såsom miniturneringar, läxhjälp, och skidtävlingar. Kulturaktiviteter har samordnats via kultursekreterare såsom teaterbesök, cirkuspass och berättarstunder.

Samverkan med flertalet föreningar har också genomförts för att besökare ska kunna möta bredden av aktiviteter som finns att tillgå inom Stockholms stad. Ett utvecklingsarbete pågår för att överföra parkleksverksamheten Erikslund i Hjulsta till Nydal i Tensta. Arbetet förväntas vara klart hösten 2024.

Fritidsbiblioteket

Järvas fritidsbibliotek invigdes i april vid Husby Gård efter att lokalerna renoverats och anpassats till målgruppen. Under året har verksamheten utökat öppettiderna genom kvälls- och helgöppet för att tillgängliggöra för fler invånare att låna fritidsartiklar. En överenskommelse med en förening har gjort att Fritidsbiblioteket har kunnat fortsätta ha generösa öppettider under senhösten och vintern.

Fritidsbiblioteket har vidare skapat förutsättningar för att samtliga invånare i Järva får ökad tillgång till fritids- och idrottsartiklar genom den av invånare uppskattade popup-verksamheten som innebär att verksamheten åker ut med utrusning och erbjuder utlån vid olika events. Totalt har popup-verksamheten medverkat vid cirka 25 stycken olika platser/events vilket kommer utvecklas ännu mer under 2024.

På hösten inleddes ett särskilt samarbete med två grundskolor i Järva där verksamheten fanns på plats under raster och efter skoltid på fritidsklubben. Konceptet kommer att utvecklas ytterligare under 2024 där andra skolor kommer att få erbjudande om besök från Fritidsbiblioteket.

Som arbetsmarknadsinsats har fritidsbiblioteket varit välfungerande med ett de kunnat tillhandhålla platser för OSA och Stockholmjobb. Arbetet med att starta upp en filial i Spånga-By har påbörjats under året.

Fritid för alla

Barn och unga som har funktionsnedsättning besöker fritidsgårdarna och den särskilt inriktade fritidsverksamheten Electric, men de har också haft möjlighet att delta i fritidsaktiviteter via nätverket Fritid för alla, som hållit ihop 23 aktiviteter med över 300 deltagare.

Förstudien med Passalen färdigställdes under året och förväntningarna är att samarbetet ska kunna återupptas under 2024 med ökad inkludering av personer med funktionsnedsättning i samtliga fritidsverksamheter.

Parklekarna i Järva har anpassat utbudet av aktiviteter och föreställningar under sommaren så att dessa nått ut till barn med funktionsnedsättning, inklusive flertalet teaterbesök.

Verksamheterna arbetar kontinuerligt i samverkan med fastighetsförvaltarna för att anpassa och utveckla tillgängligheten för personer med olika funktionsnedsättningar.

Särskilda utbildningsinsatser har gjorts för att stärka personalens kompetens inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) för att enklare kunna möta och anpassa fritidsverksamheten till samtliga besökare.

HBTQI diplomering inom fritid

Under tidig vår färdigställdes första serien av hbtqi-diplomeringar av fritidsgårdarna. I nuläget har ungefär hälften av fritidsgårdarna inom Järva utbildats och diplomerats i enlighet med stadens hbtqi riktlinjer. En ny planering är framtagen för att diplomera samtlig fritidsverksamhet inom Järva enligt stadens riktlinjer. Utifrån nuläge och möjligheter framåt beräknas diplomering först vara färdigställd under hösten 2024.

Mötesplatsen Ung HBTQI+ Järva

Arbetet med att utveckla mötesplatsen fortlöper. Personalen har under året, tillsammans med deltagarna, genomfört en rad olika aktiviteter förutom de generella aktiviteterna som samtalsgrupper, fika och pyssel. Verksamheten har dessutom utökat samarbetet med föreningen Stolta föräldrar, samt andra mötesplatser för HBTQI-personer bland annat Spectrum samt Farsta Stadsdelsförvaltning och ytterligare en verksamhet i Liljeholmen. Verksamheten har återigen blivit uppmärksammas offentligt genom bland annat möte med jämställdhetsministern.

Familjebussar

Totalt anordnades 18 stycken familjebussresor under sommarlovet. Nytt för i år var att förvaltningen även organiserade familjebussar på jullovet. Totalt genomfördes sex resor under

jullovet med två utflykter från Husby, Rinkeby och Tensta. De populära familjebussresorna har bland annat gått till TomTits, tekniska muséet, Skansen, Gålö havsbad och Oceanbus.

Sommarkollo och dagkollo

Förvaltningen har under året arbetat med att öka intresset för sommarkollo och dagkollo bland barn och vårdnadshavare. Detta genom information från kolloarrangörer, personal från medborgarservice och enheten för fritid. Analysen visar på att det skett en ökning i antalet ansökningar till sommarkollo och antalet deltagande barn på dagkollo. Kulturförvaltningens informationsinsatser till vårdnadshavare och barn bedöms också ha bidragit till det ökade intresset hos barn och vuxna. Samverkan med grundskolor på lokal basis har även genomförts där information skickats ut till föräldrar via Skolplattformen. Ett utvecklingsområde kan vara att nå även de fristående grundskolorna framöver.

Extramedel

Under juni månad erhöll nämnden extra medel för att utöka mängden fritidsverksamhet under sommarperioden. Extra medlen användes bland annat för att utöka öppettider på ungdomsgårdarna, fritidsbibliotek och fler sommarlovsaktiviteter, såsom grillkvällar och förstärkt fika, teaterföreställningar och familjebussar. Vidare gick medel till extra kulturprogram på Sommar i Järva, extra Parkleksprogram i Erikslund, Spånga by och Soltunet, extra Kulturprogram på förskolegårdar i Akalla, Husby och Kista.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter bidrar till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna följs upp under respektive nämndmål.

Mål 3: god hälsa och välbefinnande

- Fortsätta utveckla och utöka fritidsbiblioteksverksamheten.
- Påbörja arbetet med att inrätta en parklek i Nydal.

Mål 16: fredliga och inkluderande samhällen

- Förbättra tillgängligheten och möjligheten till delaktighet för barn och unga med funktionsnedsättning i parklekar och fritidsgårdar.
- Genomföra demokratiprojekt via Framtidens hus.
- Kartlägga förutsättningar för att återta fritidsverksamheter i egen regi.
- Planera för och genomföra diplomutbildning för ett hbtqi-kompetent och normmedvetet bemötande för de fritidsverksamheter i Järva som inte är diplomerade utifrån stadens riktlinjer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med fastighetsnämnden utforma en strategi för användande och utveckling av parkleksverksamheten och användning av parkleksbyggnader	2023-01-01	2023-06-30	

Nämndmål: 1.1.1 Barn och unga har jämlika och trygga uppväxtvillkor samt en variationsrik fritid

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Nämnden medverkar till att stärka barn och ungas uppväxtvillkor och skapa trygghet genom främjande verksamheter och insatser som öppen fritidsverksamhet, stöd till civilsamhällets fritids- och lovverksamhet och utemiljöer som uppmuntrar till lek och rörelse.

Barn och ungas ges delaktighet och inflytande genom ett systematiskt barnrättsarbete i alla delar av nämndens verksamhet och barn och unga ges möjlighet att påverka utformning av stadsmiljön och innehållet i verksamheter som riktar sig till dem.

Invånare i stadsdelsområdet har, i rollen som vårdnadshavare, information om utbudet av fritidsaktiviteter för barn och unga i stadsdelsområdet samt har möjlighet att prova nya fritids- och idrottsaktiviteter genom utbudet av fritids- och idrottsutrustning vid fritidsbiblioteket

Barn och unga har tillgång till parklek som erbjuder pedagogiska, lekfulla miljöer med ett rikt kulturutbud samt möjlighet till eget skapande i nämndens öppna fritidsverksamheter. Det är fortsatt viktigt att barn och unga har tillgång till en trygg, inkluderande och jämställd fritidsverksamhet där de även kan möta exempelvis fältassistenter och ungdomsjour samt erbjudas aktivitetsbaserad verksamhet med fokus på studier och arbete.

Nämnden ska även verka för att barn och unga har kunskap om hur de kan påverka den fritidsverksamhet som erbjuds och uppmuntras att medverka i verksamheten. Nämnden ska även erbjuda läxhjälp i ungdomsverksamheterna, i samverkan med civilsamhället.

Förväntat resultat

- Andel flickor som besöker fritidsverksamheten ökar.
- Andelen barn och unga som upplever att fritidsverksamheten skapar delaktighet och inflytande ökar.
- Samtliga barn och unga upplever fritidsverksamheten som trygg.
- Andelen barn och unga som deltar i den öppna fritidsverksamheten ökar.
- Mobilt och digitalt verksamhetsutbud inom fritidsverksamheten ökar.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundar sig på att samtliga nämndindikatorer delvis har uppnåtts samt att fem av sex aktiviteter har genomförts.

Analys av fritids- och ungdomsgårdsverksamheten

I genomsnitt upplever cirka 91 procent av de besökande ungdomarna i Järva att fritidsgårdarna är en trygg miljö och att de blir bra bemötta av personal och av andra besökare i verksamheten. Mätningen avser verksamheterna i Kista, Husby, Akalla och Rinkeby och det

går därför inte att dra några generella slutsatser av den. Under nästa år kommer samtliga verksamheter inkluderas i analysen.

Tryggheten i fritidsverksamheterna utgår från en mängd faktorer där fritidsverksamheterna kontinuerligt arbetat relationsorienterat genom aktivitet er som stärker samhörighet och kontakten ungdomarna och personal emellan, exempelvis genom tjejkvällar, killkvällar, gårdsråd, studiestöd, workshops, konstnärligt skapande med mera. Andra insatser under året för att stärka säkerhets- och trygghetsarbetet har också innefattat återkommande NAV-arbete och stärkt samverkan med första linjens socialtjänst. Arbetet för att öka kontakter med föräldrar har bland annat skett genom öppna hus för att öka kontaktytorna till vårdnadshavare.

Verksamheterna har deltagit i arbetet med antivåldsveckan och personal har gått utbildning som Rädda Barnen anordnat inom Trauma medvetet förhållningssätt (TMO). En särskild utbildning i trygghets- och säkerhetsarbete för personal har även genomförts i samarbete med kulturförvaltningen för att öka tryggheten bland besökare och anställda.

Cirka 73 procent av besökarna inom fritidsverksamheterna upplever att de har haft inflytande och planerat och genomfört aktiviteter på fritidsgårdarna. Mätningen avser verksamheterna i Kista, Husby, Akalla och Rinkeby och det går därför inte att dra några generella slutsatser av den. Under nästa år kommer samtliga verksamheter inkluderas i analysen. Resultatet som ligger i linje med tidigare års resultat och är cirka 10 procentenheter högre än de jämförelsetal som finns att tillgå i Sverige.

Verksamheterna har arbetat på olika sätt med dessa frågor bland annat genom gårdsmöten, workshops och särskilda satsningar på ungdomsproducerade verksamheter som varit omtyckta. Rädda Barnens arbetssätt har exempelvis innefattat att planera och utföra aktiviteter inför loven helt utifrån gårdsråd med ungdomar utifrån olika åldersgrupper, bedömningen är att upplägget lett till ökat antal deltagare.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel flickor som besöker fritidsverksamheten	36,55 %			38,79 %	45 %		VB 2023
Analys							
Mätningen avser samtliga fritidsgårdsverksamheter i hela Järva och inkluderar Framtidens hus.							
Resultatet är högt och målsättningarna är mycket höga. Årets arbete har gett goda resultat men variationen mellan verksamheterna är stor, från cirka 12 procent i vissa verksamheter till cirka 50 procent på vissa verksamheter under enskilda perioder. Antalet besökande tjejer har exempelvis ökat på Framtidens hus, men detta har skett samtidigt som det totala antalet besökande killar har ökat.							
Strukturerade aktiviteter lockar fler tjejer till verksamheterna såväl som att involvera tjejer i utformningen av verksamheternas innehåll. Även en jämställd arbetsgrupp har betydelse för att öka intresset bland tjejer. Detta är områden som fortsatt kommer prioriteras. Vidare kommer framgångsmetoder mellan verksamheter och kollegor att prioriteras för att uppnå så bra resultat som möjligt. Ett aktivt arbete med marknadsföring och riktad kommunikation på framförallt Instagram mot tjejer är också ett område för utveckling. ESF-projektet Aktiv Fritid Järva förväntas också öka antalet besökande barn och unga i verksamheterna.							
◆ Andelen barn och unga som upplever att fritidsverksamheten skapar delaktighet och inflytande	73 %			73 %	80 %		2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys Sammanställningen visar endast data från de verksamheter som är anslutna till KEKS, det vill säga Rinkeby, Husby, Akalla, Kista. Under år 2024 kommer jämförbara siffror att kunna visas för hela Järva. Resultatet ligger i linje med föregående års resultat men är högre än jämförbara fritidsgårdar i Sverige. Resultaten kommer analyseras närmare under början av 2024 som också kommer resultera i en handlingsplan som ska utvecklas i samarbete med besökande ungdomar.							
◆	Andelen barn och unga som upplever fritidsverksamheten som trygg	91 %		92 %	100 %		2023
Analys Sammanställningen visar endast data från verksamheter anslutna till KEKS, det vill säga Rinkeby, Husby, Akalla, Kista. Under år 2024 kommer jämförbara siffror att kunna visas för hela Järva. Resultatet uppfylls inte helt trots starka siffror avseende till exempel bemötande, miljö och personal. De noteras en lägre svarsfrekvens för vissa verksamheter vilket kan förklara en del av resultatet. Under början av 2024 kommer enkätresultaten från målgruppen att analyseras närmare. Detta för att djupare granska vad som behöver förbättras och utvecklas inom verksamheterna. Efter analys kommer en handlingsplan utformas i samverkan med besökande ungdomar för att stärka tryggheten ytterligare. Det långsiktiga arbetet med att införliva handlingsplanen påbörjas därefter.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsätta utveckla och utöka fritidsbiblioteksverksamheten	2023-07-01	2023-12-31	
✓ Förbättra tillgängligheten och möjligheten till delaktighet för barn och unga med funktionsnedsättning i parklekar och fritidsgårdar.	2023-07-01	2023-12-31	
✓ Genomföra demokratiprojekt via Framtidens hus	2023-07-01	2023-12-31	
✓ Kartlägga förutsättningar för att återta fritidsverksamheter i egen regi.	2023-07-01	2023-12-31	
ⓘ Planera för och genomföra diplomutbildning för ett hbtqi-kompetent och normmedvetet bemötande för de fritidsverksamheter i Järva som inte är diplomerade utifrån stadens riktlinjer	2023-07-01	2023-12-31	Avvikelse
Analys Utifrån sammanläggningen har aktiviteten skjutits fram till 2024			
✓ Påbörja arbetet med att inrätta en parklek i Nydal	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att samtliga fyra kommunfullmäktigeindikatorer uppnåtts och att underliggande nämndmål har uppfyllts. Underlag som exempelvis medarbetarenkäter, förskoleråd, förskoleundersökningen, kvalitetsdialoger, dokumentationer och kollegiala bedömningar har legat till grund för analys.

Andelen förskollärare är hög i Järvas kommunala förskolor, drygt 36 procent, jämfört med

stadens årsmål på 33 procent. Stadens mål för förskollärartäthet är 15,5 barn per förskollärare. Vid mätdatum för verksamhetsberättelsen visar denna indikator ett resultat på 14,1 barn per förskollärare i Järva. I samtliga barngrupper leds undervisningen av legitimerade förskollärare. Vid händelse av att ett arbetslag tillfälligtvis saknar legitimerad förskollärare fortsätter arbetet med att barnen kontinuerligt möter legitimerade förskollärare i undervisningssituationer utifrån framtagna arbetssätt. Periodens utfall visar att det är 14,6 barn per grupp, jämfört med stadens årsmål på 15 barn per grupp. Periodens utfall gällande antal barn per anställd är 4,8 barn, att jämföra med 4,9 som är stadens årsmål. Rektorerne har under året i allt högre grad börjat tillämpa kontinuerlig tjänstefördelning för att säkerställa rätt kompetens utifrån alla barns rätt till utbildning och undervisning samt utifrån stadens indikatorer för antal barn per anställd och förskollärartäthet.

Analys visar att pågående organisationsutveckling för att säkra likvärdiga strukturella förutsättningar samt upprättade av uppdragsbeskrivningar för rektorer och biträdande rektorer har stärkt skolledarskapet och det pedagogiska ledarskapet. Exempelvis har rektorerne, utifrån nya uppdragsbeskrivningar, förtydligat roller och ansvar inom respektive förskoleområde.

Nämndens förskolor har särskilt fokus på språkutveckling, systematiskt kvalitetsarbete, barnhälsa och tillgängliga lärmiljöer. Analys visar att organisering av specialpedagogisk kompetens inom varje förskoleområde har gett ökat fokus på förebyggande barnhälsoarbete samt fortsatt positiv utveckling av tillgängliga lärmiljöer, vilket ger barnen i Järvas kommunala förskolor likvärdiga möjligheter att delta i förskolans utbildning. Införande av barnhälsoteam på huvudmannanivå där huvudmannen även följer upp barnhälsoarbete på rektornivå stärker det långsiktiga förebyggande och främjande arbetet för att undvika behovet av akuta åtgärder. Uppföljningar visar att ledarhandlingar i form av tydlighet i organisering, struktur, uppdrag och systematisk uppföljning har varit gynnsamma arbetssätt för att säkerställa att satsningar, fortbildningar och utvecklingsarbeten hålls i över tid och på så sätt skapar ihållande effekt för barnens utbildning och undervisning.

Uppföljning visar att dokumentation av barnens utveckling och lärande på individnivå sker mer systematiskt än tidigare. I uppföljningen uppmärksammas arbetet med barnen indelade i mindre grupper och hur detta ger förutsättning att uppmärksamma samtliga barn. Analys visar att det finns goda exempel på hur arbetet med att följa upp barnens språkutveckling har skett strukturerat och kontinuerligt under året. Tidig analys från de förskoleområden som använt *Språkmatrix för undervisningsutveckling* visar att matrisen bidragit till att synliggöra de delar undervisningen behöver riktas mot. Resultaten i årets förskoleundersökning visar att vårdnadshavarnas upplevda nöjdhet avseende förskolornas dokumentation och synliggörande av barns utveckling och lärande har ökat till 72 procent. Det är fem respektive två procentenheter högre jämfört med 2022. Pågående utvecklingsarbete fortsätter i syfte att ytterligare tydliggöra hur förskolan effektivt och ändamålsenligt kan dokumentera för att utveckla utbildning och undervisning samt synliggöra varje barns förändrade kunskaper utan att öka administrationen för förskollärare.

Utveckling, lärande, forskningsprojekt (ULF) avseende undervisningsutvecklande forskning om de yngsta förskolebarnens svenska ordförråd och språkutveckling i samverkan med Stockholms universitet (SU) har fortlöpt under tertialen. I arbetet deltar två barngrupper med

barn 1-3 år. En tidig analys synliggör och bekräftar vikten av organisering och strukturer för att förskolans utbildning och undervisning ska möjliggöra ökad koncentration, kommunikation, samspel i en utforskande tillgänglig lärmiljö. Inom projektet används artificiell intelligens (AI) verktyg. Uppföljning visar att tekniken i AI-verktyget behöver utvecklas i syfte att kunna följa yngre barns språkutveckling.

För att underlätta för barns övergång från förskola till skola har en *Lokal handlingsplan för övergångar förskola skola* tagits fram under året. Arbetet leds av de kommunala förskolorna och skolorna men inkluderar även enskilt drivna förskolor och skolor. Fokus i dialogen inför övergången mellan skolformerna är språkutvecklande arbetssätt.

Under året har arbetet slutförts med framtagandet av en treårsplan för Järva förskolors prioriterade områden; språkutveckling, systematiskt kvalitetsarbete, barnhälsa och tillgängliga lärmiljöer. Planen innefattar ett nuläge för 2023 samt aktiviteter och ledarhandlingar för de kommande tre åren som syftar till att nå det önskade läget 2026.

Tillsammans med socialtjänsten har nuvarande arbetssätt för samverkan mellan förskola och socialtjänst kartlagts och analyserats och en lokal handlingsplan för samverkan har påbörjats. Fokus i handlingsplanen är att förstärka det främjande och förebyggande arbetet i samarbete med föräldrarådgivarna men också med socialtjänstens verksamhet för myndighetsutövning. Analys visar att förskolorna har rutiner för orosanmälan till socialtjänsten i de fall det finns misstanke om att barn far illa.

Resultaten i årets förskoleundersökning redovisas uppdelat utifrån de tidigare stadsdelsförvaltningarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista. Årets resultat visar ökad nöjdhet hos vårdnadshavarna gällande att barn känner sig trygga i förskolan. I tidigare Spånga-Tensta stadsdelsnämnds förskolor har nöjdheten ökat till 87 procent, jämfört med 85 procent 2022 och 87 procent 2021. I tidigare Rinkeby-Kista stadsdelsnämnds förskolor har nöjdheten ökat till 84 procent, jämfört med 82 procent 2022 och 79 procent 2021.

I syfte att öka andelen inskrivna barn i förskolan har arbetet fortlöpt under året utifrån *Handlingsplan för ökad inskrivnings grad och främja närvaro*. Exempelvis har arbetsrutiner utifrån den nya lagen *Förskola för fler barn* tagits fram. Årets utskick med erbjudande om plats enligt skollagen kapitel 8, § 14a, *ett särskilt erbjudande om plats för bättre språkutveckling i svenska*, innefattade 65 barn. Av dessa tackade ett (1) barn ja till allmän förskola och ett (1) barn ansökte om förskoleplats. Vid höstens utskick med information om förskola enligt skollagen kapitel 8, §12 a gjordes 250 utskick varav tre brev kom i retur. Analys visar att förvaltningen behöver fördjupa arbetet inför utskick bland annat genom att stärka kommunikationen kring fler barn i förskolan att innefatta mer än brevutskick samt ökat samarbete mellan förvaltningens förskolelotsar och föreningar i området.

För att öka andelen barn i förskolan har öppna förskolan under året fördjupat arbetet med att stärka vårdnadshavares tillit till förvaltningens verksamheter. Analys visar att efterfrågan på föräldragrupper ökar, exempelvis ABC för vårdnadshavare med barn 0-2 år och tematräffar med olika samarbetspartners. För att öka vårdnadshavares kunskap om och förtroende för förskolan har arbetssätt tagits fram där medarbetare inom öppen förskola och förskola har stärkt samverkan. I syfte att stötta mammor till sysselsättning deltar Järvas öppna förskolor

tillsammans arbetsmarknadsförvaltningen i projektet *Öppen förskola för jobb och integration* som processleds av Sveriges kommuner och regioner (SKR). Ett stort antal kommuner i landet deltar vilket möjliggör erfarenhetsutbyte. En tidig analys visar att nya arbetssätt prövas och att samverkan mellan öppen förskola, Jobbtorg och svenska för invandrare (SFI) stärks.

I arbetet med ökad inskrivningsgrad i förskolan möter förvaltningen återkommande vårdnadshavare som aktivt söker förskoleplats/allmän förskola men som ej innehar rättigheter till plats i förskola/allmän förskola. Exempelvis att hela eller delar av familjen saknar giltiga/kompletta personhandlingar. Förvaltningen välkomnar dessa barn och vårdnadshavare till öppna verksamheter exempelvis öppna förskolan.

Utbud och efterfrågan av förskola på nationella minoritetsspråk

Nämndens förskolor arbetar systematiskt med att informera vårdnadshavare om rätten till förskola på nationella minoritetsspråk. Nämndens förskolor bevakar även de nationella minoriteternas rättigheter och romsk inkludering genom att genomföra språkinventeringar i barngrupperna. Vid introduktion av nya barn genomförs en språkkartläggning tillsammans med vårdnadshavarna. Språkkartläggningen syftar bland annat till att uppmärksamma om det finns minoritetsspråk i familjen och informera om rätten till undervisning på minoritetsspråk. Ingen efterfrågan om undervisnings på minoritetsspråk har framkommit under året.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter har bidragit till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna följs upp under respektive nämndmål.

Mål 4: god utbildning för alla

- Ta fram en treårsplan för arbetet med språkutveckling, systematiskt kvalitetsarbete, barnhälsa och tillgängliga lärmiljöer
- Utveckla skolledarskapet och det pedagogiska ledarskapet

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	36,4 %	1,2 %	35,2 %		33 %	33 %	VB 2023
  Antal barn per grupp	14,6 barn/avd.				15	15	VB 2023
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,76 st				4,9	4,9	VB 2023
  Förskollärartäthet	14,1 st				15,5 st	15,5	VB 2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden samt i samråd polis och boende verka preventivt för att öka tryggheten i skolan. Den samverkan ska ske på samma sätt gentemot fristående skolor	2023-01-01	2023-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla stödet	2023-01-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
till elever med funktionsnedsättningar som går ut gymnasieskola och gymnasiesärskola			
✔ Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur staden kan förbättra elevhälsans organisation för förskola, grundskola och gymnasieskola, samt utreda möjligheten att införa nyckeltal för elevhälsan	2023-01-01	2023-12-31	
✔ Utbildningsnämnden ska i samarbete med SISAB, förskolenämnden, stadsbyggnadsnämnden och stadsdelsnämnderna införa lekvärdesriktlinjer för förskolegårdar och skolgårdar. Riktlinjerna ska säkra tillräckliga yttorlekar	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 1.2.1. Alla barn har likvärdiga möjligheter till utveckling och lärande i förskolan

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla barn har rätt till bästa möjliga utveckling och hälsa och ska kunna delta i förskolans utbildning och undervisning.

Förskolorna har väl fungerande rutiner för orosanmälan till socialtjänsten i de fall det finns misstanke om att barn far illa. Förskolan arbetar främjande och förebyggande mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Barnen deltar i en utbildning där demokratiska värden genomsyrar verksamheten i ord och handling. Barnen har inflytande över sin vardag och flickor och pojkar har likvärdiga möjligheter att utvecklas och lära. Lärmiljöerna är inkluderande, estetiska och utgår från barnens behov och förmågor. Barnens läroprocesser följs upp och dokumenteras. Barnen får en trygg övergång och pedagogisk kontinuitet vid övergång från förskola till förskoleklass.

Barnen utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning i fysiska aktiviteter och lek. Barnen serveras goda och välkomponerade måltider, vilka i kombination med fysisk aktivitet ger goda förutsättningar att leka och lära och grundlägga goda vanor.

Det systematiska kvalitetsarbetet inom nämndens förskolor utvecklas och synliggör utbildningens planering och uppföljning utifrån de nationella målen i läroplanen.

Förväntat resultat

- Alla barn får tidigt den hjälp och det stöd de behöver för sin utveckling.
- Undervisningen planeras, genomförs och följs upp av legitimerad förskollärare.
- Alla barn i förskolan får en utbildning där demokratiska värden genomsyrar verksamheten och där barn ges inflytande under sin dag på förskolan.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundar sig på att de två aktiviteterna har genomförts och att samtliga tre förväntade resultat bedöms ha uppnåtts. Den höga andelen legitimerade förskollärare i Järvas kommunala förskolor bidrar till måluppfyllelse.

Rektorerna tillämpar, i allt större utsträckning, kontinuerlig tjänstefördelning för att säkerställa rätt kompetens utifrån alla barns rätt till utbildning och undervisning. Sedan 1 juli 2023 har varje förskoleområde en till två specialpedagoger i den inre organisationen, vilket bidrar till kvalitet i det förebyggande och främjande arbetet kring barnhälsa och barnens rätt till likvärdiga möjligheter till utveckling och lärande i förskolan.

Under året har en sammanställning och analys genomförts av förskolornas arbete med mat, måltider och fysisk aktivitet. Utifrån den antog nämnden *Riktlinjer för mat, måltider och fysisk aktivitet i kommunala förskolor i Stockholms stad* samt en riktning framåt, vilken innebär

- riktlinjer som stödjer rektorerna att fatta beslut och organisera det inre arbetet i respektive förskoleområde utifrån förutsättningar och behov vilket bidrar till ökad likvärdighet för barnen i Järva
- att Livsmedelsverkets måltidsmodell, som består av sex delar - god, integrerad, trivsamt, miljösmart, näringsriktig och säker - som tillsammans ger en helhetssyn på måltiderna, ska vara utgångspunkt vid planering av måltider
- gemensamma utgångspunkter för rörelse och fysisk aktivitet i Järva förskolor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Ta fram en treårsplan för arbetet med barnhälsa	2023-07-01	2023-12-31	
✓ Utveckla skoledarskapet och det pedagogiska ledarskapet	2023-07-01	2023-12-31	

Nämndmål: 1.2.2. Alla barn utvecklar sitt språk och har goda förutsättningar till fortsatt utbildning

● Uppfylls helt

Beskrivning

Fokus på barns språkutveckling ger effekter på hela utbildningen i förskolan då språket är ett generativt område som ger förutsättningar att utvecklas och lära inom alla områden som utbildningen omfattar. Förskolans tillgängliga lärmiljöer bidrar till rika tillfällen för barnen att samspela och kommunicera med varandra, vilket gynnar barns språkutveckling. För att systematiskt följa upp och identifiera framgångsrika arbetsätt och vilka undervisningsmetoder som ger effekt för barns språkutveckling tas ett förvaltningsövergripande stöddokument för språkutvecklande arbetsätt fram.

Förväntat resultat

- Alla barn deltar och utvecklar det svenska språket utifrån språkutvecklande metoder som bygger på vetenskaplig forskning och beprövade erfarenheter.
- Samtliga barn har en individuell dokumentation kring språkutveckling som synliggör språkets olika delar.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundar sig på att aktiviteten genomförts under året samt att de två förväntade resultaten har uppnåtts.

Uppföljning visar att barnen i Järvas kommunala förskolor deltar i en strukturerad välplanerad undervisning med fokus på att utveckla barnens språk. Undervisningen inkluderar i allt större utsträckning språkets olika delar och bidrar även till barnens delaktighet och inflytande i utbildningen. Analys visar att dokumentation över de enskilda barnens utveckling och lärande sker utifrån systematik och att fördjupning av arbetet samt säkerställande och bibehållande av kvalitet behöver fortsätta.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ta fram en treårsplan för förskolans språkutvecklande arbete	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att nio av tolv indikatorer har uppnåtts samt att alla tre KF-aktiviteterna har genomförts. Vidare bedöms två underliggande nämndmål delvis ha uppfyllts.

Bedömningen grundar sig vidare på att socialtjänsten har en rättssäker myndighetsutövning, erbjuder evidensbaserade insatser och utvecklar det förebyggande arbetet. Tidiga insatser har erbjudits för att minska antalet barn och unga som dras in i kriminalitet. För att tidigt identifiera barn och unga i riskzon för att utveckla en kriminell livsstil har förvaltningen bland annat samverkat med aktörer som polisen, skolan och civilsamhället. Förvaltningen har arbetat med att synliggöra och motverka alla typer av våld inklusive dödligt våld. Skyddsbedömningar genomförs alltid när barn och unga utsatts för våld eller bevittnat våld. Genom uppsökande arbete och de informationssatsningar som genomförts har fler invånare fått stöd och hjälp från socialtjänsten till ett liv fritt från kriminalitet, missbruk och våld. För att fler barn och unga i samhällsvård ska nå skolframgång har fokus lagts på att följa barns skolresultat, hälsa och fritidsaktiviteter under utredningstiden.

För att öka förståelsen och bygga tillit hos invånare och samverkanspartners för socialtjänstens arbete har förvaltningen fokuserat på informationsinsatser och dialogmöten. Bland annat har personal i skolor och förskolan fått information om anmälningsförfarandet

inom verksamheterna barn och unga samt vilken hjälp samt stöd och skydd barn, ungdomar och vuxna kan få.

Avdelningen individ och familj har under året arbetat för uppstart av en *första linjens socialtjänst* utifrån en kartläggning och nulägesanalys av befintliga insatser och behov. Syftet är att i enlighet med nya socialtjänstlagen lägga fokus på förebyggande insatser samt insatser utan biståndsprövning. För att verksamheten på ett nära sätt ska kunna möta invånarnas behov har förvaltningen skapat en ny struktur med särskilda team som inriktar sig på olika geografiska områden och återfinns i Rinkeby, Husby och Spånga. Utöver detta har, som ett första steg, en arbetsgrupp tillsatts som ska se över flödet av ärenden från myndighetsutövande socialtjänst för barn och unga till första linjens socialtjänst. Syftet är att invånarna snabbt kan nå icke biståndsbedömt stöd, exempelvis hos familjerådgivning, föräldrastödsprogram och fältverksamhet i de fall där socialtjänsten inte inleder utredning.

En workshop inom avdelningen individ och familj har genomförts i syfte att ta fram aktiviteter för att möjliggöra för invånare att ta del av en sammanhållen socialtjänst. Aktiviteterna ska genomföras under det kommande år och ska fokusera på samverkanskultur, arbetssätt och intern kommunikation.

Många barn och unga i stadsdelsområdet är i behov av stöd och skydd. Totalt har 3 032 anmälningar om oro för barn inkommit i nya ärenden. Det är 320 färre jämfört med förra året. Flest anmälningar kommer från polisen, hälso- och sjukvården och skolan. Vanligaste anmälningsorsak är vanvård/försummelse följt av psykisk ohälsa hos främst vårdnadshavare. Det minskade antalet anmälningar av oro kan härröra till ett minskat antal födda barn och en stabilisering i ökningen av orosanmälningar efter pandemin. Minskningen av orosanmälningar från privatpersoner kan härröras till den desinformation som det senaste året spridits om socialtjänsten. För att motverka desinformation och öka tilliten till socialtjänsten ska fortsatta informationskampanjer ske i samverkan med interna och externa aktörer för att nå ut med rätt information och tidigt identifiera behov så att fler vågar och har kunskaper om i vilka situationer man ska anmäla. Vidare har förvaltningen arbetat med dialogmöten med föräldrar och föreningar samt med att sprida Socialstyrelsens stödmaterial "*Gängsnacket*".

Socialtjänstens insatser och service utförs utifrån bästa tillgängliga kunskap och evidens. Kartläggningar i barn- och ungdomsärenden enligt verktyget Signs of Safety ökar. Genom användningen av Signs of Safety ökar brukarens delaktighet i utredningsarbetet. Genom de verktyg och hjälpmedel som finns tillgängliga visualiseras klientens situation, behov och delaktighet på ett tydligt sätt.

Samtal med barn är viktigt bland annat för att stärka och stödja barns rätt till delaktighet, vilket bland annat uttalas i barnkonventionen. Kvaliteten på bedömningar och beslut blir högre om barns inställning är känd. Resultatet för indikatorn *Andel utredningar av barn och unga där barnet har varit delaktigt och fått återkoppling* uppgår till 69 procent vilket är lägre än målet 80 procent. Resultatet ligger i linje med utfallet för tertial 2. För att fler barn ska bli delaktiga och få återkoppling avser förvaltningen att säkerställa möjligheterna till återkoppling under pågående och avslutad utredning och vidareutveckla stödmaterial för att det ska bli enklare för barn att berätta om sin situation. Arbetet med att stärka barns delaktighet fortsätter och relevanta åtgärder vidtas.

Inom ramen för *samverkan för barn och unga med särskilda behov (BUS)* har det under året skett ett utvecklingsarbete. I syfte att säkerställa barns behov av insatser har bland annat arbetet systematiserats och samverkan förbättrats samt informationsspridning mellan regionens och socialtjänstens verksamheter samordnats.

Forskning visar att skolan spelar en stor roll för hur barn och unga kan komma att utvecklas. Att ha en positiv anknytning till skolan och att uppvisa goda skolresultat är tillsammans en viktig skyddsfaktor för att unga inte ska utveckla ett normbrytande eller kriminellt beteende. Resultatet för indikatorn *Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan* uppgår till 59 procent vilket är lägre än målet 75 procent. Många barn som är placerade har särskilda behov exempelvis inlärningssvårigheter och språkstörningar. För att öka förutsättningarna för att dessa barn ska klara skolmålen har förvaltningens skolsamordnare väglett och samverkat med familjerna för att följa skolarbetet på nära håll och även deltagit på skolmöten. Förvaltningen har även bistått familjehemmen med handledning och dokumentation om hur familjehem kan bidra till att vara goda skolföräldrar. Arbetet är långsiktigt och resultat förväntas längre fram.

I november hade förvaltningen 14 placeringar på Statens institutionsstyrelse (SiS). En fortsatt utmaning är att, i samband med utslussning från SiS, utarbeta adekvat stöd för ungdomen i hemmet eller i en boendeinsats. Även skolgång ska säkerställas. Totalt har 52 placeringar enligt LVU genomförts. Generellt sett står stadsdelsförvaltningarna i ytterstaden för större andelen av antalet omhändertaganden enligt LVU.

Fler ungdomar besöker *Järva ungdomsmottagning*. Totalt har 1627 besök genomförts vilket är 35 fler jämfört med samma period förra året. Orsaken till ökningen bedöms vara att Järva Ungdomsmottagning kan erbjuda ungdomar nybesökstid inom en vecka. Vilket är inom den gräns när ungdomarnas behov och motivation är som högst.

De våldsförebyggande programmen *Mentorer i våldsprevention (MVP)* för elever högstadiet och *Agera Tillsammans* som riktar sig till elever i mellanstadiet fortsätter. Programmen fokuserar på att förebygga kränkande behandling och trakasserier. Arbetet riktas både till barn och unga under skoltid och till deras föräldrar i en anpassad modul *Agera tillsammans för föräldrar*. Förvaltningen har även bidragit till att utveckla det våldsförebyggande arbetet genom att erbjuda en kompletterande föräldramodul till föräldrar till barn som går i åk 4, 7 och 8 i kommunala skolor. En utvärderingsmodell i anslutning till föräldramodulen har tagits fram som omfattas av enkäter som skickas ut till berörda föräldrar. Utvärderingen överlag visar positiva resultat. Exempelvis har fler föräldrar haft positiva stunder med sitt barn, vilket har ökat från 64 procent till 81,2 procent. Läs mer om det trygghetsskapande arbetet, se avsnitt 3.6.

Under hösten har ett nytt stadsövergripande program för att driva ett förebyggande arbete mot alkohol, narkotika, nikotinprodukter, droger och spel om pengar (ANDTS) 2023-2026 antagits. Programmet pekar ut mål och aktiviteter för arbetet med ANDTS. Programmet ska implementeras i förvaltningen under 2024. Det förvaltningsövergripande nätverket med ANDTS-ambassadörer har fortlöpt under hösten. Under året har utskick med fokus på ANDTS och skydds- och riskfaktorer, gjorts till vårdnadshavare genom en digital folder och

genom sociala medier. Informationskampanjen *Rökfri ramadan* har genomförts och planering inför kampanjen 2024 pågår. Kampanjen är ett samarbete med organisationen Visir, Stora moskén i Stockholm samt Järva och Skärholmens stadsdelsförvaltningar. Syftet är att uppmuntra rökare att sluta med tobak helt, även efter ramadan. På lång sikt kan insatsen bidra till minskad ojämlikhet i hälsa.

Förvaltningen har initierat samverkan med fristående förskolor och skolor i Järvaområdet. En gemensam konferens genomfördes den 18 september för att inventera behov och förslag på hur samverkan kan systematiseras. En välfungerande samverkan är en viktig förutsättning för att samhället ska kunna bidra till att ge barn och unga i Järvaområdet mer likvärdiga förutsättningar att nå målen med sin utbildning i skolan. En arbetsgrupp har utsetts som fick i uppdrag att komma med konkreta förslag. Bland annat ska representanter från de fristående aktörerna ingå i samverkan med regionen *Barn i behov av särskilt stöd* (BUS-samverkan) samt att arbetssättet med samverkansnav i skolan ska testas hos fristående aktörer. Under 2024 ska förslagen skickas ut på remiss till samtliga aktörer.

Totalt har 84 elever deltagit i *Skolsociala teams* insatser, vilket är fem fler jämfört med förra året. Vilket är ett tydligt resultat av att Skolsociala team har förstärkts med en resurs. Uppföljning visar även att fler elever som tagit del av insatsen skolsociala team, har förbättrat sin närvaro och vårdnadshavare har uppskattat det goda arbetet och samverkan. För att fler elever ska öka sin närvaro, nå utbildningsmålen i grundskolan och få behörighet till gymnasieskolan intensifieras samverkan ytterligare mellan Skolsociala team och de kontaktpersoner från socialtjänsten som är knutna till de kommunala skolorna, Mentorerna i våldsprevention och Agera tillsammans.

I det sociala investeringsprojektet *Skolsociala team Plus* samverkar förvaltningen med social- och utbildningsförvaltningarna samt Kungsholmens stadsdelsförvaltning. Projektet startade under hösten och pågår till 2025. Målgruppen är barn som går i någon av Järvas grundskolor och som har en skolfrånvaro över 50 procent och som riskerar att inte nå målen med utbildningen. Insatsen består av två professionella team bestående av familjebehandlare, specialpedagog/speciellärare och en psykolog. Genom insatser får eleverna ett intensivt, vardagsnära och flexibelt stöd. Totalt har fyra familjer påbörjat insatsen. För att öka inflödet har informationsinsatser genomförts på skolorna i Järva och inom socialtjänsten.

Förvaltningen har under året kartlagt och planerat för att starta upp en mötesplats i Rinkeby under 2024. Syftet är att öka kvinnors delaktighet i det offentliga rummet och i organiserat föreningsliv med målsättningen att öka jämställdheten, ökad trygghet och kunskap om samhället. Målgruppen är vuxna invånare i stadsdelsområdet som är 18 år eller äldre.

Totalt har föräldrarådgivarna träffat 4 698 föräldrar, vilket är en ökning med 1 599 jämfört med föregående år. Även antalet pappor som deltagit i föräldraskapsstöd har ökat från 1 592, (2022) till 2 163 i år. Verksamheten når flest föräldrar genom så kallade tematräffar. Det innebär ofta träffar, anordnade av föräldrarådgivarna tillsammans med samverkanspartners som ADHD Center. Framgångsfaktorer är att föräldraskapsstödet är lättillgängligt, varierat samt målgruppsanpassat utifrån teman som föräldrar har behov av.

Arbetsättet allvarssamtal har setts över och reviderats. För att stärka samverkan med skolan

ytterligare, inkluderas även orosanmälningar från skolan i arbetssättet. Anmälningarna handlar bland annat om misstänkt brottslighet, normbrytande beteende med koppling till kriminalitet och/eller unga i riskzonen. Totalt har 53 allvarssamtal genomförts, det är 16 fler jämfört med förra året. Anledningen till ökningen bedöms bero på den utökade målgruppen.

Antalet inkomna ärenden till sociala insatsgrupperna (SIG) för vuxna och unga är fortsatt högt. Totalt har 103 personer varav 97 män och 6 kvinnor deltagit i sociala insatsgruppen för vuxna. För att fler ska ta del av sociala insatsgruppen för vuxna har verksamheten arbetat uppsökande mot anstalter och häkten för att individer som befinner sig i dödliga nätverkskopplade konflikter ska motiveras till att emot stöd. Även samverkansrutiner med Jobbtorg unga Kista har tagits fram i syfte att komma ut i arbete.

För att öka kunskapen om kvinnor i kriminella miljöer hos yrkesverksamma inom socialtjänsten, polisen och frivården har verksamheten informerat dessa aktörer om det arbete som görs med kvinnor som är inblandade i kriminalitet. För att på det sättet påminna om att gruppen vuxna kvinnor som begår brott finns och att det finns stöd för dem att få. Totalt har 34 ungdomar varav 5 flickor och 29 pojkar deltagit i sociala insatsgruppen för unga. Ett utvecklingsområde är att uppmärksamma flickor som är inblandade i kriminalitet. Läs mer om det trygghetsskapande arbetet, se avsnitt 3.6.

Inflödet av personer som är utsatta för våld i nära relation är fortsatt hög i Järva. Totalt under perioden 1 juli till och med 30 november har 127 våldsutsatta och våldsutövare kontaktat relationsvårdsteamet. För att nå fler våldsutsatta och våldsutövare har relationsvårdsteamet fortsatt arbeta utåtriktat med att föreläsa om våld i nära relation/hedersrelaterat våld samt informera om vilket stöd som finns att få, vilket leder till ökat inflöde av våldsutsatta personer som söker stöd och hjälp.

Få våldsutövare har haft kontakt med relationsvårdsteamet. Orsaken till att få våldsutövare kontaktar förvaltningen är ofta brist på motivation till förändring och en rädsla för att erkänna brott. För att stimulera fler våldsutövare att ta emot behandling på Relationsvårdscentrum Väst har förvaltningen en särskilt utsedd socialsekreterare med särskild kompetens som arbetar med att motivera våldsutövare att ta emot behandling för att sluta med våldet.

Totalt har 35 familjer (34 kvinnor och 1 man) med 33 medföljande barn placerats på skyddat boende under 2023. Orsaken till att så många placeringar gjorts är att det stora antalet inkomna ärenden med grovt våld. Totalt 20 familjer (18 kvinnor och 2 män) samt 19 medföljande barn har beviljats insats via stadens bostadssociala resurs Stiftelsen hotellhem i Stockholm. Genom boendeinsatsen ges familjerna förutsättningar för ett liv fritt från våld.

Socialinspektörernas har under 2023 genomfört en kvalitetsgranskning som avser handläggning av våld i nära relation. Resultaten visar på en god övergripande formell rättssäkerhet i handläggningen.

Inflödet av personer som söker hjälp för sitt beroende är fortsatt högt. En orsak kan vara god informationsspridning och ett bra samarbete med andra myndigheter och interna partners. Många anmälningar kommer från regionen och har rört personer som redan har kontakt med socialtjänsten. Färre kvinnor än män är aktuella inom förvaltningens missbruksverksamhet. För att kunna erbjuda fler kvinnor hjälp kommer riktade insatser med information att ges på

platser där kvinnor samlas som exempelvis allmänna platser och torg. Antalet klienter som både har missbruk och psykisk ohälsa ökar. Det kräver samverkan med både regionen och förvaltningens verksamheter. Behandling för vuxna personer med missbruksproblematik fortsätter inom öppenvården, enskilt eller i grupp. Öppenvårdens mätningar om brukarnas upplevelse av behandlingen visar goda resultat. Totalt 17 brukare har svarat varav 14 upplever att de fått en förbättrad situation efter behandlingen.

Socialtjänstens arbete mot missbruk och beroende är en viktig del i det brottsförebyggande arbetet, bland annat mot bakgrund av kopplingen mellan våldsbrott och missbruksproblematik. Socialtjänsten verkar även för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp eller som utsatts för dödligt våld. Totalt har 40 personer fått anhörigstöd. Det är 21 fler jämfört med tertial 2. Orsaken till ökningen bedöms bero på informationsspridning om vilket stöd anhöriga kan få. För att fler anhöriga ska kunna ta del av stödet genomför förvaltningen i samverkan med Region Stockholm, kontinuerligt informationssatsningar till invånare och samverkanspartners. Läs mer om det brottsförebyggande arbetet, se avsnitt 3.6.

Projekt familjeresurs är ett socialt investeringsprojekt som genomförs under åren 2022 - 2025. Insatsen familjeresurs är en praktisk utförare och ett komplement till familjebehandling och föräldrarådgivning. Syftet är att undanröja sociala och praktiska hinder för att öka mottagligheten till en förändring i föräldraskapet. Under 2023 har totalt 15 familjer med 25 barn fått insatsen familjeresurs. Projektet har hittills under perioden stöttat föräldrar till sysselsättning, familjer vidare i sin boendesituation och hjälpt barn att få/behålla en fritidssysselsättning samt motiverat och hjälpt föräldrar att ansöka om boendestöd. Resultatet av insatsen utvärderas och redovisas under 2024. Resultat från brukarintervjuer samt återkoppling från referensgrupp visar att familjerna anser att insatsen möjliggör för förändring i föräldraskapet.

Förvaltningen driver sedan våren 2020 även *projektet Intensifierad utredning i hemmiljö* med stöd av medel från stadens sociala investeringsfond. Utredningsarbetet inom barnenheten intensifieras, förläggs till hemmiljön och utförs gemensamt av socialsekreterare och familjebehandlare. Målet är att barn upp till tio år får tidiga och effektiva insatser utifrån sina behov, för att motverka återaktualisering i socialtjänsten både på kort och på lång sikt. En utvärderingsmodell har tagits fram och effekterna av arbetssättet ska redovisas i en slutrapport under 2025.

Funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Beställarenheten funktionsnedsättning och socialpsykiatri beaktar barnperspektivet i sina ärenden och hur det beaktats framgår tydligt i utredningar avseende barn upp till 18 år samt i de vuxenärenden där det finns barn i den vuxnes närhet. Under hösten genomfördes stickprov i 30 ärenden och i 97 procent beaktades barnperspektivet och i 90 procent fanns det även en barnkonsekvensanalys.

Beställarenheten för funktionsnedsättning och socialpsykiatri har fokus på att arbetsinriktningen inom sysselsättning och daglig verksamhet förstärks. Enheten säkerställer att beställningarna syftar till ökad självständighet. Under året har enheten gjort en mätning

gällande ökad självständighet för brukarna och resultatet visar att sex personer har rapporterats nå en tydlig ökad självständighet. Det handlar om att en person som börjat åka självständigt till sin dagliga verksamhet och inte längre behöver ledsagning, fyra personer har valt att minska eller avsluta sitt boendestöd utifrån ökad självständighet. Två personer har valt att avsluta sin dagliga verksamhet helt och börjat förvärvsarbeta eller studera.

Daglig verksamhet deltar i ett tvåårigt projekt tillsammans med Stockholms universitet och KTH där de arbetar med att synliggöra och inkludera deltagarna i framtagande av ny teknik. Projektet ska leda fram till en plattform som ska kunna stödja och förenkla vardagen för målgruppen.

Implementeringen av det Pedagogiska ramverket fortsatt på samtliga gruppboendestäder och daglig verksamhet enligt LSS. Projektet Förstärkt kartläggning, som har tagit utgångspunkt i det Pedagogiska ramverket, har arbetat fram ett nytt kartläggningsmaterial för grupp- och serviceboendestäder och daglig verksamhet som syftar till att ge kunskap om hur man kan möta, motivera och kommunicera med brukare och förebygga utmanande beteenden. Arbetet har skett i samverkan med habiliteringscenter Järva och LSS-hälsan. Genom att även stärka stödpersonernas uppdrag och att kvalitetssäkra uppföljningen av social dokumentation och genomförandeplaner i utförarverksamheterna har enheterna säkerställt att brukarna får den hjälp de har beviljats och det sker utifrån deras egna önskemål.

För att öka den digitala tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning har ett nytt informationsmaterial om hur man begär ut sin journal tagits fram. Arbetet har fortsatt med att granska och följa upp att genomförandeplaner inkommer i tid, att de är fullständiga enligt beställning samt att det tydligt framgår hur den enskilde har varit delaktig i upprättandet av planen.

Medarbetarna samt cheferna på Bergengatans gruppboendestad har under året genomgått en utbildning i HBTQI och blev certifierade i december. Målet med utbildningen varit att öka kunskapen om HBTQI och stärka verksamhetens arbete för ett respektfullt bemötande oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Genom utbildningen har personalen bland annat fått utökad kunskap om HBTQI begrepp, historia, HBTQI personers levnadsvillkor, utsatthet samt hur normer och konsekvenser av normer kan leda till ohälsa hos de boende.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens arbete med tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning utgår från *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2018-2023*. Målsättningen är att främja ett inkluderande och tillgängligt stadsdelsområde. Stadsmiljön planeras utifrån ett tillgänglighetsperspektiv i ett tidigt skede och tillgänglighetsförbättringar i utemiljön görs löpande på parkmark. Rådet för funktionshinderfrågor har under hösten träffats vid 5 tillfällen och har arbetat strategiskt kring frågor som rör tillgänglighet och delaktighet utifrån "instruktion för bolagsstyrelse- och nämndanknutna råd för funktionshinderfrågor".

Jämställdhetsanalys

Sociala insatsgruppen för unga

Fler pojkar än flickor deltar i sociala insatsgruppen för unga. Även om det är fler pojkar som

begår brott, finns det även flickor som är inblandade i kriminalitet. En del av flickorna har pojkvänner som är gängkriminella och där flickorna blir inblandade i kriminalitet. Det finns en risk att fokus läggs på pojkarna och att socialtjänsten, skolan och polisen inte ser dessa flickor. Förvaltningen fortsätter arbetet med att uppmärksamma flickor som begår brott alternativt befinner sig i kriminella miljöer. Arbetsätt vidareutvecklas för att nå fler flickor som tar del av sociala insatsgruppen för unga.

Placerade ungdomars skolresultat

Fler flickor än pojkar som är placerade klarar målen i kärnämnen i skolan. Redan innan placering har barnen låg måluppfyllelse i skolan. Det är också vanligt att ungdomarna har negativa erfarenheter av skolan, saknar motivation samt att de har ett dåligt självförtroende när det gäller skolan som gör att skolarbetet försvåras. Sammantaget gör det att det tar tid för dessa ungdomar att få en fungerande skolgång med godkända betyg. För att fler barn ska nå målen i skolan har förvaltningen satsat på fyra skolsamordnare som aktivt arbetar för att de placerade ungdomarna ska få rätt stöd i skolan och som följer upp ungdomarnas skolgång. Förvaltningen vidareutvecklar arbetsätt för att fler pojkar ska nå målen i skolan.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter bidrar till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna följs upp under respektive nämndmål.

Mål 3: god hälsa och välbefinnande

- Implementera arbetet med intern samordnad plan för samordning av olika enheters arbete omkring en brukare.
- Implementera det nya programmet mot alkohol, narkotika, nikotinprodukter, droger och spel om pengar (ANDTS) 2023-2026.
- Utveckla, i samverkan med region Stockholm, stödet till anhöriga till brottsoffer som utsatts för dödligt våld.
- Utveckla arbetsätt och höja kompetensen för att säkerställa att barn som behöver neuropsykiatriskt stöd ska få hjälp snabbare.
- Utveckla samverkan med fristående skolor/skolor för att barn och unga i Järvaområdet likvärdiga förutsättningar att nå målen med utbildningen i skolan.
- Verksamheterna ska ha ett utökat fokus på att förstärka det hälsofrämjande arbetet inom förvaltningens LSS-verksamheter samt inom socialpsykiatrins verksamheter.
- Barn sammanboende med personer som får stöd från förvaltningen utifrån funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa uppmärksammas särskilt av förvaltningens enheter
- Implementera och utbilda medarbetare inom daglig verksamhet och bostad med särskild service LSS i nya kartläggningsmetoder för att bemöta brukarna utifrån deras förutsättningar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	18,9 %	18 %	20 %		24 %	24 %	VB 2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	82 %	87 %	78 %		90 %	öka	2023
Analys Årsmålet på 90 procent sin inte upplever diskriminering nås inte och resultatet ligger även något lägre än stadens genomsnitt på 85 procent. Resultatet för indikatorn avser både egen regi och privat regi för insatserna bostad med särskild service samt daglig verksamhet enligt LSS. Svårighet att förstå betydelsen av ordet diskriminering kan vara en orsak. Det är därför viktigt att i samband med brukarundersökningen presentera och förklara begreppet på ett pedagogiskt sätt samt att försöka höja antalet som svarande för att få ett mer rättvisande utfall då svarsfrekvensen endast är 53 procent. Förvaltningen fortsätter arbeta för att så få som möjligt ska känna sig diskriminerade. Ett särskilt arbete behöver riktas mot kvinnor som i högre utsträckning än män känner sig diskriminerade. Utfallet för män uppgår till 87 procent och utfallet för kvinnor uppgår till 78 procent. En anledning till detta kan vara att upplevd diskriminering hos kvinnor är större generellt bland befolkningen.							
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	82 %	83 %	79 %		90 %	öka	2023
Analys Årsmålet för indikatorn nås inte och ligger även under stadens resultat som är 87 procent. Indikatorn omfattar insatserna boende, boendestöd, HVB, stödboende och sysselsättning och baseras på 206 svar vilket innebär att svarsfrekvensen endast är 30 procent. Det är därför svårt att göra någon djupare analys av resultatet. Förvaltningen har en hög ambition och målsättningen är att inga brukare inom socialpsykiatri ska uppleva diskriminering. Verksamheterna fortsätter arbetet med att identifiera vilka eventuella problem och bakomliggande orsaker som kan finnas samt planerar åtgärder för att målet ska nås.							
  Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	92 %	89 %		80 %	80 %	2023
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	92 %	93 %	92 %		90 %	90 %	2023
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79 %	77 %	83 %		79 %	79 %	2023
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)	56,52 %	42,86 %	60 %		70 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Årsmålet nås inte vilket kan bero på flera orsaker, dels på den enskildes mående när undersökningen genomfördes men även på att inte insatserna inte motsvarar förväntningarna. Antalet som har besvarat enkäten är lågt, endast 23 personer har svarat vilket gör det svårt att göra en djupare analys av vad detta beror på. Andelen män som har fått en förbättrad situation är endast 42 procent men eftersom det är fyra personer som angett det är det svårt att analysera resultatet. Enheterna fortsätter att arbeta för att erbjuda insatser utifrån brukarens behov och önskemål vilket förväntas ge en förbättrad situation.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	86,67 %	115 %	85,71 %		80 %	Tas fram av nämnd	2023
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (våld i nära relation)	100 %	100 %	100 %		80 %	Tas fram av nämnd	2023
  Andel placerade barn i skollåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	59 %	47,92 %	69,23 %		75 %	75 %	2023
Analys Många ungdomar som är placerade klarar målen delvis men når inte upp till godkänt i alla kärnämnen. Fler flickor än pojkar klarar målen i skolan. Det är främst de äldre barnen som inte når målen. Redan innan placering har barnen låg måluppfyllelse i skolan. Många av barnen har även svårigheter, som diagnoser, svåra upplevelser och trauman som gör att skolarbetet försvåras. För att säkerställa att barnen får de bästa förutsättningarna kopplat till skolan och för fler barn ska klara målen i kärnämnen har förvaltningen fyra skolsamordnare som aktivt arbetar för att de placerade ungdomarna ska få rätt stöd i skolan och som följer upp ungdomarnas skolgång. Skolsamordnarna har tät kontakt med de aktuella skolorna och med utbildningsförvaltningen men även med ungdomar, föräldrar och vårdgivare för att se till att ungdomarna får de bästa villkoren kopplat till skolan.							
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	69,33 %	66,49 %	72,88 %		80 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys De flesta av de äldre ungdomarna har varit delaktiga och fått återkoppling. Arbetssätt och metoder har vidareutvecklats för att fler barn ska kunna vara delaktiga och få återkoppling. Den vanligaste orsaken till att vissa barn inte har gjorts delaktiga eller fått återkoppling i utredningarna beror på barn låga ålder. Arbetssätt och metoder utvecklas för att fler barn ska bli delaktiga.							
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	77 %	78 %	77 %		70 %	Tas fram av nämnd	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna förbereda för en centralisering av hälso- och sjukvården inom socialpsykiatriens bostäder med särskild service från den 1 januari 2024	2023-01-01	2023-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna samla och följa statistik över antal ansökningar, beslut och avslag avseende ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson i syfte att säkerställa likställighet	2023-01-01	2023-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden vidareutveckla skolsociala team i hela staden, samt utöka socialtjänstens närvaro i skolan, fritidshem och fritidsklubbar	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 1.3.1 Det förebyggande arbetet stärks och invånare får stöd och omsorg utifrån sina förutsättningar och behov.

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Vuxna

Nämnden arbetar strukturerat för att vuxna ska mötas av en socialtjänst med hög kvalitet som informerar om sina verksamheter och ger insatser, både förebyggande och behovsprövade utifrån den enskildes behov. Stöd och skydd ska erbjudas till personer som utsätts för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Personer med samsjuklighet (missbruk och psykisk ohälsa) möts av en socialtjänst som arbetar uppsökande, förebyggande och återhämtningsfrämjande. När nämnden möter personer som är i behov av insatser från olika aktörer ska dessa kunna få sina behov tillgodosedda med god kvalitet. Ett led i detta är stärkt samverkan med Region Stockholm samt fortsatta arbete för att öka förekomsten av samordnad individuell plan (SIP).

Barn och ungdom

Under året kommer nämndens förebyggande arbete att vidareutvecklas samt barn och ungas rätt till tidigt stöd säkerställas. Barnrättsperspektivet fortsätter att utvecklas inom samtliga verksamheter och inom ramen för detta är det av stor vikt att barn och unga ges rätt till information och delaktighet vid kontakt med nämndens verksamheter. När både barnen och de vuxna i en familj är aktuella inom socialtjänsten ska ett familjeorienterat arbetssätt användas, vilket innebär att stöd och insatser samordnas för att tillgodose hela familjens situation. Arbetet med att säkerställa förskola/skolgång för barn och unga vid placering är fortsatt prioriterat, även rörande barn som placeras på skyddat boende med sin förälder. Vid placeringar i familjehem så är målet att alla genomgår hälso- och tandundersökningar för att säkerställa en god hälsa.

Förväntat resultat

- Andel våldsutsatta personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten ökar.
- Andel brukare inom missbruksverksamheten som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna ökar.
- Andel placerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan ökar.

Analys

Nämnden bedömer att målet delvis har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att två av tre förväntade resultat bedöms ha uppnåtts samt att alla aktiviteter har genomförts.

Arbetssättet intern samordnad plan har delvis implementerats för att personer som har kontakt med flera verksamheter inom socialtjänsten får ett samlat stöd. Arbetet fortsätter 2024.

Insatserna för barn och unga inom öppenvården startar med ett planeringsmöte där hela

familjen deltar och barnen är delaktiga i planeringen av insatserna. För att säkerställa ett lämpligt och högkvalitativt stöd sker uppföljningar av insatserna genom avstämnings-, uppföljnings- och avslutningsmöten. Vid avslutningen utvärderas insatsen både muntligt i samtal och skriftligt. Det genomförda förändringsarbetet sammanställs i en rapport som familjen tar del av.

För att höja kompetensen om barn som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och vilket stöd som behövs har medarbetare deltagit i stadens utbildning om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Förvaltningens förebyggande arbete sker nära invånare och samverkanspartners. Arbetet sker främst ute i lokalsamhället och i skolorna. För att skapa kontinuitet i samverkan har förvaltningen utsett kontaktpersoner för olika kommunala och privata skolor. I utredningsarbetet med barn inom myndighetsutövande socialtjänst konsulteras skola/förskola. Framkommer oro avseende koncentration, relationer, närvaro, konflikt och/eller skolans kontakt med förälder, utreds ärendet vidare.

Förvaltningen vidareutvecklar nya arbetssätt utifrån bland annat erfarenheter från kartläggningen "*Rätt stöd i rätt tid*" som är en genomlysning av socialtjänstdata för barn och unga i Stockholms stad i syfte att möjliggöra tidiga och effektiva insatser. En utmaning är den stora andelen orosanmälningar som inkommer till myndighetsutövningen och som inte leder till att en utredning öppnas (55 procent). När oron inte bedöms tillräcklig hög för att inleda utredning, kan en rad situationer ingå, där förvaltningens förebyggande verksamhet inom socialtjänsten kan agera i syfte att hindra eventuella problemskalationer hos barn, ungdomar och familjer. Som ett första steg har en arbetsgrupp bildats för att se över arbetssätten som ska leda till fortsatt verksamhetsutveckling.

Förvaltningen driver tillsammans med två andra stadsdelsförvaltningar i regionen Relationsvåldscentrum Väst (RVC Väst). Verksamheten bedriver stödsamtal och behandling till vuxna personer som utsatts för eller utövat våld i nära relationer samt stöd under rättsprocessen i brottmål. Vidare erbjuds även stödsamtal till barn och unga som upplevt våld i nära relation, där minst en av vårdnadshavarna har eget samtalsstöd hos RVC Väst. Totalt har 224 ärenden inkommit till RVC Väst varav 185 ärenden avser våldsutsatta och 22 våldsutövare. Antalet ärenden är relativt jämt fördelat mellan stadsdelsförvaltningarna. För att öka antalet våldsutövare har samverkan med frivården inletts. Syftet är att informera om verksamheten samt motivera våldsutövare att söka frivilliga insatser. Totalt har 16 barn och unga i åldern 4-17 år fått stödsamtal varav 7 flickor och 9 pojkar. En förutsättning för att barnen ska kunna bli aktuella för samtal är att båda vårdnadshavarna ger sitt samtycke. Det innebär att den vårdnadshavare som har utövat våld behöver ge samtycke till att barn pratar om våldet. Det har visat sig vara svårt och har i flera fall påverkat möjligheten att ge barn stödsamtal. För att öka inflödet av barnärenden fortsätter verksamheten att sprida information och samverka med förvaltningarnas barn- och ungdomsverksamheter. Indikatorerna nedan gäller för hela verksamheten RVC Väst.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel våldsutsatta där målet med insats från RVC uppnåtts	49,12 %				70 %		2023
Analys Många av de våldsutsatta hos Relationsvårdscentrum Väst avslutar insatsen på eget initiativ. En orsak till att insatserna inte fullföljs bedöms vara att alla som önska påbörja en insats, får det oavsett om den enskilde har den motivation och/eller de förutsättningar som krävs för att kunna fullfölja och avsluta insatsen som planerats. Det finns även en risk att sociala och ekonomiska förhållanden kan ha viss påverkan på antalet som avbryter insatsen vilket kan förklara skillnaderna i resultaten mellan stadsdelsförvaltningarna. I Bromma avslutar 58 procent av klienterna insatserna enligt plan jämfört med Järva 45,5 procent och 51,2 procent i Hässelby-Vällingby.							
 Andel våldsutövare där målet med insats från RVC uppnåtts	56,25 %				70 %		2023
Analys Relationsvårdscentrum väst har ett högt antal våldsutövare som inte fullföljer behandlingen. Det är svårt att ange vad orsakerna är eftersom antalet våldsutövare är få. Enskildas sociala och ekonomiska förutsättningar kan ha viss påverkan på hur många och vilka som avbryter insatsen i förtid vilket kan förklara skillnader på resultaten mellan stadsdelsförvaltningarna. I Bromma avslutar 80 procent planeringen enligt plan jämfört med Järva 33,3 procent och Hässelby-Vällingby har ingen avslutats. Även verksamhetens tolkning av bedömning av måluppfyllelse i uppdrag kan ha viss påverkan på resultaten. Ett arbete pågår för att säkerställa likvärdiga bedömningar gällande insatsernas resultat.							
 Antal våldsutövare i en nära relation eller i en hederskontext som har kontakt med RVC	27				25		VB 2023
 Högre indexvärde enligt preventionsindex-mini jämfört med 2022 (72)	80				73		2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Barnrättsperspektivet fortsätter att utvecklas inom samtliga verksamheter.	2023-07-01	2023-12-31	
 Fortsätta att utveckla arbetet inom projektet Familjeresurs.	2023-07-01	2023-12-31	
 Förstärka arbetet med Signs of Safety inom den sociala barn och ungdomsvården.	2023-07-01	2023-12-31	
 Genomföra en kvalitativ uppföljning av projektet Intensifierad utredning i hemmiljö.	2023-07-01	2023-12-31	
 Implementera arbetet med intern samordnad plan för samordning av olika enheters arbete kring en brukare.	2023-07-01	2023-12-31	
 Kartlägga och utveckla arbetssätt för att ge brottsoffer stöd och hjälp.	2023-07-01	2023-12-31	
 Stärka det uppsökande arbetet för att nå våldsutövare och våldsutsatta, i samverkan med andra aktörer.	2023-07-01	2023-12-31	
 Under förutsättning att medel beviljas utveckla arbetet med insatsen skolsociala team plus.	2023-07-01	2023-12-31	
 Utveckla arbetet med stödsamtal till barn vars föräldrar erhåller insatser från socialtjänsten	2023-01-01	2023-12-31	
 Utveckla arbetssätt för att stärka samarbetet med fristående skolor och förskolor	2023-07-01	2023-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Utveckla arbetssätt och höja kompetensen för att säkerställa att barn som behöver neuropsykiatriskt stöd ska få hjälp snabbare	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Utveckla det förebyggande ANDTS-arbetet, särskilt rörande spelmissbruk	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Utveckla och säkerställa uppföljningen av familjehemsplacerade barn med särskilt fokus på skolgång och hälsa.	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Utveckla uppföljningen av öppenvårdsinsatser för barn och unga, för att säkerställa ett adekvat och högkvalitativt stöd	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Utveckla verksamheten genom att ta tillvara resultaten från kartläggningen "Rätt stöd i rätt tid"	2023-01-01	2023-12-31	
✓	Utveckla, i samverkan med region Stockholm, stödet till anhöriga till brottsoffer som utsatts för dödligt våld.	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Vidareutveckla arbetssätt för att öka barnens delaktighet i både utredning och insats	2023-07-01	2023-12-31	

Nämndmål: 1.3.2 Personer med funktionsnedsättning i behov av stöd och insatser möter en socialtjänst av god kvalitet och med insatser som präglas av självbestämmande och trygghet

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Nämnden ska bidra till att personer med funktionsnedsättningar får stöd och omsorg som stärker den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv. För att personer med funktionsnedsättning ska kunna tillgodogöra sig information och kommunicera med nämndens verksamheter på jämlika villkor som andra anpassas information och kommunikation till brukarnas individuella behov. Brukare får stöd och omsorg från medarbetare som har certifierats i det pedagogiska ramverket vilket ger en god kompetens om olika typer av funktionsnedsättningar. Brukare kan ta del av olika typer av hälsofrämjande insatser och aktiviteter utifrån sina individuella önskemål och behov.

Förväntat resultat

- Andel brukare som är nöjd med sin insats ökar.
- Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal ökar.
- Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning ökar.
- Andel brukares upplevelse av trygghet i LSS-boende ökar.
- Andel brukare inom omsorgen för funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering ökar.
- Andel personer inom socialpsykiatrin som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från boendestöd/ gruppboende socialtjänsten ökar.
- Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning ökar.

Analys

Nämnden bedömer att målet delvis har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att samtliga aktiviteter har genomförts under året. Däremot har inte samtliga sju förväntade resultat uppnåtts.

Utöver ovanstående baserar nämnden sin bedömning på följande:

Nämndens samtliga utförarverksamheter inom LSS, gruppboendestäder och daglig verksamhet, har påbörjat implementeringsarbetet av det pedagogiska ramverket. Det innebär att alla medarbetare har en grundkompetens samt fördjupad kunskap gällande olika typer av funktionsnedsättningar, kartläggning, tydliggörande pedagogik samt lågaffektivt bemötande. Det ger en ökad trygghet för brukarna. Medarbetare har medverkat på workshop som rör social dokumentation och genomförandeplan. Vissa verksamheter har med anledning av kvalitetsarbete startat upp egenkontroller gällande social dokumentation och genomförandeplan.

För att stärka det hälsofrämjande arbetet inom förvaltningens LSS-verksamheter samt inom socialpsykiatrien sker olika aktiviteter. Inom socialpsykiatriens utförarverksamheter stödjer medarbetarna brukarna för att de ska få en ökad medvetenhet samt kunskap om hur de kan ta hand om sig själv genom träning, kost, balans mellan olika aktiviteter för att de ska kunna påverka sin egen situation och göra egna val gällande aktiviteter för hälsa. Enheterna har bland annat köpt klippkort på stadens simhallar för att brukarna ska få möjlighet att prova på att träna eller simma. Samtliga brukare inom LSS- bostäderna har fått erbjudande om att erhålla ett simhallskort på stadens simhallar och träningsanläggningar för att möjliggöra hälsofrämjande aktiviteter. Under 2023 har 20 boende valt att erhålla stadens simhallskort.

Daglig verksamhet har kartlagt samtliga brukare och samtliga deltagare ska ha ett komplett metodstöd som beskriver den enskildes förutsättningar och behov. Metodstödet beskriver även vilket konkret stöd deltagaren önskar och behöver i olika situationer. Enheten arbetar aktivt med att hjälpa deltagarna att komma ut på praktik på den ordinarie arbetsmarknaden. Vi har idag bland annat verksamhet på Järva polishus där vi tvättar bilar och tar hand om kök och bistro, vi ansvarar för Kista kyrkas secondhand butik tre dagar per vecka samt att vi sorterar spik och skruv till företag. På praktikcentrum arbetar två arbetskonsulenter och flera av deltagarna i den gruppen praktiserar självständigt på den ordinarie arbetsmarknaden.

Uppdraget för socialpsykiatriens utförarenhet är att arbeta för att brukarna ska utvecklas inom olika områden utifrån brukarnas önskemål. Allt från sociala färdigheter till praktiska färdigheter. Enheten arbetar enligt ESL (ett självständigt liv). Inom boendestöd kan brukaren själva, med hjälp av sin stödperson, följa sin egen utveckling men hjälp av sina egna anteckningar på ett blad i pärm avsett för detta. Det är viktigt att ibland se även mycket små framsteg för att hitta motivationen till att arbeta vidare för brukaren. Enheten beviljades pengar via UPH, uppdrag psykisk hälsa för en digitallots då många i målgruppen, främst de äldre, saknar smartphones och dator och har därför inte tillgång till bank-id. Uppdraget har fördelats på flera av medarbetarna som har avsatt tid för att lotsa klienterna rätt samt även hjälpt till att skaffa bank-id.

På gruppboendet inom socialpsykiatri har medarbetarna arbetat med att de boende ska känna

sig trygga vilket har gett resultat. Enligt stadens brukarundersökning känner sig nu de boende till 100 procent trygga.

Personligt ombud erbjuder stöd till personer över 18 år, med långvarig psykisk ohälsa / funktionsnedsättning. Personligt ombud och klienten tydliggör tillsammans klientens behov av vård, stöd eller kontakt med vårdgivare och myndigheter. Ombudet bistår sedan klienten i att etablera kontakt med dessa. Ombudet arbetar på uppdrag av klienten och bevakar att vårdgivare och myndigheter samverkar kring klientens behov av stöd och insatser. Stöd av personligt ombud är gratis. Ombudet har en fristående ställning i förhållande till vårdgivare och myndigheter och för ingen dokumentation i kontakten med klienter. Under 2023 har fler ärenden än vanligt handlat om boendefrågor. Ex. risken att bli avhyst, stöd i att hitta annan boendelösning eller problem med hyresvärd. Flera klienter har även fått stöd i att överklaga beslut från olika myndigheter. Det digitala utanförskapet skapar problem för många av de klienter som sökt stöd av personligt ombud och fått hjälp med att t.ex. skaffa bank-id. Under 2023 har det tillkommit totalt 84 nya klienter, 42 kvinnor, 32 män under 65 år samt 5 kvinnor och 5 män som är över 65 år.

Beställarenheten funktionsnedsättning och socialpsykiatri har under året arbetat med att informera om möjlighet till andra arbetsmarknadsrehabiliterande insatser, i samband med nyprövning eller ny ansökan om daglig verksamhet enligt LSS och sysselsättning enligt SoL, vilket har gett resultat. Två brukare har under året gått från sysselsättning till arbetspraktik på Praktikcentrum. Två brukare som har sysselsättning har börjat på Alfa. Två brukare som har beslut om Daglig verksamhet har börjat studera. Sex brukare har sedan 1 juli sökt och beviljats insatsen IWork och en brukare har sökt Alfa utan att tidigare ha varit beviljad DV eller sysselsättning. Genom att lägga till en extra rubrik i DUR utredningen "Förmåga och möjlighet till arbetsinriktade insatser" säkerställs att informationen lämnas till brukaren, vilket följs upp genom kollegial granskning.

Brucarundersökning gällande myndighetskontakt

Under hösten genomfördes en brukarundersökning avseende myndighetskontakten via SKR, Sveriges Kommuner och Regioner på beställarenheten. Enkäten innehöll totalt tio frågor som delades ut till brukare i samband med att möte genomförts med biståndshandläggare under september. Resultatet i brukarundersökningen visar att över 90 procent är positiva till kontakten med enheten. En tydlig könsskillnad fanns i avseende frågan *Vad tyckte du om mötet med din handläggare* där kvinnor svarade "bra" i 83 procent och 6 procent ansåg att mötet var dåligt. Ingen av männen svarade att mötet var dåligt och 91 procent tyckte att mötet varit bra. Den fråga som fick sämst resultat var: *Vet du vem du ska prata med om du tycker mötet med handläggaren var dåligt*. Endast 37 procent hade kännedom om vart man skulle vända sig, trots att handläggare lämnar skriftlig information under mötet om hur man kan lämna klagomål till förvaltningen om man inte är nöjd. Resultatet ger en bra grund för fortsatt utveckling av enheten.

Kompetensutveckling

Arbetet med kartläggning av införandet av ny yrkestitulatur på avdelningens LSS-verksamheter pågår. Medarbetare som inte har en utbildningsnivå som motsvarar stödassistent erbjuds fortbildning inom stadens utbildningssatsning.

Motiverande samtal (MI) används för att hålla en hög nivå på service och bemötande. Medarbetare har under ledning av en MI-coach träffats regelbundet för att utveckla och öva på metoden.

Alternativ kompletterande kommunikation har fortsatt att användas för att öka graden av delaktighet i utredningar och samordnad individuell plan. Arbetsmetoder som TEACCH och lågaffektivt bemötande är arbetssätt som fortsatt används i verksamheten, och flera grupper har implementerat metoden för att, för brukaren, tydliggöra arbetsmoment i aktivitet. Detta har skapat möjlighet till att observera, följa upp och samtala kring brukarnas delaktighet och självständighet.

Kollegial granskning har fortsatt att utgöra den viktigaste egenkontrollen för att säkerställa en rättssäker myndighetsutövning. Fokusområden för den kollegiala granskningen tas fram i dialog med biståndshandläggare och under 2023 ligger fokus på bland annat återhämtningsperspektiv, barnrättsperspektiv samt förmåga och möjlighet till förvärvsarbete.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Barn sammanboende med personer som får stöd från förvaltningen utifrån funktionsnedsättning eller psykisk ohälsa uppmärksammas särskilt av förvaltningens enheter	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Genomföra språkhöjande insatser för medarbetare i behov av stöd för talad eller skriven svenska	2023-07-01	2023-12-31	
✓	I samverkan med närliggande stadsdelar arbeta mot välfärdsmusk inom personlig assistans för att säkerställa att insats och debiteringar sker i enlighet med den enskildes behov samt gällande avtal.	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Implementera och utbildna medarbetare inom daglig verksamhet och bostad med särskild service LSS i nya kartläggningsmetoder	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Undersöka former för individnära samverkan med Järva psykiatri inom ramen för FACT (Flexible Assertive Community Treatment) som är ett heltäckande psykiatriskt program för att möta patienternas behov på ett återhämtningsinriktat och effektivt sätt	2023-07-01	2023-12-31	
	Analys Under hösten har formen för individnära samverkan undersökts med Järva psykiatri och samverkansmöten kommer att påbörjas under 2024 i en mindre omfattning än vad FACT-modellen innebär.			
✓	Upprätta en systematiserad uppföljningsmodell med tillhörande årshjul som inkluderar samtliga egenkontroller inklusive granskning av dokumentation inom verksamhetsområde funktionsnedsättning samt socialpsykiatri.	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Utveckla uppföljningen av insatserna ledsagarservice/ledsagning och kontaktperson i syfte att säkerställa likställighet och utförande av god kvalitet	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Verksamheterna ska ha ett utökat fokus på att förstärka det hälsofrämjande arbetet inom förvaltningens LSS-verksamheter samt inom socialpsykiatriens verksamheter.	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att årsmålet för sex av tio KF-indikatorer har uppnåtts helt, tre har uppnåtts delvis. Målet har ej nåtts för indikatorn *Andel seniorer som är nöjda med tillgången till information om Stockholm Stad och dess verksamheter*, vilket var en ny KF-indikator i VP 2023. Vidare bedöms underliggande nämndmål ha uppfyllts helt.

Resultatet för de fyra nya KF-indikatorer 2023 som inte redovisar äldres åsikter om sina biståndsbedömda insatser samt bemanning i hemtjänst hämtas från medborgarpanelen. För tre av fyra av dessa frågor har förvaltningen inte huvudansvar för att tillgodose behovet utan ansvaret delas av olika förvaltningar i staden eller ligger hos annan förvaltning. Att analysera resultat och vidta förbättringsåtgärder blir därmed problematiskt. Resultaten kommer att beaktas i det ordinarie arbetet utifrån respektive enhets ansvarsområde men inga särskilda åtgärder planeras. För dessa indikatorer har könsuppdelat resultat inte redovisats.

Äldrevänlig stad

Nämnden bidrar till en äldrevänlig stad genom att verka för ett tillgängligt, tryggt och inkluderande stadsdelsområde som främjar ett aktivt liv för personer över 65 år. Trygghetsinventering har genomförts där nämndens pensionärsråd varit inbjudna. Stadens lösning för nyckelfri hemtjänst har erbjudits samtliga kunder som beviljats insatsen hemtjänst. Där det kommit igång fungerar det bra. Några fastighetsägare i stadsdelsområdet har inte velat ha denna låsanordning på sina portar. Äldres trygghet både i den egna bostaden och i närliggande miljöer, är prioriterade områden där förvaltningen samverkar med andra samhällsaktörer.

Beställarenheten äldre i Järva kommer att använda sig av FREDA-kortfrågor för att systematiskt arbeta med att identifiera äldre som utsätts för våld. Beställarenheterna i de tidigare stadsdelsförvaltningarna hade olika arbetssätt med frågan varpå detta har setts över och nya rutiner har upprättats. Alla medarbetare inom beställarenheten har genomgått webbkurs om våld och denna utbildning ingår i introduktionsplanen för nyanställda. Under 2023 har 17 våldsutsatta äldre identifierats i Järva varav fyra män och 13 kvinnor.

I maj genomfördes en tillgänglighetsvandring i den nybyggda fastigheten Kvarndörren som inrymmer Rinkeby vård och omsorgsboende vilket fick sina första boende under sommaren. Vid vandringen deltog representanter från Micasa, Svenska bostäder och stadsdelsförvaltningen. Funktionshinderråd samt pensionärsråd var inbjudna till vandringen men ingen ledamot hade tillfälle att delta, de har dock haft möjlighet att besöka fastigheten vid andra tillfällen och då kunnat lämna synpunkter avseende tillgängligheten utifrån sina respektive intresseområden. De tillgänglighetsbrister som identifierades under vandringen protokollfördes och information har lämnats vidare till ansvarig för åtgärd.

Arbetet fortgår gällande att säkra ett gott bemötande av äldre, anhöriga samt kollegor.

Medarbetare inom äldreomsorgen har bland annat utbildats till värdegrundsledare och inom området bemötande. Därutöver har medarbetare utbildats inom dokumentation där utbildningen baserats på det som identifierats vid aktgranskning inom respektive enhet. Dokumentationsutbildning har inkluderat bland annat dialog gällande benämningar och ord som kan uppfattas som värderande eller kränkande.

Förvaltningen har sedan 2021 ett särskilt stödteam för äldre inom socialpsykiatrins boendestöd. Teamet inrättades utifrån ett identifierat ökat behov av särskilt stöd för målgruppen äldre med psykisk ohälsa. Under 2023 har behovet ökat ytterligare och stödteamet för äldre har nu åtta medarbetare. I december var 130 personer över 65 år i Järva beviljade insatsen boendestöd. Problematik och behov skiljer sig åt jämfört med de klienter som är yngre då även geriatriska problem och livsstilsförändringar så som att sluta förvärvsarbeta kan påverka den psykiska hälsan för äldre. Många av de äldre saknar smartphones och dator och har därför inte tillgång till bank-id. Medarbetarna har avsatt tid för att lotsa klienterna rätt samt hjälpa till att skaffa bank-id. Arbetet med målgruppen kräver särskild tvärkompetens av medarbetarna i teamet vilket under året har säkerställts utifrån individuella behov.

Öppna aktiviteter

Mötesplatserna för äldre har under 2023 fokuserat på att erbjuda ett varierat utbud av hälsofrämjande aktiviteter för besökarna. Nämnden anordnar aktiviteter i Kista, Husby, Rinkeby, Spånga, Tensta och Akalla. I Rinkeby har besöksantalet ökat till det dubbla för soppluncherna jämfört med förra året. Även i Kista har besöksfrekvensen ökat under året och allt fler nya besökare kommer till aktiviteterna. I Kista har verksamheten i slutet av året fått tillgång till sina nyrenoverade lokaler efter att ha varit evakuerade på grund av renovering. I Tensta har det varit ett lokalbyte vilket begränsade möjligheten att erbjuda aktiviteter i stadsdelen under våren. Verksamheten finns nu i Blå huset och tillgången till lokal har permanentats för verksamheten då platsen fungerat väl för äldre i området. I Akalla, Rinkeby och Tensta finns mötesplatser för socialpsykiatrins målgrupp vars besökare främst är äldre personer.

Allsång, terapihund, träningsgrupper och café både med och utan underhållning är exempel på aktiviteter som attraherar många besökare. Måltider i gemenskap med andra med hjälp av matlyftet har varit en mycket uppskattad aktivitet under året. Flera utflykter har genomförts under året bland annat till Sigtuna och Uppsala. Kista aktivitetscenter har samarbete med Seniorglädje och Ung omsorg som besökt verksamheten en gång i veckan vardera. Regelbundna aktiviteter i Spånga har bland annat varit mobilkurser, canasta och olika träningsgrupper. Kvinnor besöker mötesplatserna i större utsträckning än män. Enheterna kommer därmed att fortsätta sitt arbete med att hitta aktiviteter som lockar fler män. I december hölls en första gruppträff i Kista för enbart herrar vilket föll väl ut. De 16 seniorherrarna som kom lämnade många önskemål och förslag på aktiviteter de vill göra framöver och man kom överens om att kalla sin grupp för *Järva grabbarna*.

Nationella minoriteter uppmärksammas på alla mötesplatser och ett särskilt samarbete finns med äldre av finskt ursprung. Detta är den av de nationella minoriteterna där staden är förvaltningsområde, som efterfrågat aktiviteter på sitt språk. Sverige-Finländare träffas två

gångar i månaden för gemensam fika och aktiviteter i mötesplatsens lokaler.

Utöver de aktiviteter som anordnas av mötesplatserna för äldre i egen regi så finansierar nämnden även två föreningsdrivna öppna mötesplatser i Husby och Rinkeby som erbjuder egna program av aktiviteter för äldre i sina verksamheter. I Akalla tillhandahålls lokal för RSMH som har mötesplats och aktiviteter för personer med psykisk ohälsa. I Tensta drivs mötesplats för personer med psykisk ohälsa av entreprenad.

Äldres delaktighet

Pensionärsrådet som företräder äldre kvinnor och män i stadsdelsområdet har regelbundet genomfört möten under året. Rådet har getts möjlighet att lämna synpunkter på remisser i frågor som berör äldre och träffat tjänstemän från olika verksamhetsgrenar som arbetar med frågor vilka berör äldre medborgare. I samband med sammanläggningen tillträdde ett nytt pensionärsråd för Järva stadsdelsnämnd.

Dygnet runt verksamheter i egen regi har regelbundet boråd där de boende tillsammans med ledning och medarbetare har möjlighet att diskutera utvecklingsförslag för verksamheterna. Flera verksamheter genomför egna brukarundersökningar för att regelbundet inhämta de äldres åsikter som underlag för kvalitetsutveckling. Kista vård och omsorgsboende ser av vårens undersökning en minskad upplevelse av ensamhet vilket är positivt men samtidigt en minskad nöjdhet med aktivitetsutbudet vilket har följts upp med de boende. Resultaten av brukarundersökningarna används som underlag för fortsatt kvalitetsutveckling i verksamheterna.

Verksamheterna i egen regi inom äldreomsorgen är alla mångkulturella och flerspråkiga. Dagverksamheten Violen har under perioden sett ett ökat inflöde av nya gäster där detta särskilt efterfrågats. Att medarbetare i verksamheten kan möta den äldre och anhöriga på dennes modersmål och har kännedom om olika kulturer bidrar till den äldres delaktighet i såväl aktiviteter som social samvaro.

Information

Förutom sociala medier, annonsering i lokaltidning, utdelning av aktivitetsprogram på publika arenor så som till exempel bibliotek och vårdcentraler, erbjuder mötesplatserna för äldre utskick av aktivitetsprogrammet via mail till de som anmält intresse. Medborgarkontoren utreder färdtjänst och samtliga medborgarkontor har information om all kommunal verksamhet för äldre. Alla kunder hos hemtjänst i egen regi har en informationspärm där informationen t.ex. aktivitetscenters program, byts ut kontinuerligt för att alltid vara aktuellt.

Anhörigkonsulenter och uppsökare inom beställarenheten äldreomsorg finns varje vecka på medborgarkontor i stadsdelsområdet för att kunna svara på frågor och vägleda äldre samt deras anhöriga i frågor gällande äldreomsorg.

Kista aktivitetscenter har under året haft studenter från Karolinska Institutet som skrivit ett arbete om hur utmaningen att nå ut med information till nya seniorer kan hanteras. Beställarenheterna har under hela året delat ut ett samlat informationsmaterial till alla nybesök innehållande information om äldreomsorg i staden och stadsdelsområdet, totalt har 355 informationsmappar delats ut under året.

Anhörigstöd

Efter sammanläggningen till Järva stadsdelsförvaltning finns två anhörigkonsulenter som arbetar med anhörigas behov i Järva. Arbetet har fördelats så att en av dem fokuserar på stödet till anhöriga till äldre personer och den andra stödjer anhöriga till personer med psykiska eller fysiska funktionsnedsättningar. Anhörigkonsulenterna har sedan sammanläggningen haft kontakt med 93 unika anhöriga varav cirka 50 procent har inneburit flera och ibland långvariga kontakter. Den största andelen anhöriga finns inom äldreomsorgen. Värt att särskilt uppmärksamma är att andelen anhöriga inom socialpsykiatri som söker stöd har mer än fördubblats efter sommaren, troligtvis är detta en effekt av att anhörigkonsulenterna har kunnat specialisera sina uppdrag. Andelen anhöriga inom funktionsnedsättning ligger kvar på drygt 10 procent. Den största andelen anhöriga inom äldreomsorgen är maka/make/partner. Inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri är den största andelen föräldrar och vuxna barn, ungefär 80 procent av de anhöriga som söker stöd är kvinnor och 20 procent är män.

Anhörigkonsulenterna har regelbundet närvarat vid mötesplatserna för seniorer samt anordnat anhörigkaféer i samverkan med Kista-Spånga församling. Man har även deltagit vid anhörigmöten på de olika utförarverksamheterna. Fyra anhöriggrupper har erbjudits under året bland annat en grupp för partners till personer med kognitiv sjukdom och en grupp för föräldrar till vuxna barn med psykisk ohälsa. Vid behov har anhörigkonsulenterna varit med på byråbesök och hembesök tillsammans med biståndsbedömare, detta efter förfrågan när kontakten även har involverat anhöriga.

Anhörigkonsulenterna har intensifierat samarbetet med stadsdelens kommunikatörer för att hitta olika vägar att nå ut till anhöriga i stadsdelsområdet. Planering har också påbörjats för hur anhörigstödet ska implementeras i alla arbetsgrupper i den nya stadsdelsförvaltningen Järva. Arbetet kommer att starta med presentation av anhörigstödet på alla APT för att sedan fortsätta med samarbete utifrån de olika behov som personalen och verksamheterna har. Planering har också gjorts för olika samarbeten i stadsdelsområdet, bland annat med primärvården, öppenvårdpsykiatri, föreningslivet, religiösa verksamheter m.m.

Anhörigkonsulenterna har inlett ett samarbete med Transkulturellt centrum som är en del av Region Stockholm. Tillsammans anordnades, i anknytning till anhörigdagen den 6 oktober, en föreläsning för anhöriga om psykisk ohälsa på Rinkeby folkets hus. Föreläsningen hölls på enkel svenska av hälsoinformatörer som är väl förankrade inom stadsdelens befolkning och som tillsammans behärskar många olika språk. Även hälsoinformatörer fanns på plats och en ambassadör från organisationen Hjärnkoll berättade om sin egen erfarenhet av psykisk ohälsa. Syftet var att nå ut med information och kunskap men också att tvätta bort det stigma som finns kring psykisk ohälsa. Anhörigkonsulenterna har även anordnat föreläsningar för avdelningens medarbetare om psykisk ohälsa ur ett kulturellt perspektiv och om att drabbas av en demenssjukdom i tidig ålder och vad detta kan innebära för den drabbade samt anhöriga och familj.

Inom samarbetet kring anhörigstöd i västerort har anhörigkonsulenterna anordnat en jullunch för ett 40-tal anhörigvårdare samt skapat och skickat ut ett nyhetsbrev om anhörigstöd till berörda medborgare och samarbetspartners. Stadsövergripande har anhörigkonsulenterna i Järva deltagit i Hälso dagen för seniorer på Stockholms stadion samt anordnat föreläsningar

för anhöriga i Stockholm. Anhörigkonsulenterna i Järva har deltagit aktivt i utvärderingen av stadens program för stöd till anhöriga 2021 – 2024.

Goda exempel

Förvaltningen har under året erbjudit en mängd olika aktiviteter för äldre i Kista, Rinkeby, Akalla, Husby, Spånga och Tensta. Aktiviteterna i förvaltningens regi har totalt lockat till drygt 21 500 besök under året. Aktivitetsutbudet har varit varierande och innehållit bland annat underhållning, olika motionsformer och utflykter. Vissa av aktiviteterna har varit återkommande, andra vid endast ett tillfälle.

Under våren har kvalitetsobservatör från äldreförvaltningen besökt Kista servicehus och därefter påtalat flera styrkor. Verksamheten har engagerad och ansvarstagande personal med mångårig erfarenhet inom yrket, goda rutiner för överrapporteringar och låg personalomsättning. Ledningen arbetar nära övriga medarbetare och har god insyn i det dagliga arbetet. Ledarskapet baseras på dialog och samverkan där personalens delaktighet ses som en förutsättning för en verksamhet med både god kvalitet och en god arbetsmiljö. Kontaktmannaskapet är väl förankrat i verksamheten och personalen visade stor kännedom om de äldre. Verksamheten arbetar aktivt för att kunna erbjuda de äldre en meningsfull tillvaro och för att skapa fungerande arbetssätt att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet. Utvecklingsområden som uppmärksammades är att fortsätta utveckla det personcentrerade arbetet och ett salutogent förhållningssätt.

Agenda 2030

Bland annat nedanstående aktiviteter inom äldreomsorgen bidrar till förvaltningens måluppfyllelse för Agenda 2030.

Mål 3: god hälsa och välbefinnande

Fortbildning för medarbetare inom området mat, måltider och nutrition för äldre har bland annat genomförts i samarbete med förvaltningens dietist. Inom hemtjänst har regelrätta matlagningskurser genomförts för medarbetarna bland annat för att utgöra stöd i svensk matkultur för medarbetare med annat etniskt ursprung.

Förvaltningen har sett över möjligheten till digital signering i medicinlistor för hälso- och sjukvård i förvaltningens boenden för äldre. Detta kommer att prövas på Rinkeby vård- och omsorgsboende under 2024 förutsatt att staden godkännt säkerhetsklassningen av systemet.

Mål 4: god utbildning för alla

Enheter inom avdelningen har genomfört språkhöjande insatser för medarbetare i behov av stöd för talad eller skriven svenska. Arbetet har fallit väl ut och planeras därför fortsätta under 2024.

Mål 16: fredliga och inkluderande samhällen

Minderåriga barn sammanboende med äldre som beviljas stödinsatser från förvaltningen uppmärksammas av förvaltningens enheter. Inom en del av beställarenheten äldre har fortbildning genomförts för att stärka kompetensen gällande att uppmärksamma minderåriga ur ett anhörigperspektiv när barnen är sammanboende med äldre personer i behov av stöd. En ny rutin för arbetet med att säkerställa barnperspektivet för barn som anhöriga inom

äldreomsorgen har tagits fram.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	94 %	93,5 %	94,5 %		87 %	87 %	2023
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	94 %	95 %	93,5 %		79 %	79 %	2023
  Andel seniorer som är nöjda med tillgången till information om Stockholm Stad och dess verksamheter	30 %				60 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys 13 procent svarade att de ej var nöjda, 57 procent svarade <i>vet ej jag har aldrig sökt information</i> . Stadsdelsförvaltningen har inte huvudansvar för att tillgodose behovet utan ansvaret delas av olika förvaltningar i staden. Inget könsuppdelat resultat har redovisats							
  Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	58 %				65 %	65 %	2023
Analys 42 procent svarade nej på frågan. Inget svarsalternativ fanns för att identifiera om den svarande någon gång eftersökt denna typ av information. Stadsdelsförvaltningen har inte huvudansvar för att tillgodose behovet utan informationsansvaret delas av olika förvaltningar i staden. Äldreomsorgens beställarenhet skickar ut ett brev med skriftlig information om bland annat detta, till alla äldre medborgare i stadsdelsområdet det år de fyller 80 år. Inget könsuppdelat resultat har redovisats.							
  Andel äldre som anger att de känner till stadsdelens aktivitetscenter och mötesplatser	62 %				60 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Inget könsuppdelat resultat har redovisats.							
  Andel äldre som på det hela taget är nöjda med möjligheten att ta del av ledarledd idrott/motion i Stockholm	55 %				60 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys 2 procent svarade att de inte är nöjda. 43 procent svarade att de inte känner till att möjligheten finns. Stadsdelsförvaltningen har inte huvudansvar för att tillgodose behovet av information gällande ledarledd idrott/motion utan ansvaret delas av olika förvaltningar i staden. Inget könsuppdelat resultat har redovisats.							
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	91 %	100 %	83 %		93 %	93 %	2023
Analys Resultatet avser brukarundersökning för Spånga-Tensta sdf. Inget resultat har redovisats av staden för Rinkeby-Kista sdf.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	95,5 %	96 %	95,5 %		86 %	86 %	2023
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	95,5 %	93,5 %	95,5 %		82 %	82 %	2023
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	8,64				9	Max 10 personer	2023
Analys Egen regi 12,2 och privat regi 7,22. Snitt i staden är totalt 11,70. Även här skiljer det mellan hemtjänstutförare i egen regi respektive privat regi. Egen regi 12,49 och privat regi 11,23							

Nämndmål: 1.4.1 Äldre personer har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden ska verka för att personer över 65 år har kännedom om äldreomsorgens öppna och biståndsbedömda verksamheter. Informationsinsatser ska genomföras för att äldre kan ta del av information gällande äldreomsorg, anhörigstöd och aktivitetsutbudet i stadsdelsområdet. Äldre ska uppleva ett gott bemötande i sin kontakt med förvaltningens verksamheter. Stöd och omsorg av hög kvalitet fås utifrån individuella behov från medarbetare med rätt kompetens. Medarbetares språk- och kulturkompetens används för att möta de äldre och anhörigas behov. Äldre känner sig trygga vid hemgång från sjukhus då de får ett samordnat stöd från stadsdelsförvaltningen och Region Stockholm. Nämndens verksamheter inom äldreomsorgen erbjuder förebyggande och rehabiliterande aktiviteter för både fysisk och psykisk hälsa. Äldre har möjlighet att uppleva trevliga aktiviteter och måltider i gemenskap med andra vilket motverkar ofrivillig ensamhet och social isolering. I kommande upprustningar i stadsmiljö ska äldres önskemål och behov särskilt beaktas genom att pensionärsrådet tillfrågas och deras synpunkter tas tillvara.

Förväntat resultat

- Andel äldre som är nöjda med sin hemtjänst ökar.
- Andel äldre som är nöjda med sitt vård- och omsorgsboende ökar.
- Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser ökar.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndens mål har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att samtliga 5 aktiviteter genomförts under året. De tre förväntade resultaten är inte jämförbara

med tidigare år då stadsdelsförvaltningen är ny sedan 1 juli 2023.

Utöver ovanstående baserar förvaltningen sin bedömning på följande:

Mat och måltider

Medarbetare inom äldreomsorgens olika utförarverksamheter i egen regi har under året utbildats inom måltider och nutrition. Medarbetarnas kunskap i nutrition för äldre ger stöd i samtal med de äldre om vikten av att äta en näringsrik och allsidig kost. Hemtjänst och servicehus har genomfört enklare matlagningskurser för sina medarbetare för att de ska kunna servera näringsrika välsmakande måltider i den äldres hem. Inom hemtjänst har regelrätta matlagningskurser genomförts för medarbetarna bland annat för att utgöra stöd i svensk matkultur för medarbetare med annat etniskt ursprung. I samtliga verksamheter som serverar måltider uppmärksammas högtidsdagar från olika kulturer med firande på olika sätt.

Kista vård- och omsorgsboende har regelbundet möten om de boendes mat och måltider där det lyfts frågor och förslag för utveckling gällande hela måltidssituationen. I utvecklingsarbetet deltar måltidsombud, sjuksköterska, paramedicinska teamet, dietist samt biträdande enhetschef. Som följd av arbetet har måltidssituationen utvecklats med goda resultat vilket även uppmärksammats vid kvalitetsobservation av Äldreförvaltningen. De boende har nu möjlighet att se maten på serveringsvagnen och kan då själv välja maträtt och portionsstorlek. Detta har även minskat matsvinnet på enheten. Enheten serverar exempelvis te, kaffe och frukt närhelst de äldre önskar. På fredagar dukas långbord i köket och de boende sitter tillsammans med personalen och äter hemlagad mat. Genom medel från matlyftet serveras tre-rättersmiddag en gång per månad med festlig dukning. En gång i månaden är det "pubkväll". Måltider och måltidssituation en viktig del av vardagen för de äldre varför följs det upp regelbundet av ledningen. Anhöriga till de boende i Kista vård- och omsorgsboende har vid tre tillfällen under våren bjudits på lunch för att få smaka den mat som serveras i verksamheten. Detta i syfte att ge anhöriga ökad kännedom om den mat som serveras och bjuda in till dialog om dess utformning och kvalitet samt kontaktvägar för att lämna synpunkter och önskemål.

Violen dagverksamhet för personer med demens, värmer och kryddar maten inför servering vilket bidrar till doften av mat vilket stimulerar gästernas aptit. Måltiden serveras med hemmagjord sallad samt efterrätt. En dag i veckan tillagar personalen mat från grunden vilket är mycket uppskattat. Gästerna är delaktiga i dukning och får ta mat själva från karotter på borden. Detta bidrar både till måltidsupplevelsen och minskat matsvinn.

På Kista Servicehus har dietisten under året hållit riktade utbildningar för personalen kring nattfastemätning, dysfagi samt hur man förebygger undernäring. Dietisten deltog även vid möten med Sodexo angående de olika kosttyperna tillsammans med personalen. På Kista vård och omsorgsboende har dietisten hållit utbildningar för personalen i nattfasta, dysfagi och Celiaki. På nya Rinkeby vård och omsorgsboende har dietisten hållit ett antal utbildningar för den nyanställda personalen kring nutrition.

På den öppna verksamheten i Järva har dietisten under året hållit föreläsningar för seniorer vid flera tillfällen om bland annat "maten och måltidens betydelse", "diabetes", "bra seniorkost" och

”matnyttigt för magen”. Under hösten hölls även en uppskattad matlagingskurs för seniorer i Järva.

Aktiviteter för äldre som bor i vård- och omsorgsboende i egen regi

Kista vård och omsorgsboende erbjuder dagliga aktiviteter för de boende. Deltagande och aktivitetsutbud varierar utifrån de boendes egna önskemål samt förmåga/hälsotillstånd att delta i aktiviteter. Av enhetens egenkontroll framkommer att ungefär 87 procent av de boende deltar i erbjudna aktiviteter veckovis. Enheterna och aktivitetsledarna har nära samarbete och daglig kommunikation för att fånga upp de boendes individuella önskemål och behov av extra stimulans för dagen. Utevistelse erbjuds dagligen där verksamheten bland annat använder trädgården på innergården när vädret tillåter. Under sommaren har bland annat musikunderhållning, besök av hästen Ascot samt Akalla gård med kaniner och höns varit aktiviteter som erbjudits på gården. Rinkeby vård- och omsorgsboende öppnade i augusti och arbetar för att erbjuda de boende ett aktivitetsutbud motsvarande det på Kista vård och omsorgsboende. Även Rinkeby vård och omsorgsboende har en trevlig gård men även inglasade balkonger där aktiviteter kommer att kunna erbjudas utomhus.

Terapihundar besöker regelbundet alla äldreomsorgens verksamheter belägna på Kista torg.

Kompetensutveckling

Arbetet med kartläggning av kompetensnivån gällande omsorgspersonal har genomförts. Medarbetare som inte har undersköterskekompetens har erbjudits fortbildning inom stadens utbildningssatsning.

Medarbetare har under året erbjudits utbildningar inom olika områden. Även sommarvikarier och timanställda deltar i utbildningar för att säkra en god kompetens hos dessa medarbetare. Psykisk ohälsa, kognitiv svikt, sårvård och förflytningsutbildning är några exempel på utbildningar som genomförts under året. Några enheter har under året besökt motsvarande verksamheter i andra förvaltningar för att skapa kontaktnät, inhämta idéer och utbyta erfarenheter vilket är betydelsefullt för lärande och utveckling av den egna verksamheten.

Medarbetare inom äldreomsorgens beställarenhet har genomgått utbildning i hjärt- och lungräddning och i samband med detta även fått en genomgång av avdelningens utbildningslägenhet. På detta sätt har de fått ökad kännedom om den utbildning deras kollegor inom utförarenheterna tillhandahålls. Lägenheten är utrustad med olika typer av utbildningsmaterial för bland annat lyft och andra vanligen förekommande arbetsmoment i de äldres hem. Där finns även en geriatriskdräkt där den som bär dräkten får prova hur det kan kännas att ha en äldre kropp med sedvanliga åldersrelaterade krämpor t.ex. stelhet.

Demens

Tre utförarenheter inom äldreomsorgen är Stjärnmärkta och en har Silviahems-certifiering. I verksamheterna finns några Silviasystrar men behovet är större än det antal som finns idag varpå medarbetare uppmuntras till studier. Arbetet för att uppmärksamma individers behov, säkerställa ett bra stöd för personer med demenssjukdom och deras anhöriga samt utbilda medarbetare inom området demens och kognitiv svikt, pågår fortlöpande. Kvalitetsutmärkelserna baseras på att 80-100 procent av medarbetarna har genomgått olika utbildningar. Utmärkelserna och andelen medarbetare som genomgått rätt utbildningar följs

upp och säkerställs kontinuerligt. Vid sammanläggningen hade en beställarenhet inlett process för stjärnmärkning och en hade redan Silviahemscertifiering. Beställarenheten äldreomsorg i Järva stadsdelsförvaltning har beslutat att gå vidare med att Silviahemscertifiera enheten.

Hösten 2023 genomfördes en halvdagsutbildning om den särskilda problematik som föreligger när en yngre person utvecklar en demenssjukdom, något som blivit vanligare de senaste åren. Utbildningen utformades för medarbetare inom avdelningen äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri men erbjöds även till medarbetare inom individ och familj samt HR. Utbildningen innehöll flera perspektiv då den hölls av tre personer. En hade själv drabbats av Alzheimer som förvärvsarbetande, partner och mamma med flera yngre barn. En hade växt upp med en ensamstående mamma som utvecklade en demenssjukdom när föreläsaren och hennes yngre bror gick i grundskolan. En hade fått ta ett stort ansvar när hennes mamma ganska snabbt utvecklat en allvarlig demenssjukdom och behövt mycket både praktisk hjälp men hon lyfte också problematiken med alla myndighetskontakter och liknande som den drabbade behöver hjälp med.

Egenkontroller

Egenkontroller har under året genomförts utifrån respektive enhets årshjul. Egenkontroller avser bland annat dokumentation, basala hygienrutiner, omsättning av torrvaror i krisförråd samt obligatoriska utbildningar. Arbetet med att ta fram en systematiserad uppföljningsmodell för hela äldreomsorgen har skjutits upp utifrån den sammanläggning av stadsdelsförvaltningar som trädde i kraft den 1 juli 2023.

Digital signering

Förvaltningen har sett över möjligheten till digital signering i medicinlistor för hälso- och sjukvård i förvaltningens boenden för äldre. Några andra förvaltningar i staden har redan infört digital signering. Detta kommer att prövas på Rinkeby vård- och omsorgsboende under 2024 förutsatt att staden godkännt säkerhetsklassningen av systemet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortbildning för medarbetare inom området mat, måltider och nutrition för äldre	2023-07-01	2023-12-31	
✓ Genomföra språkhöjande insatser för medarbetare i behov av stöd för talad eller skriven svenska	2023-07-01	2023-12-31	
✓ Minderåriga barn sammanboende med äldre som beviljas stödinsatser från förvaltningen uppmärksammas av förvaltningens enheter	2023-07-01	2023-12-31	
✓ Upprätta en systematiserad uppföljningsmodell med tillhörande årshjul som inkluderar samtliga egenkontroller inklusive granskning av dokumentation inom verksamhetsområde äldreomsorg	2023-07-01	2023-12-31	
Analys			
Mot bakgrund av den extra arbetsbelastning som sammanläggningen till Järva sdf samt öppnandet av Rinkeby vård- och omsorgsboende har inneburit, så har arbetet med en gemensam uppföljningsmodell för äldreomsorgen skjutits upp. Arbetet fortgår enligt enheternas rutiner och årshjul.			
✓ Utreda möjligheten till digital signering i medicinlistor för hälso- och sjukvård i förvaltningens boenden för äldre	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

◆ Uppfylls delvis

Analys

Nämnden gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att en av fem KF-indikatorer har uppnåtts samt att samtliga KF-aktiviteter har genomförts under året. Vidare bedöms underliggande nämndmål delvis ha uppfyllts.

Föreningsliv

Nämnden har under året fortsatt att ge stöd till det lokala föreningslivet dels genom föreningsbidrag och dels genom att erbjuda möjligheter till vägledning. Den föreningsmessa som arrangerades i maj var välbesökt och gav besökande föreningar möjlighet att knyta kontakter med relevanta aktörer som kan erbjuda olika typer av resurser för föreningslivet.

Stadsdelsnämnden har antagit lokala riktlinjer för nämndens hantering av föreningsbidrag och en struktur för förvaltningens arbete. Målet är tydlighet och transparens i processer, beslut och kommunikation som dels gör det enkelt för föreningar att ansöka om och sedan återredovisa beviljat bidrag och dels minskar risken för bidraget missbrukas.

Genom överenskommelsen om IOP med Rädda Barnens riksförbund har Tensta Träff utvecklats och erbjuder möteslokaler för det lokala föreningslivet.

Kulturaktiviteter

Järva har haft ett välfyllt år av kulturaktiviteter, där förskolebarn, unga och vuxna har deltagit i olika evenemang och föreställningar. Arbetet med att genomföra kultursatsningar som en del av platsaktiveringen för att öka tryggheten har påbörjats och kommer att fortsätta under 2024. Inom förskola och fritid har kulturen arbetat med att revidera och skapa enhetliga arbetssätt för kulturuppdraget. Förskolebarnen i den kommunala förskolan har erbjudits sjutton olika professionella

scenkonstföreställningar, totalt har 136 föreställningar spelats för 5514 förskolebarn i åldrarna 1-5 år. Flera förskolebarn har deltagit vid fler än ett tillfälle.

Föreställningarna har spelats på den egna förskolan och i spellokaler nära barnens förskola, bland annat i Kista och Tensta bibliotek, på sommaröppna förskolor, Blå huset, Spånga Folkan, Bromsten.

Lovprogrammen för barn och unga har inkluderat många kulturaktiviteter, bland annat genom samarbete med föreningslivet som gett möjlighet till konstnärliga uttrycksformer i konstverkstäder. Sommar i Järva organiserades på olika platser, och totalt hölls 63 scenkonstföreställningar för barnfamiljer. Även festivaler, nationaldagsfiranden och evenemang såsom Tensta vårfestival, dansfestivalen, AFIA Panthsula, Prideveckan, Husbyfestivalen och Kista världsmusikfestival har genomförts.

Invigning av konstutsmyskning av gångtunnlar och Järva stadsdelsnämnd

Ferierarbetande ungdomar fick under sommaren handledning av verksamheten Unga berättar i

att utsmycka två gångtunnlar en i Tensta och en i Rinkeby. Den i Rinkeby utsmyckades med mosaik och den i Tensta med muralmålning. I samband med tunnel-invigningen i augusti, invigdes även Järva stadsdelsförvaltning av ungdomarna, stadsdelsnämndens ordförande och förvaltningsdirektören.

Sommar i Järva

Sommar i Järva nådde ut till cirka 4 000-5 000 stycken besökare och engagerade cirka 150 stycken feriearbetande ungdomar som bidrog till att möjliggöra satsningen. Eventet genomfördes med dagliga aktiviteter för barn, unga och vårdnadshavare under sex veckor, dels på torgen i Husby och Rinkeby och i Spånga-Bromsten-Tensta med målsättningen att höja nyttjandegraden och skapa ett mer levande och tryggare område under sommartid. Sommar i Järva bjöd på en stor variation av aktiviteter riktat till olika åldrar och familjer, flertalet externa aktörer och föreningar. Nytt för i år var att det bjöds på lättare lunch/mellanmål vilket var mycket uppskattat av besökarna. En enkätutvärdering visar att besökarna uppskattade satsningen och i att man i framtiden önskade fler aktiviteter för de äldre barnen (12+ år). Det finns redan nu en planering för Sommar i Järva 2024.

ESF projektet – Aktiv fritid Järva

Under året har ett projektet Aktiv Järva resurs som finansieras via Europeiska socialfonden startat upp. Projektet syftar till att öka andelen föreningsaktiva barn och unga i Tensta, Rinkeby och Husby, 6-17 år. Projektet består av projektledare och fritidslotsar.

En betydande del av fritidslotsarnas arbete har fokuserat på synliggörande och skapande av kontakter med relevanta aktörer inom Järva. Lotsarna har besökt skolor, fritidsgårdar, stadsdelsförvaltningen och presenterat sig för olika föreningar och civilsamhälle. Ett samarbete har bland annat etablerats med Järva i samverkan. Kontakter har vidare skapats med både stora och små föreningar inom staden som kan möjliggöra en organiserad fritid för barn och unga.

En intensiv informationskampanj genomfördes i början av oktober, vilket resulterade i positiv respons och ökad kontakt med projektet från både deltagare och samarbetspartners.

Fritidslotsarna har träffat deltagare och samarbetar nu i strukturerad form med 17 externa föreningar och organisationer med kultur och idrottsinriktning. En funktionsbrevlåda har inrättats för att förenkla kontakten med projektet vilket har lett till flera lyckade lösningar och underlättar dialogen med professionella, barn och unga, samt deras föräldrar.

Spontanfotboll

Förvaltningen har tecknat fyra överenskommelser med olika föreningar för driften av spontanfotboll, dessa föreningar är verksamma och etablerade i Järva. Spontanfotbollen har genomförts under hösten och fortsätter under 2024. Spontanfotbollen kommer att utvärderas i april/maj.

Järvaligan

Järvaligan som formellt startar upp under nästa år, ska öka intresset och engagemanget bland barn och vuxna för den organiserade föreningsidrotten. Under hösten har stadsdelsförvaltningen tillsammans med idrottsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och föreningslivet påbörjat planeringsarbetet. Kontakt tas löpande med relevanta intressenter och

eventuella samverkanspartner för projektet.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter bidrar till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna följs upp under respektive nämndmål.

Mål 16: fredliga och inkluderande samhällen

- Förbättra kommunikationen till invånare av stadens och stadsdelsförvaltningens kulturutbud för att nå fler.
- Medverka i planering av Husby och Akalla 50 år.
- Utveckla samverkan mellan kulturskolan och fritidsverksamheter.
- Utveckla samverkansstrukturer och arbetssätt i implementeringsfasen för ESF-projektet Järva resurs fritid.
- För att synliggöra och stärka HBTQI-personers rättigheter genomföra aktiviteter i Järva området under prideveckan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	79	82 %	76 %		75 %	75 %	2023
  Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	42	41 %	42 %		77 %	77 %	2023
Analys Frågan är ny i skolenkäten. Staden som helhet har genomgående ett svagt resultat på denna fråga (56 procent) och Järva också. Bedömningen är att det är svårt för barn och unga att veta att en filmfestival, nationaldagsfirande eller en teateruppsättning som genomförs utomhus, är exempel på kulturaktiviteter. Vidare, kan det vara svårt att veta hur staden definierar kulturaktivitet respektive en fritidsaktivitet. I jämförelse med indikatorn som påvisar nöjdhet med tillgång till kulturaktiviteter konstaterar förvaltningen att det finns en mycket stor diskrepans. Insatserna framåt ska fokuseras på strategiskt informationsarbete och fördjupad uppföljning av denna indikator.							
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	74 %	74 %	76 %		76 %	76 %	2023
Analys Staden som helhet når 77 procent. Järva är marginellt ifrån att nå årsmålet. ESF-projektet Aktiv fritid Järva som syftar till att öka barn och ungas deltagande i föreningsliv har startats upp. Fritidslotsar har anställts som kommer att arbeta uppsökande i samarbete med föreningar i området. Satsningarna på bland annat fritidsbiblioteket, ESF projektet som omnämns, Järvaligan, samt Fokus Järva, förväntas leda till förbättrat resultat på sikt.							
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	71 %	66 %	76 %		77 %	77 %	2023
Analys Staden som helhet når 78 procent. Flickor är i större utsträckning nöjda med tillgången till kulturaktiviteter jämfört med pojkar. Satsningarna på bland annat fritidsbiblioteket, ESF projektet som omnämns, Järvaligan, samt Fokus Järva, förväntas leda till förbättrat resultat på sikt.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	50 %	58 %	42 %		66 %	66 %	2023
Analys Staden som helhet når 63 procent, Järva når ej årsmålet. Satsningarna på bland annat fritidsbiblioteket, ESF projektet aktiv fritid Järva, Järvaligan samt, Fokus Järva, förväntas leda till förbättrat resultat.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med idrottsnämnden, kulturnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur staden kan förbättra och förenkla för föreningslivet i Stockholm med målet att Stockholm ska ha Sveriges bästa föreningsklimat	2023-01-01	2023-12-31	
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med exploateringsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsstyrelsen, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholms Hamn AB planera för inrättandet av fler strand- och bryggbad där det är lämpligt och kartlägga möjligheterna att anlägga fler vinterbadplatser med möjlighet till bastubad	2023-01-01	2023-08-31	

Nämndmål: 1.5.1 Invånarna har tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Det är av stor vikt att invånarna har tillgång till ett rikt utbud av aktiviteter inom kultur- och fritidsområdet som baseras på lokalsamhällets behov och efterfrågan. Nämnden, kulturnämnden och idrottsnämnden ska genom en tät samverkan fortsätta att skapa förutsättningar för ett levande kultur- och fritidsliv.

Ett brett kultur- och fritidsutbud som tillhandahålls av trygga professionella vuxna som erbjuder barn och unga, oavsett bakgrund, förkunskap eller förmåga, en rolig, trygg och utvecklande fritid. Det samlade kultur- och fritidsutbudet ger nya kunskaper, förmågor och insikter samt bygger och utökar barn och ungas nätverk vilket är gynnsamt för kommande studier och arbetsliv. Trygga arenor fria från våld och droger är en förutsättning.

Nämnden ska under året fokusera på att vidareutveckla samverkan med kulturnämnden och idrottsnämnden. Nämnden ska exempelvis bidra i kulturnämndens arbete med att stärka närvaron av kultur i det offentliga rummet.

Under året kommer nämnden exempelvis prioritera arbetet med att fortsatt utveckla konceptet Sommar i Järva, spontanidrott på fler platser i stadsdelsnämndens område samt simskola för olika målgrupper.

Nämnden ger stöd till föreningslivet genom föreningsbidrag och genom stöd och vägledning.

Föreningsbidraget riktar sig till verksamhet som ligger i linje med nämndens kärnverksamhet och uppdrag och skapar ett mervärde för stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

- Samverkan med det lokala civilsamhället stärks och utvecklas.
- Tillgången till tillgängliga möteslokaler för civilsamhället ökar.
- Fler barn och unga deltar i strukturerade, vuxenledda fritidsverksamheter.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundar sig på att fem av fem aktiviteter har genomförts under året samt att tre av tre förväntade resultat har uppnåtts.

Samverkan med civilsamhället

Samverkan med det lokala civilsamhället har stärkts och utvecklats genom tillgänglig vägledning och genom föreningsbidrag till verksamheter som kompletterar nämndens egen verksamhet. För 2023 har totalt 31 lokalt förankrade organisationer erhållit föreningsbidrag från de tidigare stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. Många av de aktiviteter som stöds med föreningsbidrag är riktade till barn och unga och ökar utbudet av föreningsdrivna aktiviteter i stadsdelsområdet.

Järva stadsdelsnämnd antagit lokala riktlinjer för föreningsbidrag för 2024. De lokala riktlinjerna syftar till att skapa en tydlig och transparent process för hantering av föreningsbidragen. Sista dag för ansökan om föreningsbidrag från Järva stadsdelsnämnd för 2024 var den första november. 61 organisationer inkom med ansökan. Till stöd i ansökningsförfarandet hölls fyra informationsmöten. Ett av dessa var digitalt.

Genom samverkan inom ramen för idéburet, offentligt partnerskap med Rädda Barnens Riksförbund rörande Tensta Träff medverkar nämnden till att öka tillgången till möteslokaler. Under 2023 har föreningen Tensta Träff bildats. Föreningens målsättning är att inför 2025 bli lokalförvaltande organisation för Tensta Träff.

Prideveckan

För att stärka hbtqi+-personers rättigheter och möjligheter uppmärksammade förvaltningen under t den årliga Prideveckan och arrangerade ett stort utbud av olika aktiviteter med fokus på hbtqi+-frågor i sina olika verksamheter för invånare i alla åldrar i stadsdelsområdet, men med extra fokus på målgruppen 13- 19 år. Prideveckan invigdes på Blå huset i Tensta av stadsdelsnämndens ordförande. Under Prideveckan kunde invånare delta på intressanta och kreativa aktiviteter runt om i stadsdelen såsom sagoläsningar, hbtqi+ quiz, filmvisning på samtliga fritidsgårdar och pridepyssel på Sommar på Järva i Rinkeby och Tensta torg. På Framtidens hus genomfördes olika aktiviteter för ungdomar bland annat filmkväll och ett välbesökt kvällsamtal där hbtqi+ frågor diskuterades och berörde på olika sätt. Även för seniorer och för personer med psykiskt ohälsa uppmärksammades Pride med olika aktiviteter med hbtqi+ tema med fika och samtal om mångfald. Sammantaget fullföljdes alla aktiviteter förutom en gemensam resa till prideparaden, detta på grund av dåligt väder. En utvärdering av den interna projektgruppen genomförs i september med summering av erfarenheter och

förslag på förändringar.

Lovprogram

En gemensam sommarlovsbroschyr för Järva producerades och delades ut till samtliga grundskoleelever i Järva stadsdelsområde. I broschyren har kostnadsfria kulturprogram och fritidsaktiviteter lyfts fram, samt aktiviteter som speciellt riktats sig till flickor och till ungdomar i behov av extra stöd. Flera hundra aktiviteter arrangerade av förvaltningen, Parkteatern, kultur- och idrottsförvaltningen och föreningslivet har presenterats i broschyren, allt från en musikkonsert som äger rum vid ett tillfälle till lägerverksamhet som pågår under flera veckor.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	För att synliggöra och stärka HBTQ-i personers rättigheter genomföra aktiviteter i Järva området under prideveckan.	2023-07-01	2023-08-31	
✓	Förbättra kommunikationen till invånare av stadens och stadsdelsförvaltningens kulturutbud för att nå fler.	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Medverka i planering av Husby och Akalla 50 år	2023-07-01	2023-08-31	
✓	Utveckla samverkan mellan kulturskolan och fritidsverksamheter	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Utveckla samverkansstrukturer och arbetssätt i implementeringsfasen för ESF-projektet Järva resurs fritid.	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen grundar sig på att kommunfullmäktiges samtliga fyra verksamhetsområdesmål uppfyllts. Samtliga fyra underliggande nämndmål bedöms vara uppfyllda.

Nämnden har bidragit till att uppfylla inriktningsmålet genom att tillämpa Stockholms stadsövergripande trädsmål och därmed verka för att kronteckningsgraden i stadsdelsområdet ökar. Anläggandet av planteringar med biokol, omläggning av gräsytor till äng och trädplanteringar har stärkt den biologiska mångfalden. Tillsammans med trafiknämnden och miljönämnden pågår ett långsiktigt arbete för att minska konsekvenserna av extremväder som värmeböljor och skyfall samt stärka biologisk mångfald. Handlingsplanen för biologisk mångfald har under perioden omsatts i praktiskt arbete bland annat genom pilotprojekt med ferieungdomar. Nämnden är involverad i samverkansarbete för god vattenstatus i Tenstadalens dagvattenpark, i Bällstaån och Igelbäcken.

I nämndens verksamheter har arbete med infrastruktur för matavfallsinsamling, minskat matsvinn och energieffektivisering genomförts. Stadens interna återbrukscentrum har nyttjats när det är möjligt och utbildningssatsningar för att öka medarbetarnas kompetens och medvetenhet kring dagliga miljö- och klimatval i verksamheterna har genomförts. Medarbetarna uppmuntras att gå, åka kollektivt, låna förvaltningens cyklar eller miljöklassade

bilar. Andel ekologiska livsmedel och måltider har förbättras avsevärt under 2023. Nämndens avfallshantering har förbättrats, arbetet med att fasa ut farliga kemikalier har fortgått och verksamheterna har minskat sin plastanvändning.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att målvärdet för två KF-indikatorer har uppnåtts helt och en delvis och att samtliga aktiviteter har genomförts. Vidare baserar nämnden sin bedömning av måluppfyllelsen utifrån genomfört arbete med infrastruktur för matavfallsinsamling, att matsvinnet minskat, att energieffektiveringsåtgärder genomförs, att stadens interna återbrukscentrum använts när det är möjligt samt genomförande av utbildningssatsningar för att öka medarbetarnas kompetens och medvetenhet kring dagliga miljö- och klimatval i verksamheterna.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

En viktig del i nämndens arbete för att bidra till en klimatpositiv stad är att öka kunskapen inom området och skapa goda förutsättningar i organisationen för att medarbetare ska kunna göra miljövänliga val. Under året har chefer och nyckelfunktioner inom nämndens verksamheter fortsatt genomförandet av stadens webbutbildningar Hållbara kontor och Stadens miljöprogram.

När det gäller målsättningen om att minska matsvinnet så har en kommunikationsinsats riktad till samtliga medarbetare om vikten av att sortera matavfall genomförts. Ett gott exempel är nämndens öppna förskolor som under året stärkt samverkan med fastighetsägarna och infört matavfallsortering. Behov finns av att fortsätta intensifiera samverkan med berörda fastighetsägare och Stockholm Vatten och Avfall för att säkerställa att alla verksamheter har infrastruktur för matavfallsinsamling.

Under året har nämnden fortsatt att intensifiera arbetet med att energieffektivisera verksamheten där tidigare framtagen checklista har reviderats för att vara utgångspunkten för samtliga verksamheter inom den nya förvaltningsorganisationen. Dessutom har en förvaltningsövergripande rutin tagits fram gällande att minska energianvändningen där roll och ansvarsfördelning samt vikten av systematiskt uppföljning tydliggjorts.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter bidrar till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna följs upp under respektive nämndmål.

Mål 7: hållbar energi för alla

- Genomföra en inventering av belysningsarmaturer i stadsmiljön.

Mål 15: ekosystem och biologisk mångfald

- I samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) och berörda fastighetsägare, säkerställa att verksamheter har infrastruktur till matavfallsinsamling.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	84 %				100 %	100 %	2023
Analys Utfallet för indikatorn inhämtas från Stockholm vatten och avfall AB (SVOA). SVOA:s uppgifter är inte helt rättvisande då den inte tar hänsyn till om en verksamhet har avvecklats, om verksamheter har avfallskvarn med tank, om en verksamhet sorterar sitt matavfall via privat fastighetsägare, samt de fall där en verksamhet bedrivs i en lokal som med flera husnummer där hämtning av matavfall och hämtning av hushållsavfall är beställda på olika husnummer. Efter analys av statistiken och ytterligare utredning av data ligger utfallet snarare på 90 procent. En inventering av möjlighet till matavfallsinsamling på förvaltningens verksamheter genomfördes under året och arbetet med att säkerställa att samtliga har möjlighet till matavfallsinsamling kommer att fortsätta under 2024.							
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,36 kg CO2 per kg livsmedel				1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	2023
  Köpt energi i stadens verksamheter	2,53 GWh				3,36 GWh	1945 GWh	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, Stockholm Stadshus AB och Stockholm Exergi inventera hur mycket biokol som staden har behov av samt ta fram en plan för att etablera en storskalig anläggning för produktion av biokol som ska etableras senast år 2024	2023-01-01	2023-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB och i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna definiera ansvarsgränser och upprätta rutiner och former för skyfallskommunikation	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 2.1.1 Nämndens verksamheter är energieffektiva, resurssmarta och hållbara med låg klimatpåverkan

 Uppfylles helt

Beskrivning

Nämnden samverkar med berörda nämnder och fastighetsägare för ökad energieffektivisering i samtliga verksamheter och stadsmiljön. I nämndens arbete med ökad energieffektivitet och minskade utsläpp är verksamheterna delaktiga där medarbetare arbetar utifrån förvaltningsövergripande rutin och checklista för energibesparing. Under året sker kunskapshöjande insatser där chefer och nyckelfunktioner genomför e-utbildningen om

stadens miljöprogram och utbildning om klimatsmarta kontor. Arbetet med resurseffektiva kretslopp utifrån EU:s avfallshierarki fortlöper genom att förebygga, återanvända, sortera och återvinna avfall samt använda sig av Stocket återbruk. Under året genomför fler verksamheter satsningar för att säkerställa att matsvinnet minskar och matavfallsinsamlingen används. Nämnden arbetar för en minskad och klimatsmart konsumtion.

Invånare besöker gröna områden och verksamhetslokaler som är hållbara och har låg miljö- och klimatpåverkan.

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i förvaltningens verksamheter minskar.
- Stadens e-utbildningar om miljöprogrammet respektive om klimatsmart kontor genomförs av samtliga nyckelfunktioner och chefer.
- Andel hämtställen med matavfallsinsamling ökar i nämndens verksamheter.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundar sig på att samtliga aktiviteter har genomförts samt att förväntade resultat har uppnåtts.

Nämndens verksamheter har under året fortsatt att vidtagit åtgärder för att energieffektivisera verksamheten. Uppföljningen av arbetet visar att förvaltningen har en fortsatt låg elförbrukning. Förvaltningsövergripande rutin och reviderad checklista för nämndens arbete med att energieffektivisera verksamheten har tagits fram. Rutinen syftar till att tydliggöra roll- och ansvarsfördelning samt att tillräckliga egenkontroller genomförs för att säkerställa arbetet.

En annan viktig aspekt för att nå målet är att verksamheterna arbetar för att minska matsvinnet. Förvaltningen under året genomfört en kommunikationsinsats gällande vikten av att sortera allt matavfall som är möjligt. Förvaltningen har genomfört en kartläggning av verksamheter som ännu inte infört matavfallssortering, i syfte att kunna ge verksamheterna mer anpassat stöd i omställningsarbetet och svara upp mot regelverket om obligatoriskt matavfallssortering för nämndens verksamhet. Chefer och nyckelfunktioner inom förvaltningen har fortsatt genomförandet av webbutbildningarna om hållbart kontor och stadens miljöprogram. Alla berörda har ännu inte genomfört utbildningarna vilket beror på att andra verksamhetsfrågor till följd av sammanläggningen har varit nödvändiga att prioritera.

Inventering av belysningsarmatur i före detta Rinkeby-Kista stadsdelsområde och projekt vid Askeby trädallé har avslutats.

En översikt av den belysning som ligger under stadsdelsförvaltningens ansvar har gjorts och uppdaterats i stadens kartunderlag. Därefter har en inventering genomförts och sammanställts av anlitad konsult. Inventeringen innehåller information som typ av armatur, typ av ljuskälla, skick på belysningsstolpe med mera. Inventeringen omfattar dock enbart före detta Rinkeby-Kista stadsdelsområde, då arbetet planerades och beställdes innan sammanläggningen till Järva stadsdelsförvaltning. Konsultens sammanställning innehåller förslag på åtgärder som stadsdelsförvaltningen kan genomföra för att få en energisnålare och mer miljövänlig belysning i stadsdelsområdets parker, vilket var inventeringens syfte. Sammanställningen med

föreslagna åtgärder har nu använts som underlag till en ansökan om budgetjustering för klimatinvesteringsmedel för att under 2024 byta ut gamla armaturer till modernare och mer energisnåla sådana. En motsvarande inventering som genomfördes i före detta Rinkeby-Kistas stadsdelsområde planeras genomföras i resterande Järva stadsdelsområde under nästa år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Genomföra en inventering av belysningsarmaturer i stadsmiljön	2023-07-01	2023-12-31	
✓ I samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA) och berörda fastighetsägare, säkerställa att verksamheter har infrastruktur till matavfallsinsamling	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att samtliga fyra KF-aktiviteter har genomförts under året.

Samtliga aktiviteter har genomförts och målets förväntade resultat om stärkt motståndskraft mot skyfall och värmeböljor i stadsdelsområdet offentliga miljöer, ökade möjligheter för invånare att odla, andelen yta med höga värden för den biologiska mångfalden ökar, flera åtgärdsförslag i SÅF (stadsdelsvisa åtgärdsförslag) har uppnåtts.

Förvaltningen har arbetat på olika sätt för att stärka ekosystemtjänster och gynna den biologiska mångfalden både i den dagliga driften av park- och grönområden och inom särskilda parkprojekt.

Trädmål och krontäckningsgrad

En systematisk metod att säkerställa ersättningsplantering för varje fällt träd enligt stadens övergripande trädmål har utvecklats. Denna metod kommer också att säkerställa positiva effekter för såväl biologisk mångfald, förmåga att hantera extremväder och skyfall samt att krontäckningsgraden i stadsdelsområdet ökar.

Arbetet har bland annat inneburit kartläggning inför fällning och bortforsling av angripna träd som hyser granbarkborre för att minimera spridningen av granbarkborren på Järvafältet, ett arbete som pågår året om.

Skötsel och naturvårdsinsatser

Förvaltningen har beviljats medel för att genomföra skötselåtgärder/naturvårdsinsatser för att gynna den biologiska mångfalden i de kulturhistoriska miljöerna kring Akalla by och Husby gård. Insatserna syftade till att skapa förutsättningar för spridning av befintlig flora. Biokol har använts i upprustning av två parker: Södra stadsparken i Rinkeby och Palmérsparke i Spånga och förväntas vara ett arbetssätt som användas i framtida projekt.

Skyfall och värmeböljor

Förvaltningen har i samverkan med trafikkontoret och miljöförvaltningen arbetat långsiktigt med frågorna som berör skyfall och värmeböljor. Konkreta exempel på förvaltningens ansökningar inom Grönare Stockholm är Askeby allé i Rinkeby, stadsodlingen på Husby gård, samt insatser i Gribbyparken och Hagstråket vilka utgår från ett biodynamiskt perspektiv och anpassas utifrån aspekterna skyfall, värmeböljor och biologisk mångfald.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Handlingsplanen för biologisk mångfald har under perioden omsatts i praktiskt arbete bland annat genom pilotprojekt inom stadsodling och ferieprojekt inriktat på kunskapsutveckling inom biologisk mångfald. Arbetet med att implementera stadens miljöprogram 2020-2023 fortsätter genom den lokala miljö- och klimathandlingsplanen samt stadens klimathandlingsplan 2020-2023 För ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040, samtliga aktiviteter är inkluderade i nämndens verksamhetsplan 2023.

Goda exempel

Ferieprojekt med fokus på biologisk mångfald

Förvaltningen erhöll under våren medel för ett ferieprojekt med fokus på biologisk mångfald och hur mångfalden kan gynnas med hjälp av olika fysiska åtgärder.

Under sommaren har 13 ungdomar från stadsdelsområdet via praktiska moment och fält fått lära sig om biologisk mångfald av miljöförvaltningens ekologer och biologer. Utbildningen har tagit plats i Järvafältets kulturreservat och även involverat samarbete med Naturskolan vid Eggeby gård. Ungdomarna har därefter föreslagit och genomfört åtgärder i stadsdelsområdet som exempelvis anläggning av äng, plantering av blommande buskar/träd och skapat sandblottor för marklevande bin. Ungdomarna har även fått montera egengjorda fågelholkar, fladdermusholkar och insektshotell.

De feriearbetande ungdomarna fick svara på en enkät i samband med att de avslutade ferieperioden. 100 procent av deltagarna i projektet valde det högsta kunskapsbetyget för projektet. Vidare har 90 procent redogjort för att ha känt att de fått möjligheten att påverka sin närmiljö. Slutligen redogjorde 80 procent av deltagarna i projektet för att ha fått ett ökat intresse för naturen efter deras feriearbete. En utvärdering av ferieprojektet pågår och redovisas i verksamhetsberättelsen.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter bidrar till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna följs upp under respektive nämndmål.

Mål 13: bekämpa klimatförändringarna

- I samarbete med trafikkontoret, planera och genomföra åtgärder för hantering av klimatförändringar i form av skyfall och värmebölja.

Mål 15: ekosystem och biologisk mångfald

- Genomföra pilot om biodling.
- I samarbete med miljöförvaltningen genomföra stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald.

- Implementera trädmålet i stadsdelsområdets parker och grönområden.
- Inventera lämpliga platser för stadsodling och utreda möjligheten att starta upp nya stadsodlingar.
- Ställa krav på växtbäddar med biokol i nya anläggningsprojekt med vegetativa ytor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en strategi för stadens utomhusbelysning som ska innefatta energieffektivisering, smart belysning vid rätt platser, biologisk mångfald, ljusföroreningar och trygghetsaspekten	2023-01-01	2023-12-31	
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, Familjebostäder AB och Stockholmshem AB skapa nya växtbäddade väggar	2023-01-01	2023-12-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen inväntar övriga aktörer för att påbörja aktiviteten.			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB ta fram en strategi för gröna skol- och förskolegårdar som ska syfta till att byta ut traditionella material, och hårdgjorda ytor mot mer gröna ytor och naturmaterial, samt prioritera plantering av fler träd och buskar på gårdar med höga temperaturer	2023-01-01	2023-08-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med förskolenämnden, stadsdelsnämnderna och SISAB, med Malmö stad som förebild, ta fram ett koncept för gröna skol- och förskolegårdar med en plan för hur detta kan genomföras på minst 15 skol- eller förskolegårdar under mandatperioden	2023-01-01	2023-12-31	Avvikelse
Analys Förvaltningen inväntar övriga aktörer för att påbörja aktiviteten.			

Nämndmål: 2.2.1 Stadsdelsområdets offentliga miljöer främjar biologisk mångfald och stärker den klimatomständskraften

 Uppfylles helt

Beskrivning

Nämnden genomför åtgärder utifrån de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för att stärka den biologiska mångfalden. Nämnden bidrar till att krontäckningen ökar genom nyplantering av träd och beaktande av stadens trädmål. Stadsdelsområdets förmåga att hantera skyfall och värmeböljor stärks genom investeringar i stadsmiljön. Arbetet sker i samverkan med Grönare Stockholm. Nämnden stärker pollinatörers förutsättningar genom en utökning av blommande växter. Nämnden verkar för att ge fler möjlighet att odla.

Förväntat resultat

- Stärkt motståndskraft mot skyfall och värmeböljor i stadsdelsområdet offentliga miljöer.
- Stärka förutsättningar för biologisk mångfald i stadsdelsområdets offentliga miljöer.
- Förbättrade förutsättningar för pollinatörer.
- Öka möjligheterna för invånare att odla.

Analys

I ett projekt med ferieungdomar har insatser för att gynna pollinatörer och speciellt bin genomförts bland annat i form av anläggande av äng, sandblottor och uppsättning av pollinatörshotell.

Stadsdelsvisa åtgärdsförslag har genomförts under året bland annat genom anläggning av biokolsytor, identifiering av ytor lämpade för överföring till äng, utsättning av olika typer av boende för att öka biologisk mångfald såsom fågelholkar och pollinerarhotell, införande av en mall för att säkerställa att fällda träd ersätts.

I projekt Gribbyparken pågår ett arbete genom Grönare Stockholm för att förbättra för olika typer av pollinatörer genom exempelvis sandblottor och planteringar, att förbättra platsens förmåga att hantera skyfall genom projektering för olika typer av fördröjningsmagasin.

I projekt Hagstråket omvandlas glaciserna, de stenbelagda stenväggarna utmed vägen, till planteringsytor vilket medför en förbättrad motståndskraft både mot skyfall och extremväder som värmeböljor.

En mall för att systematiskt kontrollera att nedtagna träd blir ersatta enligt trädmålets principer har upprättats och ligger nu till grund för planerade insatser under 2024.

Nya platser för stadsodling har inrättats vid Husby gård och vid Spånga by. Platser för nya möjliga platser har inventerats.

Rutin för nya projekt omfattar nu även direktiv för kravställning av biokols användande. Nya biokolsbäddar har anlagts på flera platser under pågående projekt såsom upprustningen av Palmersparksen och vid Husby gård.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Genomföra pilot om biodling	2023-07-01	2023-12-31	
✓ I samarbete med miljöförvaltningen genomföra stadsdelsvisa åtgärdsförslag för biologisk mångfald	2023-07-01	2023-12-31	
✓ I samarbete med trafikkontoret, planera och genomföra åtgärder för hantering av klimatförändringar i form av skyfall och värmebölja	2023-07-01	2023-12-31	
✓ Implementera trädmålet i stadsdelsområdets parker och grönområden	2023-07-01	2023-12-31	
✓ Inventera lämpliga platser för stadsodling och utreda möjligheten att starta upp nya stadsodlingar	2023-07-01	2023-12-31	
✓ Ställa krav på växtbäddar med biokol i nya anläggningsprojekt med vegetativa ytor	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har

uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att aktiviteten har genomförts. Vidare bedöms underliggande nämndmål ha uppfyllts.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Medarbetarna uppmuntras att gå, åka kollektivt, låna förvaltningens cyklar eller använda förvaltningens miljöklassade bilar. Ett prioriterat utvecklingsområde är att körning i tjänst med privata bilar ska minska. Under hösten har förvaltningen utvecklat uppföljningen av utbetalad milersättning, som en del i nämndens internkontrollarbete. För att nå målsättningen om att ingen milersättning ska betalas ut finns behov av att skapa bättre förvaltningsövergripande strukturer för att tjänstebilarna ska kunna nyttjas mer effektivt. Förvaltningen har påbörjat processen att införa en gemensam bilpool för verksamheterna inom Järva stadsdelsnämnd genom att utreda hur verksamheternas behov ser ut. Den redan befintliga cykelpoolen utvecklas och flera cyklar har inhandlats.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter bidrar till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna följs upp under respektive nämndmål.

Mål 13: bekämpa klimatförändringarna

- Utreda förutsättningar för att införa en gemensam bilpool.

Tillgängligheten förväntas förbättras och dialog med pensionärs- samt funktionshindersrådet pågår. Exempel på åtgärder som utförts för att förbättra tillgängligheten är renovering och översyn av bänkar, kontrastmarkeringar och planering av renovering av trappor i området.

Nämndmål: 2.3.1. I stadsdelsområdet råder god framkomlighet där resor och transporter är klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens medarbetare nyttjar transportmedel som är klimatsmarta och har låg klimatpåverkan. I samverkan med trafiknämnden rustas gång- och cykelvägar upp för att säkerställa god framkomlighet. Nämnden säkerställer att medarbetare kan genomföra digitala möten genom investering i digital mötesteknik. Nämnden genomför tillsammans med funktionshindersrådet en inventering för att säkerställa god tillgänglighet på gång- och cykelvägar. Genom fortsatta kontroller av snöröjning och halkbekämpning säkerställs en god kvalitet.

Förväntat resultat

- Framkomlighet och tillgänglighet på nämndens gång- och cykelvägar ökar.
- Klimatpåverkan av nämndens transporter och tjänsteresor minskar.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att aktiviteten har genomförts samt att förväntade resultat bedöms ha uppnåtts.

Medborgarundersökningen för 2023 visar att andelen personer som anser att det är lätt att ta sig fram med cykel och tryggt att ta sig fram med cykel eller till fots har ökat sedan tidigare år.

Ett fortsatt prioriterat utvecklingsområde är att körning i tjänst med privata bilar ska minska. Utredning pågår i förvaltningen om möjligheterna att införa en gemensam bilpool för nämndens verksamheter, även den befintliga cykelpoolen har utvecklats. Dessa åtgärder förväntas ge en minskad klimatpåverkan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utredda förutsättningar för att införa en gemensam bilpool	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål har uppfyllts helt. Bedömningen baseras delvis på att målvärdet för två KF-indikatorer har uppnåtts helt, en delvis och att förväntade resultat för underliggande nämndmål har uppnåtts samt att samtliga aktiviteter har genomförts. En av KF-indikatorerna som avser andel ekologiska livsmedel och måltider har enbart uppnåtts delvis men där utfallet har förbättrats avsevärt under 2023 jämfört med tidigare år. Vidare baserar nämnden sin bedömning av måluppfyllelsen på att nämndens avfallshantering har förbättrats, utifrån deltagande i skräpplockarevent, att arbetet med att fasa ut farliga kemikalier fortgått samt att verksamheterna minskat sin plastanvändning.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Nämndens arbete med att genomföra insatser för att invånarna ska ha en god livsmiljö fortgått. Inom nämndens verksamheter finns ett flertal goda exempel på hur nya arbetssätt utformats som bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls. Medborgarkontoren har under året påbörjat ett arbete med att kartlägga möjliga åtgärder i inköpsarbetet som kan genomföras för att uppnå ett mer hållbart kontor, där bland annat engångsprodukter av plast ersatts av andra miljövänligare alternativ. Vidare pågår arbete med att implementera nya rutiner inom verksamheten för att säkerställa materialåtervinning. Likaså har nämndens förskolor fasat ut engångsartiklar av plast, där det i nuläget enbart köps in för beredskap vid krissituationer. Under hösten har förvaltningen påbörjat en serie interna kommunikationsinsatser gällande hållbar plastanvändning som en del i det fortsatta gemensamma arbetet med att minska plastanvändningen i den nya förvaltningsorganisationen.

För 2023 ses en positiv utveckling gällande andel ekologiska inköp, vid jämförelse med 2022 års resultat, men är fortsatt ett utvecklingsområde. För att säkerställa att måluppfyllelsen för

verksamhetsområdesmålet uppfylls 2024 kommer förvaltningsövergripande rutiner implementeras för att öka andel ekologiska inköp. Förvaltningens samlade analys är att behov finns av att införa en ökad systematisk uppföljning för att nå de uppsatta årsmålen för indikatorerna.

Det främsta arbetet för god vattenstatus inbegriper projektet Tenstadalens dagvattenpark i samarbete med Stockholm vatten och avfall som fortfarande är i projekteringsfas. Lokala åtgärdsprogram för förbättrad vattenstatus i Bällstaån och Igelbäcken som tagits fram i samarbete med miljöförvaltningen ger underlag för planering av åtgärder.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter bidrar till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna följs upp under respektive nämndmål.

Mål 12: hållbar konsumtion och produktion

- Genomföra informationsinsatser om minskad och hållbar plastanvändning.
- Implementera rutiner för uppföljning av inköp av livsmedel och måltider för att öka andelen ekologiska inköp.
- Utredda hur källsorteringskärl i parker och grönområden kan utökas.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggsvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %				100 %	100 %	2023
  Andel inköpta animalier med krav på djurskydd och restriktiv antibiotikaanvändning i nivå med svensk lagstiftning	92,56 %				88 %	88 %	2023
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	56,93 %				70 %	70 %	2023
<p>Analys</p> <p>Nämnden har i likhet med staden som helhet ett högt uppsatt årsmål för 2023, vilket är en viktig utgångspunkt i arbetet med att nå stadens övergripande miljö- och klimatmål. För 2023 ses en positiv utveckling där utfallet ökat vid jämförelse med 2022 års resultat för de tidigare nämnderna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta som för 2022 uppnådde 49 procent respektive 43 procent. Nämndens insatser för att öka andel ekologiska inköp har givit resultat även om årsmålet inte nås. För 2024 kommer arbetet fortsätta framför allt genom att verksamheterna kommer att ges stöd i att följa upp sina egna resultat för förbättrad målstyrning.</p>							

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 	Trafiknämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Stockholm Hamn AB samordna implementeringen av lagändringar gällande nedskräpningsavgifter och producentansvar för tobaksvaror	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 2.4.1 Nämndens verksamheter är resurssmarta och främjar en god och hälsosam livsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden genomför åtgärder för att skapa en kemikaliesmart miljö för alla invånare och medarbetare, samt för att öka andelen ekologiska livsmedel och animalier med höga krav på djurskydd i verksamheterna. Medarbetare gör kemikaliesmarta val vid inköp av kemikalier och förbrukningsmateriel samt minskar användningen av plast och engångsartiklar. Implementerar rutiner och uppmuntrar till beteendeförändringar för god avfallshantering och återbruk. Nämnden samverkar med berörda nämnder och fastighetsägare för införande av lämplig infrastruktur till källsortering. Nämndens verksamheter serverar invånarna måltider som är inköpta utifrån stadens strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat. Nämnden arbetar vidare med att förbättra vattenkvaliteten i Bällstaån och Igelbäcken.

Förväntat resultat

- Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel ökar.
- Verksamheterna gör kemikaliesmarta inköp och minskar användningen av plast och engångsartiklar.
- Positiv påverkan på vattenkvaliteten i stadsdelsområdets vattenmiljöer.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts. Bedömningen grundas på att förväntat resultat bedöms ha uppnåtts samt att aktiviteterna har genomförts. Nämnden fortsätter att fasa ut farliga kemikalier och göra kemikaliesmarta inköp. Förvaltningens verksamheter har fått en gemensam rutin för arbetet i Chemsoft och användare och kontaktpersoner har erbjudits utbildning. Under året har verksamheterna fortsatt arbeta för att minska plastanvändningen där exempelvis engångsartiklar av plast där det är möjligt ersatts av andra miljövänligare alternativ. Under hösten har förvaltningsövergripande arbetssätt och rutin tagits fram för att öka andel ekologiska inköp och säkerställa andel inköpta animalier som uppfyller kraven i nivå med svensk lagstiftning. Inköpen styrs dock till stor del utifrån stadens upphandlade produkter och tillgången av ekologiska alternativ.

Stadsdelsförvaltningen har under 2023 medverkat i ett pilotprojekt för källsortering tillsammans med trafikkontoret och Södermalms stadsdelsförvaltning. Projektet genomförs i syfte att förbereda stadsdelsförvaltningen inför den nya förordningen 2022:1274 om producentansvar för förpackningar som träder i kraft i januari 2026. En gemensam entreprenör upphandlades för både parkmark och gatumark gällande placering av kärl,

renhållning intill kärl, tömning, transport och behandling.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Genomföra informationsinsatser om minskad och hållbar plastanvändning	2023-07-01	2023-12-31	
✓ Implementera rutiner för uppföljning av inköp av livsmedel och måltider för att öka andelen ekologiska inköp	2023-07-01	2023-12-31	Avvikelse
Analys Rutinen har ännu ej kunnat implementeras utifrån att det har dröjt med nödvändiga förtydliganden från SLK rörande hur mätningarna ska genomföras.			
✓ Utredda hur källsorteringskärl i parker och grönområden kan utökas	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att inriktningsmålet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att fem av kommunfullmäktiges sju verksamhetsområdesmål har uppfyllts helt. De mål som bedöms vara delvis uppfyllda är 3.5. Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden samt 3.6. Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser.

Under respektive mål för verksamhetsområdet redovisas hur nämnden bidragit till att uppfylla inriktningsmålet.

Av de åtta nämndmålen bedöms sju ha uppfyllts helt. Det nämndmål som bedöms ha uppfyllts delvis är 3.6.1 Stadsdelsområdet är tryggt, välskött och tillgängligt.

Nämnden redovisar ett resultat efter resultatöverföringar om 0,5 mnkr vilket innebär att målet om en budget i balans uppfyllts. Prognossäkerheten har för nämnden som helhet varit god och målet har uppfyllts. Förvaltningen har följt upp och analyserat ekonomi och verksamhet ur ett helhetsperspektiv med fokus på effektivitet och kvalitet. Analyserna har legat till grund för beslut under året. Vid befarade underskott har åtgärder tagits fram och följts upp.

Förvaltningens insatser mot hemlöshet har varit framgångsrika, med minskad andel barnfamiljer som varit i behov av tillfälligt boende under 2023. Hemlöshets- och vräkningsförebyggande teamet har aktivt förhindrat avhysningar och samarbetat med SHIS för långsiktiga boendelösningar. Projektet praktisk bostadsvägledning har fortsatt att utvecklas där hushållen erhållit andrahandskontrakt och SHIS. För att stödja våldsutsatta har förvaltningen använt SHIS Mellanbo.

Andelen barn i familjer med ekonomiskt bistånd har minskat från 5,5 procent till 5,2 procent, med förvaltningens fokus på barnrättsperspektiv genom ökad kompetens och samverkan med förvaltningens förskolor. Trots en generell nedgång i behovet av ekonomiskt bistånd, betonas en oro för avmattning och ökad långtidsarbetslöshet. Förvaltningen har riktat

utvecklingsarbete mot långvarigt biståndsberoende grupper som sjukskrivna samt personer med missbruksproblematik.

Förvaltningen har erbjudit 2900 ferieanställningar till ungdomar. Satsningen Järvavårdar har blivit en lyckad påverkansinsats för att förbättra utomhusmiljöer såväl som välfungerande arbetsmarknadsinsats. Kompetensverkstan har hittat nya vägar i att stötta ungdomar och unga vuxna att komma närmare arbete och studier.

Nämnden har bidragit till måluppfyllelsen genom ett tydligt systematiskt arbetsmiljöarbete. För att utveckla friskfaktorer i verksamheterna har ett systematiskt arbetet påbörjats med syfte att främja trivsel och hälsosamma arbetsplatser. Ledarskapet har stärkts genom ett antal utvecklingsinsatser. Genom ökad kompetens hos chefer säkerställer nämnden bland annat en icke diskriminerande rekryteringsprocess. En kompetensförsörjningsplan har tagits fram för att säkerställa kompetensförsörjningen på lång och kort sikt. Nämnden har arbetat med trygga anställningar genom att erbjudit utökad arbetstid till medarbetare med ofrivillig arbetstid.

Nämnden har bidragit till inriktningsmålet genom fortsatt arbete för ökad informationssäkerhet, förbättrad beredskap i verksamheterna för att kunna möta framtida kriser baserat på risk- och sårbarhetsanalyser. Nämnden har beredskap att erbjuda befolkningen krisstöd när behov finns och förvaltningen medverkar i arbetet med stadens del i den civila beredskapen.

Nämnden har medverkat till att uppfylla inriktningsmålet genom ett aktivt och mångfacetterat trygghetsarbete i samverkan med polisen, andra nämnder, fastighetsägare och civilsamhälle. Det går att skönja en positiv trend gällande tryggheten i området som avspeglas i den årliga medborgarundersökningen och stadens trygghetsmätning. Även resultaten i årets regionala trygghetsmätning bekräftar att tryggheten har ökat i stadsdelsområdet.

Nämnden är engagerad i stadens kraftsamling *Fokus Järva* och har medverkat bland annat genom att arrangera områdebaserade dialoger och genom att utveckla verksamheter som bättre möter invånarnas behov och önskemål. Samverkan med organisationer aktiva i stadsdelsområdet inom ramen för idéburna, offentliga partnerskap har en viktig roll i utvecklingen av lokal demokrati. Nämndens jämställdhetsarbete är riktat mot kvinnors och flickors som situation som präglas av ojämställdhet inom områden som upplevd trygghet, inkomster, och hälsa.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts under året. Bedömningen baseras på att samtliga tre av kommunfullmäktiges indikatorer har uppnåtts och att det underliggande nämndmålet har uppfyllts helt.

Förvaltningen har löpande analyserat verksamheternas kostnader och måluppfyllelse.

Prognoser har gjorts och åtgärder tagits fram vid befarade avvikelser från en budget i balans och måluppfyllelse. Sammantaget uppnås en budget i balans före och efter resultatöverföring. Underskott finns dock främst inom individ- och familjeomsorg och äldreomsorg. Åtgärder som vidtagits kommer att fortsätta att följas upp under kommande år, se vidare under rubriken uppföljning av ekonomi. Prognossäkerheten har varit god.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %				100 %	100 %	VB 2023
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %				100 %	100 %	VB 2023
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %				+/- 1 %	+/- 1 %	2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna upphandla och införa ett gemensamt digitalt system för handläggning av stadsdelsnämndernas föreningsbidrag	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.1.1 Nämnden har en budget i balans där resurser används effektivt och utifrån ett hållbart perspektiv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheternas kostnader och intäkter har noga analyserats i relation till uppsatta mål och uppdrag för att säkerställa förutsättningar för en budget i balans vid årets slut. Cheferna ges stöd för att under året göra rättvisande prognoser och vid befarade underskott vidtas snabbt åtgärder. Lokaler är anpassade till verksamheternas behov och är kostnadseffektiva. Genom att standardisera administrativa processer inom förvaltningen ges utrymme för effektivare styrning och uppföljning.

Förväntat resultat

- En budget i balans.
- God prognossäkerhet.

Analys

Förvaltningen har genomfört planerade aktiviteter och fortsätter arbetet under 2024.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förberedelser för införande av ett nytt budgetverktyg fortsätter inom ramen för den nya organisationen	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppfyllts helt under året. Bedömningen baserar sig på att målvärdet för sju av åtta indikatorer har uppnåtts helt, en delvis samt att förväntat resultat för underliggande nämndmål har uppnåtts.

Stöd till egen försörjning

Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd har under året minskat och uppgår till 5,2 procent i jämförelse med 5,5 procent i början av året. Barnrättsperspektivet uppmärksammas och stärks i samtliga ärenden genom ett strukturerat arbetssätt. Kompetensen om barnrättsperspektivet har stärkts genom bland annat coachning och handledning av nyanställda, ställt frågor om barn samt möjligheten av erfarenhetsutbyte internt. För att barnens situation ska uppmärksammas har förvaltningen under året ställt *frågor om barn* till vårdnadshavare. Vidare har samverkan med förvaltningens förskolor fortsatt i syfte att stärka kunskapen och tilliten till förskolan samt öppna förskolan bland invånare.

Samverkan med aktörer som Jobbtorg, Arbetsförmedlingen, vårdcentralerna och ett aktivt förändringsarbete där medarbetare stöttar klienter till självförsörjning har lett till att andelen personer i behov av ekonomiskt bistånd i stadsdelsområdet fortsatt att sjunka under året och uppgår till 3,31 procent i jämförelse med 3,5 procent i början av året. Dock tar förvaltningen i beaktande Arbetsförmedlingens bedömning att det finns en tydlig avmattning samt en fördjupad lågkonjunktur. Denna negativa utveckling märks särskilt tydligt på arbetsmarknaden, som tidigare varit relativt motståndskraftig. Vidare finns en risk för att den höga andelen långtidsarbetslösa ökar och att detta kan leda till att färre antal avslutas mot självförsörjning. Av aktuella hushåll har drygt 80 procent haft ekonomiskt bistånd under minst tolv månader.

Förvaltningen har under året prioriterat fortsatt utvecklingsarbete i syfte att möjliggöra för målgruppen med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd att uppnå egen försörjning. Två målgrupper som har långvarigt försörjningsstöd är sjukskrivna samt personer som inte kan arbeta till följd av bland annat missbruk. Förvaltningens framtagna arbetssätt med målgrupperna visar på fortsatt god effekt, under året har flertalet klienter som berörs av arbetssättet blivit självförsörjande genom sjukersättning, arbete och studier. Effekten syns även i att andelen personer som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd minskat från 2,54 procent i början av året till 2,47 procent i november 2023. Inom ramen för Idéburet offentligt partnerskap (IOP) har ett antal personer med långvarigt ekonomiskt bistånd getts möjlighet att påbörja vägen mot arbetsmarknadsåtgärd. Samverkan har bland annat lett till att klienter kunnat motiveras om vilket nästa steg som är lämpligast att ta i planeringen mot självförsörjning.

Försäkringskassan har från september 2022 beslutat om en ny förmån kring sjukskrivna som har fem år kvar till pension. Den ligger inom sjukersättningen och kallas trygghetspension. Ett

projekt påbörjades under februari 2023 i samråd med förtroendeläkare för att möjliggöra att fler inom ekonomiskt bistånd skulle kunna ta del av förmånen. Projektet visar att nio ärende påbörjat processen mot att ansöka om förmånen. Arbetet kommer att fortsätta under 2024 där förvaltningen bedömer att fler kommer kunna ansöka.

En case manager finns för personer i behov av ekonomiskt bistånd och tilldelas när det finns ett behov av extra stöd. Under året har case manager fortsatt skapa nya samarbeten med andra myndigheter och samverkanspartners men även värnat om befintliga samverkanspartner. Att skapa samverkan och arbeta tillsammans med andra myndigheter och samverkanspartners är två viktiga komponenter för att få klienter att göra stegförflyttningar närmare arbete eller studier.

Stöd till studier och arbete för ungdomar som slutar gymnasiet

För att nå ungdomar som slutar gymnasieskolan har handläggare inom ekonomiskt bistånd kontaktat de föräldrar som har barn som tog studenten i år för att informera om möjligheten till råd och stöd från Jobbtorg kring frågor om studier och arbete. Under året har även arbetssättet utökats till att även omfatta kontakt med samtliga ungdomar på gymnasiet. Syftet med arbetssättet är att stärka ungdomars möjligheter till fortsatta studier alternativt arbete efter avslutade gymnasiestudier och motverka framtida behov av ekonomiskt bistånd.

16 ungdomar önskade kontakt med Jobbtorg och av dessa har fem varit på öppet hus för att söka arbete och studier. Uppsökande arbete har gjorts av Jobbtorg för de som valt att tacka nej i syfte att följa upp hur deras situation ser ut. Av de som tackat nej har anledningen varit att de fått arbete eller påbörjat studier samt att de tar studenten nästa år. Förvaltningens analys är att arbetssättet har varit en del i att antalet personer mellan 18-29 år minskat från 317 i januari 2023 till 282 personer i november 2023.

Medborgarservice utvecklar samverkan med statens servicecenter

Medborgarkontoren samverkar brett med både stadens och landets myndigheter för att möta invånare och erbjuda service. Sedan den 24 augusti har Statens servicecenter (SSC) funnits på medborgarkontoret i Rinkeby. Samlokaliseringen har möjliggjort för båda verksamheterna att nå ut till fler invånare och har underlättat för invånarna när stat och kommun kan erbjuda service på samma plats. SSC har haft servicehandläggare på plats under samma tider som medborgarkontoret har hållit öppet och har hjälpt till med frågor gällande Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket.

Medborgarkontoret har upplevt en viss minskning av frågor rörande ovannämnda myndigheter som en följd av detta. Undantaget har dock varit frågor rörande Migrationsverket, som inte hanteras av SSC mobila team, och där det fortsatt finns ett högt behov av stöd.

Näringslivsfrämjande arbete

Nämnden tillsatte under hösten ett näringslivsråd för Järva stadsdelsområde. En instruktion för Järvas näringslivsråd är också framtaget med huvudsakligt fokus på att skapa god kontakt och samverkan mellan stadsdelsnämnd, stadsdelsförvaltning och lokalt näringsliv samt att bidra till att Järva stadsdelsområde är en attraktiv plats för företagare att verka inom. Arbetet med att stimulera Järvaföretagarna till någon form av organisering har pågått under året. En

inventering av det lokala näringslivet har genomförts, i syfte att få en bättre bild av stadsdelsområdets branchbredd och profilnäringar med särskilt fokus på Rinkeby, Husby och Akalla. Inventeringen har genomförts i dialog med SLK, som i slutet av året sammanställt information som ska publiceras på stadens webbplats.

Ferie

Årsmålet i antalet erbjudna ferieanställningar på 2 450 stycken nåddes under sommarlovet när totalt 2482 ungdomar fick erbjudande om ferieanställning. Samtliga ungdomar som ansökte om sommarjobb fick ett erbjudande. Förvaltningen skickade erbjudanden om feriejobb till ungdomar inför höstlovet (299 stycken erbjudanden) och jullovet (151 st erbjudanden). För året som helhet redovisas därför 2900 stycken erbjudna ferieanställningar. Majoriteten av dem bestod av arbetstillfällen från stadsdelsförvaltningens egna verksamheter. Resterande bestod av arbetstillfällen från andra förvaltningar samt upphandlade aktörer som tilldelats från Arbetsmarknadsförvaltningen. Könsfördelningen mellan pojkar och flickor har varit jämn.

Kompetensverkstan - Förebyggande uppsökande arbete mot KAA och UVAS

I samarbete med Rädda Barnen och Enheten för fritid har Kompetensverkstan tagit fram en metod och schema för att fånga upp ungdomar som befinner sig på stadsdelens ungdomsgårdar. Då målgruppen på de aktuella fritidsgårdarna är i åldern 13-18 bedöms det finnas goda möjligheter att fånga upp ungdomar i KAA-målgruppen samt ungdomar som löper risk att bli UVAS. Kompetensverkstan finns på plats vissa tider och stöttar med CV, personligt brev och jobbsök en gång i veckan och bygger samtidigt relationer och förtroende. På sikt bedöms effekterna handla om att ungdomarna är mer benägna att på egen hand komma in till Kompetensverkstans drop-in när de inte längre ingår i ungdomsgårdarnas målgrupp.

Järvavårdar

Järvavårdarna är en arbetsmarknadsinsats som arbetar med påverkanskampanjer och har dialoger med invånare för att minska olika typer av nedskräpning i stadsdelsområdet. För att minska antalet fimpar har Järvavårdarna under året delat ut över 1 000 bärbara fimpfickor med texten: *Tack för att du fimpar!* Till varje fimpficka kommer ett samtal med människor.

En annan form av denna så kallade nudginginsats för att påverka beteende och attityder har varit att plantera bärpopuper med vinbärsbuskar, jordgubbar, mynta och citronmeliss med skyltar där invånarna tackas för att de lägger sitt skräp i soptunnorna istället för på marken och med uppmaning att de gärna får smaka bären och skörda örterna. Kopplingen till arbetstid som kan läggas på att plantera och förbättra stadsdelsområdet istället för skräpplockning har varit tydlig. Responsen på bär popuperna har varit positiv och lett till flera samtal om nedskräpning och om odling.

Under hösten har Järvavårdarna vidare medverkat i stadens arbete med skadedjursbekämpning. Järvavårdarna har exempelvis medverkat i "fika med rått snack" på Rinkeby torg och har också satt upp klistermärken på papperskorgar som fått uppmärksamhet till exempel *"I Stockholm finns det 3 miljoner råttor – de älskar mat på marken!"*

Sammantaget har kommunikationsinsatserna under året fokuserat på att vara positivt med roliga och oväntade inslag. Förvaltningen bedömer att detta varit en framgångsfaktor i arbetet med att öka intresset och kunskapsnivåerna kring hållbar miljö, nedskräpning, råttor och vad

invånarna kan bidra med. Metoden att prata med folk bedöms ha gett goda resultat och Järvavärdarnas flerspråkiga kompetens har varit värdefullt i mötet med invånarna.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter bidrar till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna följs upp under respektive nämndmål.

Mål 1: ingen fattigdom

- Utveckla arbetsätten för att personer med funktionsnedsättning ska närma sig den ordinarie arbetsmarknaden.
- Utveckla och genomföra Fritidsbibliotek med Stockholmsjobb och OSA.
- Utveckla och genomföra Järvavårdar med Stockholmsjobb och OSA.

Mål 4: god utbildning för alla

- Deltagande i projekt Pedagogisk kapacitetsutveckling inom Stockholms stads samhällsvägledning för nyanlända.
- Genomföra aktiviteter för att stärka invånares digitala kompetens.

Mål 8: anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- Utveckla samverkan med det lokala näringslivet genom trygghetsinventeringar, platssamverkan och platsaktivering.

Mål 10: minskad ojämlikhet

- Genomföra informationssatsningar i förebyggande syfte gällande budget- skuld- och konsumentrådgivning.
- Konsumentvägledningen samt budget- och skuldrådgivningen som erbjuds på medborgarkontoren ska vidareutvecklas och anpassas till målgruppen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	5,2 %				5,5 %	2,7 %	VB 2023
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	3,31 %	2,72 %	3,88 %		3,6 %	1,5 %	VB 2023
  Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)	100 %	100 %	100 %		70 %	Tas fram av nämnd	2023
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	2,47 %	1,92 %	3,07 %		2,8 %	1,0 %	VB 2023
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	2 900				2 450 st	Tas fram av	VB 2023

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
						nämnd/s tyrelse	
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	87				80 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	147 st				150 st	Tas fram av nämnd	VB 2023
Analys							
Stadsdelen har tillhandahållit över 150 platser, dock har tilldelningen av studenter från universiteten varit knapp vilket gör att utfallet är lägre än 150.							
   Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	2 574 st	1 284 st	1 310 st		2 400 st	11 000	VB 2023

Nämndmål: 3.2.1 Invånarna är självförsörjande och vägen till arbete är kort

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att invånare får stöd att komma i arbete och att ansvaret kring individens behov tydliggörs. Särskilt prioriterade grupper i detta arbete är personer med funktionsnedsättning, kvinnor med utländsk bakgrund och unga vuxna. Invånare möter en rättssäker socialtjänst som erbjuder evidensbaserade insatser. Ett gott och respektfullt bemötande, anpassat till individens förutsättningar och behov säkerställs. Arbetet med att ekonomiskt bistånd utbetalas på korrekta grunder är ett fokusområde under året där nämnden arbetar fortlöpande för att minimera felaktiga utbetalningar. För att möjliggöra detta ska invånarna på ett enkelt sätt få information, stöd och hjälp i frågor om ekonomiskt bistånd. För att förbättra tillgängligheten ska det uppsökande och motiverande arbetet stärkas. Barn och unga i familjer med ekonomiskt bistånd ska särskilt uppmärksammas, ett exempel är via feriejobb men även via ett tydligt barnrättsperspektiv.

Personer med funktionsnedsättning och/eller psykisk ohälsa som har en önskan om att arbeta eller studera ska ges ett anpassat stöd att uppnå sina mål genom arbetsinriktade insatser. För att brukare som går ut gymnasiesärskolan ska kunna närma sig arbetsmarknaden i högre grad ska nämnden utveckla sina arbetssätt, bland annat genom att regelbundet informera om socialtjänstens arbetsinriktade stöd vid gymnasiesärskolor.

Medborgarkontoret arbetar metodutvecklande för att stärka samhällsvägledningen som leder till självständighet hos besökarna. Under året ska medborgarkontoret arbeta för att stärka samverkan med SHIS Bostäder och berörda parter gällande bostadsvägledning för nyanlända i genomgångsbostad med särskilt fokus på barnfamiljer. Nämnden ska genom tydlig och

tillgänglig kommunikation säkerställa att fler invånare har kännedom om möjligheten till stöd och hjälp inom frågor som rör budget- och skuldrådgivning samt konsumentvägledning.

Förväntat resultat

- Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar.
- Andel vuxna som har långvarigt ekonomiskt bistånd minskar.
- Antal tillhandahållna platser för feriejobb ökar.
- Fler personer med funktionsnedsättning tar del av anpassat stöd för att börja arbeta eller studera.
- Fler personer med funktionsnedsättning får anställning på den ordinarie arbetsmarknaden.
- Invånare erbjuds bostadsvägledning i högre utsträckning och får det stöd och den hjälp de behöver för att kunna ta sig vidare till ett stadigvarande boende.
- Tillgängligheten till samhällsvägledning är hög och ökar möjligheten för invånare att etablera sig i samhället.
- Invånare som är i behov av budget- och skuldrådgivning och konsumentvägledning får stöd i tid.
- Tillgängligheten till informationen om budget-, skuld- och konsumentrådgivning ökar och når nya målgrupper.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat bedöms ha uppnåtts samt att aktiviteterna har genomförts.

Barn i familjer med behov av ekonomiskt bistånd

Barn som växer upp i ekonomisk utsatthet har i regel sämre hälsa vilket även påverkar hälsan under kommande uppväxt och i vuxen ålder. Barnfamiljer har därför under året fortsatt varit prioriterade i utredning- och förändringsarbetet samt till arbetsmarknadsinsatser. Arbetet har fortsatt ge resultat och antalet barn i hushåll med ekonomiskt bistånd minskar. I januari 2023 var 1163 barn aktuella i familjer aktuella för ekonomiskt bistånd och slutet av året har denna siffra minskat till 1093 barn.

Vuxna med behov av ekonomiskt bistånd

Antalet hushåll som varit aktuella för ekonomiskt bistånd i 49 månader eller mer har minskat från 764 hushåll i januari 2023 till 740 hushåll i oktober 2023. Förvaltningens analys är dock att målgruppen har en komplex problematik som beror på många samspelande faktorer och att samverkan behöver fördjupas för att klienter med långvarigt biståndsbehov ska kunna erbjudas lämpliga insatser utifrån identifierade behov och resurser. Under nästkommande år kommer förvaltningen tillsammans med Region Stockholm, Arbetsförmedlingen och Arbetsmarknadsförvaltningen påbörja en pilot i syfte att ersätta och förebygga sjukskrivningar genom att erbjuda parallella insatser som ett led i stegförflyttningar mot självförsörjning för individen.

Förvaltningen har under året samverkat tillsammans med Arbetsförmedlingen och Jobbtorg i syfte att möjliggöra för personer inom *jobb- och utvecklingsgarantin* att kombinera planeringen med en parallell planering med Jobbtorg. Vidare har detta lett till att personerna

fått mer stöd och systematisk uppföljning av planeringen.

Ny IOP överenskommelse med Folkets Husby

En överenskommelse om nytt idéburet offentligt mellan stadsdelsnämnden och Folkets Husby beslutades i november och gäller för helåret 2024. Målgruppen för partnerskapet är personer mellan 19-29 år i behov av stöd gällande arbete, praktik och/eller studier tillhörande Järva stadsdelsområde. Partnerskapet som operativt kommer utföras av Framtidens hus och Folkets Husby kommer ske i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen med den övergripande målsättningen att tillgängliggöra befintligt stöd för arbete och studier, stärka kontakterna mellan målgruppen och arbetslivet samt främja eftergymnasiala studier.

Kompetensverkstan

Fram till den 28:e november i år har Kompetensverkstan arbetat intensivt med att stödja unga vuxna i att komma närmare studier och arbete. Ett arbete som gett resultat. 33 st ärenden avslutades under året varav 17 st till arbete, 11 st till studier, samt 4 av andra skäl. 44 st har skrivits in under året, 29 st killar och 15 st tjejer. Under perioden har även 12 st ytterligare personer, utanför målgruppen, fått stöd i att komma ut i jobb och studier. Verksamheten bedömer att årets utmaningar bland annat har legat i varierande inflöde, varierande behov hos aspiranter. Framgångsfaktorerna har bland annat handlat om representationen av en stadsdelsamma samt en ungdomsanställd som ökat kontakterna samt förtroendet från föräldrar och föreningar i området.

OSA

Totalt har förvaltningarna ansvarat för 30 personer med offentligt skyddade anställningar. Arbetet har under året bedrivits genom ett nära samarbete mellan stadsdelsförvaltningen, Arbetsförmedlingen och stadens Jobbtorg.

Medborgarservice

Enheten för medborgarservice består av tre medborgarkontor belägna i Rinkeby, Husby och Tensta. Medborgarkontoren har under året haft i genomsnitt mellan 250-450 st besök per vecka och kontor. Medborgarkontoren i Tensta och Rinkeby är de mest välbesökta. Gemensamt för samtliga medborgarkontor är att besöksantalet ökar under inlämningsveckor i samband med ansökan om försörjningsstöd. Könsfördelningen i andelen besök ligger på cirka 60 procent kvinnor och 40 procent män. Majoriteten av frågorna som inkommer avser ärenden inom Stockholms stad, och av dessa utgör cirka 30 procent frågor kopplade till ekonomiskt bistånd. Verksamheten har även rustat upp respektive kontor med kundnöjdhetsskärmar för att regelbundet samla in feedback från den dagliga verksamheten.

En nulägesanalys genomfördes i början av sommaren för att identifiera utvecklingsområden till följd av den nya organisationen. Analysen ledde till beslut om gemensamma arbetstider- och öppettider i kundytan. I syfte att öka enhetlighet har verksamheten skapat forum för ärendehandledning för alla samhällsvägledare för gemensamt kunskapsutbyte om utmaningar kopplade till samhällsvägledningen.

Mobilt medborgarkontor

Under hösten har förvaltningen arbetat med att starta upp ett mobilt medborgarkontor för ökad tillgänglighet och service. Det mobila medborgarkontoret kommer, utifrån invånarnas behov,

att verka på platser där det saknas ett medborgarkontor. Invånarna har fått besvara enkäter som har samlats in som underlag i planeringen för inrättandet av det mobila medborgarkontoret. Medarbetarna har också deltagit i workshops om utformningen av det mobila medborgarkontoret. Det mobila medborgarkontoret kommer att implementeras under nästa år, men ett testtillfälle har redan genomförts i Akalla under december månad.

Budget, skuld och konsumentrådgivning

Uppdraget avseende budget- skuld och konsumentrådgivning är fördelat på fem heltidsanställda budget- och skuldrådgivare och en konsumentvägledare med resurserna jämnt fördelade mellan de tre medborgarkontoren. Barnfamiljer har under året fått komma i kontakt med budget- och skuldrådgivare inom en vecka och övriga får hjälp inom högst fyra veckor, detta i enlighet med riktlinjerna för uppdraget. Omfördelning av ärenden sker veckovis vid avstämningsmöten med chef där budget- och skuldrådgivare närvarar.

Under helåret så har intresset för att möta en konsumentvägledare varit högre på medborgarkontoren i Tensta och Rinkeby i jämförelse med Husby. Under året har konsumentvägledningen haft 281 inkommande ärenden där fem stycken har varit kopplade till ARN.

Informationsinsatser har genomförts under perioden som en del av det kunskapshöjande och förebyggande arbetet i syfte att nå nya och särskilt behövande grupper. Enheten har under perioden genomfört informationsinsatser på SFI, enheten för Ekonomiskt bistånd och kvinnoföreningar utifrån syftet om att öka kunskapen bland kollegor i förvaltningen och uppmuntra fler behövande invånare till kontakt med budget- och skuldrådgivare. Information om vad för insatser som erbjuds sprids via informationsskärmar, broschyrer, hemsidan och personliga besök. Under året har konsumentvägledare hållit i sju föreläsningar i kunskapshöjande syfte.

Praktisk bostadsvägledning

Osäkra boendeförhållanden är fortsatt en av de största utmaningarna i stadsdelsområdet, och situationen på bostadsmarknaden har varit särskilt svår för invånare med låg inkomst och avsaknad av boendereferenser. Mot bakgrund av detta beviljades enheten projektmedel via länsstyrelsen för projektet "Praktisk Bostadsvägledning", som har pågått under hela verksamhetsåret. Målet har varit att få fler hushåll till stadigvarande boenden på den ordinarie bostadsmarknaden. Projektet erbjuder stöd till personer i hemlöshet enligt Stockholms stads definition. Barnfamiljer är särskilt prioriterade i arbetet. Det rör sig om cirka 120 hushåll, varav ett 10-tal hushåll har kommit vidare till eget boende.

Arbetet med bostadsvägledningen på medborgarkontoren har förstärkts parallellt med projektet, och invånare har erbjudits individuellt stöd under förbokade besök. Intresset har varit stort och tiderna har fyllts snabbt för flera veckor framåt. Samverkan med SHIS Bostäder har förstärkts under året med kontinuerliga avstämningsmöten.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Deltagande i projekt Pedagogisk kapacitetsutveckling inom Stockholms stads samhällsvägledning för nyanlända.	2023-07-01	2023-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Genomföra aktiviteter för att stärka invånarens digitala kompetens.	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Genomföra informationssatsningar i förebyggande syfte gällande budget- skuld- och konsumentrådgivning.	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Konsumentvägledningen samt budget- och skuldrådgivningen som erbjuds på medborgarkontoren ska vidareutvecklas och anpassas till målgruppen.	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Utveckla arbetssätten för att personer med funktionsnedsättning ska närma sig den ordinarie arbetsmarknaden	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Utveckla och genomföra Fritidsbibliotek med Stockholmsjobb och OSA	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Utveckla och genomföra Järvavårdar med Stockholmsjobb och OSA	2023-07-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.2.2 Det är attraktivt och tryggt för näringslivet att verka och växa i stadsdelsområdet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens samarbete med det lokala näringslivet är gott. Förvaltningen arbetar utifrån stadens näringslivspolicy, genom att lotsa frågor från näringsidkare till rätt instans i staden, sprida information om aktiviteter och åtgärder som staden vidtar, bevaka lokala intressen i stadsmiljö- och tillståndsfrågor, samt att arbeta för en trygg och trivsamt miljö inom ramen för platssamverkan.

Det lokala näringslivet bjuds in till att delta i platssamverkan, platsaktivering och trygghetsvandringar och ges möjlighet att i samarbete med förvaltningen utveckla trygga, välskötta och attraktiva stadsmiljöer. Under året ska även riktade informationsinsatser till det lokala näringslivet om frågor som rör trygghet och service genomföras.

Nämnden fortsätter att utveckla samarbetet med de företagareföreningar och motsvarande nätverk som finns i stadsdelsområdet. Detta ska göras dels genom att öka kännedomen om stadens samlade näringslivsarbete, dels genom att uppmuntra till och underlätta kontakten för företag och företagsgrupper. I arbetet samverkar nämnden med Stockholm Business region.

Förväntat resultat

- Det lokala näringslivet har en betydande roll i platssamverkan och platsaktivering.
- Det lokala näringslivet har kunskap om var de ska vända sig för vägledning i olika frågor.
- Det lokala näringslivet har kännedom om arbetet mot otillåten påverkan.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts under året. Bedömningen grundar sig på att aktiviteten har genomförts under året samt att de förväntade resultaten uppnåtts.

Nämnden har under hösten tillsatt ett näringslivsråd för Järva stadsdelsområde och en reviderad instruktion har i samband med detta beslutats av nämnden.

Stadsdelsområdets näringsliv kännetecknas av stora variationer med multinationella företag, små och medelstora företag, nya startup-företag och många mindre lokala näringsidkare, alla med olika behov och intresse av stöd och kontakt med staden.

Förvaltningen har under året tillsammans med bland andra trafikkontoret och Kista Limitless/The Kloud samverkat med målsättningen att öka Kistas attraktivitet och stimulera tillväxt och företagsamhet i området.

Förvaltningens stadsmiljöarbete har utförts i nära samverkan med stadsdelsområdets fastighetsägare och centrumägare. Förvaltningen har haft en regelbunden dialog med Fastighetsägare i Järva och centrumägare inom ramen för platssamverkan och har också, tillsammans med trafikkontoret, utfört ett intensifierat arbete inriktat på skadedjursbekämpning, arbetet genomfördes i Rinkeby under hösten. En översyn av pågående platssamverkan har genomförts och i samband med har förvaltningen tittat på hur det lokala näringslivet, utöver centrumägaren i Rinkeby och Tensta, i högre utsträckning kan införlivas i befintlig platssamverkansstruktur.

En informationskampanj bland annat rörande trygghet för företagare är under planering och ska genomföras första kvartalet 2024.

Företagarföreningar i stadsdelsområdet

Förvaltningen finns representerad i Lunda Företagsgrupp och på så sätt sker ett löpande systematiskt samarbete. Lunda är ett av totalt tio renodlade verksamhetsområden som är fastställda av kommunfullmäktige i den nu gällande översiktsplanen.

Spånga företagarförening deltar aktivt i platssamverkan, platsaktivering och trygghetsarbetet. Förvaltningen har kontinuerliga avstämningar med föreningens presidie. Företagarföreningen har under året arrangerat ett antal större evenemang på Spånga torg. Nationaldagsfirande, matmarknad och julmarknad är exempel på några av dessa evenemang. Stadsdelen stödjer dessa evenemang samt deltar i planeringen. Företagarföreningarna i både Spånga och Lunda deltar aktivt i förvaltningens trygghetsinventeringar.

Samverkan med Akalla företagarförening har återupptagits och intensifierats under hösten. Lunda Företagsgrupp, Spånga och Akalla företagarföreningar finns representerade i nämndens näringslivsråd.

I andra stadsdelar i stadsdelsområdet är samarbetsgraden med lokala näringslivet lägre. Flera av stadsdelarna saknar i dagsläget etablerade företagarföreningar eller nätverk. Arbetet med att stimulera Järvaföretagarna till någon form av organisering har pågått under året. En inventering av det lokala näringslivet har genomförts, i syfte att få en bättre bild av stadsdelsområdets branchbredd och profilmärkingar med särskilt fokus på Rinkeby, Husby och Akalla. Inventeringen har genomförts i dialog med SLK, som i slutet av året sammanställt

information som ska publiceras på stadens webbplats.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Utveckla samverkan med det lokala näringslivet genom trygghetsinventeringar, platssamverkan och platsaktivering	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet har uppfyllts helt under året. Bedömningen baserar sig på att målvärdet för fyra av fyra indikatorer uppnåts helt under året och en har inte uppnåtts. Förväntat resultat för underliggande nämndmål har uppnåtts.

Arbetet mot hemlöshet

Förvaltningens vräkningsförebyggande arbete ger resultat och andel barnfamiljer som beviljats bistånd till tillfälligt boende har sjunkit under 2023. Under året har förvaltningen haft totalt 13 barnfamiljer som beviljats bistånd till tillfälligt boende. Flertalet har med stöd flyttat in i stadigvarande boende. Förvaltningen har under året påbörjat arbetet med enhetliga arbetssätt, rutiner och strukturerad uppföljning rörande barnfamiljer med osäkert boende i syfte att minska tiden som barnfamiljer bor på tillfälligt boende. Genom att arbeta förebyggande inför bostadslöshet har barnfamiljer som riskerat att hamna i bostadslöshet fått ett riktat stöd i ett tidigt skede i syfte att undvika att de hamnat på tillfälligt boende.

Hemlöshet och vräkningsförebyggande teamet arbetar aktivt med att förhindra avhysningar genom uppsökande arbete i ett tidigt skede samt genom råd och stöd om insatser för att eliminera sårbarheter. Av 856 inkomna meddelande till förvaltningen från hyresvärdar har nämnden avvärjt avhysning i 846 fall. Anledningen till att tio stycken avhysningar inte har kunnat avvärjas beror på att lägenheterna har varit uthyrda i andrahand utan godkännande utav hyresvärd, att skulderna varit så höga samt att det varit upprepade skulder.

Hemlöshets- och vräkningsförebyggande teamet har fortsatt samverkan med SHIS och andra hyresvärdar i syfte att stötta individerna i vägen mot långvariga boendelösningar samt undvika akut bostadslöshet. Samverkan med SHIS har bland annat lett till att flertal individer som har blivit beviljade insatsen SHIS samt att självförsörjande hushåll har tagit över sina kontrakt.

Projektet praktisk bostadsvägledning med sociala investeringsmedel har under året fortsatt att utvecklas i enlighet med projektplanen. En processbeskrivning finns utarbetad, en modell för uppföljning har tagits fram tillsammans med stadsledningskontoret samt att en plan för utvärdering är påbörjad och kommer att genomföras under 2024. 62 hushåll har fått insatser sedan projektstart och de allra flesta som avslutats har fått andrahandskontrakt, men även förstahandskontrakt och SHIS. Som en del i arbetet med att våldsutsatta ska erbjudas ett stadigvarande boende har förvaltningen använt sig av SHIS Mellanbo och under året har 22 personer beviljats insatsen. Det är en insats som riktar sig specifikt till personer med

erfarenhet av våld i nära relationer, med eller utan barn och inkluderar boendestöd samt att personalen har kompetens om våld i nära relationer. Insatsen ger förutom möjlighet till ett boende stöd i form av motiverande samtal, stöd med att sköta vardagliga angelägenheter så som vardagsekonomi, bistå vid kontakt med myndigheter samt att arbeta för att de olika aktörerna samverkar med den enskilda personen i fokus. Vidare ska insatsen möjliggöra för den enskilde att undanröja eventuella hinder för att erbjudas ett hyreskontrakt på den ordinarie bostadsmarknaden.

Gällande antalet personer med bostadskontrakt enligt Bostad först så har förvaltningen haft nio personer varav alla behållit kontraktet efter 12 månader. För att möjliggöra att klienterna kan behålla sitt kontrakt så har förvaltningen, förutom case manager arbetat med täta uppföljningar samt med återhämtning på institution om missbruket eskalerat istället för att avsluta insatsen.

Agenda 2030

Nedanstående aktivitet bidrar till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteten följs upp under respektive nämndmål.

Mål 11: hållbara städer och samhällen

- Vidareutveckla metoder och arbetssätt för att förhindra bostadslöshet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avväjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärderna	98,83 %				80 %	Tas fram av nämnd	VB 2023
   Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	100 %	100 %	100 %		100 %	Tas fram av nämnd	2023
  Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	13				21	Tas fram av nämnd	2023
   Antal vräkningar som berör barn	0				0	Tas fram av nämnd	2023

Nämndmål: 3.3.1 Invånarna har ett stabilt boende och vägen till ett stadigvarande boende är kort

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hemlöshet är en av de största utmaningarna i stadsdelsområdet och nämndens verksamheter fortsätter arbetet med att verka för att antalet hemlösa ska minska. Arbeta ska bedrivas i

enlighet med Stockholms stads program för att motverka hemlöshet 2020-2025.

Vräkningsförebyggande stöd och insatser, såsom arbete med hyresskulder, ekonomisk rådgivning med mera bidrar till att personer inte blir vräkta. Genom att informera, stödja och motivera vuxna till att söka bostad på egen hand samt samverka med andra aktörer hittar individen hållbara boendelösningar. Samverkan med hyresvärdar i stadsdelsområdet fortsätter. Barnfamiljer prioriteras fortsatt i det vräkningsförebyggande arbetet för att förhindra vräkning.

Arbetet med hemlösa med komplex problematik fortsätter genom uppsökande arbete för personer boende på härbärgen för att stödja till en mer långvarig boendelösning. Psykiatri och Region Stockholms beroendevård är viktiga samverkansparter. Trångboddheten är ett utbrett problem i stadsdelsområdet som påverkar barn och ungas uppväxtvillkor. I vägledning och rådgivning uppmärksammas vuxna på hur familjens bostadsförhållanden påverkar barnen situation.

Äldre, med eller utan missbruk, som riskerar eller lever i hemlöshet ska uppmärksammas och arbetet utvecklas genom samverkan internt. Arbete sker kring att förebygga och hantera hyresskulder för äldre. Långsiktiga alternativ till placeringar på akutboenden ska prioriteras och trösklarna sänkas för att få Bostad först så att den enskilde på sikt kan närma sig den ordinarie bostadsmarknaden. Arbetet med genomgångsbostäder för våldsutsatta som tvingas flytta fortsätter tillsammans med SHIS bostäder.

Förväntat resultat

- Minska antalet personer i tillfälliga boende.
- Inga barnfamiljer vräks.
- Individer erhåller ett samlat individuellt stöd i att finna eget boende, inom ramen för projektet praktisk bostadsvägledning.

Analys

Nämnden bedömer att målet kommer ha uppfyllts helt. Bedömningen grundas på att förväntat resultat bedöms ha uppnåtts samt att aktiviteten har genomförts.

Vägen till stadigvarande boende

Förvaltningen har under 2023 fortsatt arbeta med att erbjuda ett adekvat och anpassat individuellt stöd till individer som riskerar eller befinner sig i hemlöshet genom riktade resurser i form av boskola där information om bostadsmarknaden, praktiskt stöd i bostadssökande samt vräkningsförebyggande arbete ges samt en satsning på projektet praktisk bostadsvägledning.

Genom det intensifierade arbetet har genomsnittligt antal hushåll på tillfälliga boenden minskat från 108 hushåll 2022 till 98 hushåll 2023 vilket är ett tydligt resultat av det förstärkta arbetssättet.

Samverkan med andra hyresvärdar har fortsatt haft fokus i frågor som rör det vräkningsförebyggande arbetet samt eventuella långsiktiga kontrakt för individer som

befinner sig i hemlöshet eller riskerar att hamna där. Samverkan med hyresvärdar har bidragit till att inga barn varit berörda av vräkningar under året i enlighet med stadens definition. Vidare har arbetet med uppsökande arbete av personer boende på härbärgen för att erbjuda stöd till en mer långvarig boendelösning har fortsatt under året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Vidareutveckla metoder och arbetssätt för att förhindra bostadslöshet.	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

● Uppfylls helt

Analys

Nämnden gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt. Bedömningen grundar sig på att tre av fyra nämndindikatorer bedöms ha uppnåtts samt att KF-aktiviteten har genomförts under året. Vidare bedöms underliggande nämndmål ha uppfyllts helt.

Hållbar arbetsmiljö

Förvaltningen har i samverkan med de fackliga organisationerna tagit fram en lokal överenskommelse om flexibel arbetstid och arbetstidens förläggning inom Järva stadsdelsförvaltning, överenskommelse om lokal tillämpning av samverkansavtal samt riktlinjer kring kränkande särbehandling, diskriminering, mobbning och trakasserier. Även ett årshjul för att underlätta arbetet med att följa upp de olika områdena som ingår i det systematiska arbetsmiljöarbetet har tagits fram i samverkan med de fackliga organisationerna. Till årshjulet har material i form av stöd till arbetsplatsträffar (APT) och dagordningar tillhandahållits för att underlätta för nämndens chefer. Genom APT-material för att utveckla friskfaktorer i verksamheterna har ett systematiskt arbetet påbörjats med att främja trivsel och hälsosamma arbetsplatser. Materialet har implementerats under augusti med koppling till medarbetarenkätens resultat.

I och med sammanläggningen har riskbedömningar genomförts och arbetet med eventuella åtgärder och uppföljningar fortgår. För att säkerställa att alla chefer och skyddsombud har tillräcklig kompetens har förvaltningen genomfört arbetsmiljöutbildning enligt plan samt en särskild utbildning i riskbedömning.

Resultat från medarbetarenkäten för aktivt medskapande index saknas i och med sammanläggningen dock finns resultat från de båda tidigare nämnderna. Spånga-Tensta landade på ett resultat på 82 vilket var en minskning med två indexpunkter från 2022 (84) och Rinkeby-Kista landade på ett resultat på 80 vilket var en ökning med en indexpunkt från 2022 (79). Undersökningen genomfördes under februari 2023. Ett systematiskt arbete har skett efter det med friskfaktorer ute i verksamheterna med en tydlig koppling till resultatet för medarbetarenkäten för att främja trivsel och hälsosamma arbetsplatser. Resultatet från sjukfrånvaro (6,7 procent) och personalomsättning (5,3 procent) i slutet av året indikerar på en

god arbetsmiljö.

Förvaltningen arbetar aktivt med sjukfrånvaron och har en avsatt resurs på HR-avdelningen för att stötta nämndens chefer. Totala sjukfrånvaron november var 6,7 procent och är den lägsta siffran bland stadsdelarna i Stockholms stad. Siffran för kvinnor och män saknas men sett till siffrorna innan sammanläggningen i juni så var kvinnors sjukfrånvaro högre än mäns, både den totala och korttidsfrånvaron, i båda förvaltningarna. En förklaring till detta är att förvaltningens verksamheter har övervägande antal kvinnor anställda, framförallt inom utförarverksamheter där arbetet är mer fysiskt krävande.

Nämndens arbete med det systematiska arbetsmiljöarbetet för en hållbar arbetsmiljö har lett till att medarbetare och chefers förutsättningar att utföra sitt arbete på bästa sätt tryggats upp.

Ledarskap och medarbetarskap

Sammanläggningen och bildandet av den nya förvaltningen har skett parallellt med ordinarie verksamhet. Sammanläggningen har för många inneburit förändringar av arbetsgrupper, nya arbetsuppgifter och arbetsplatser, vilket ställt höga krav på både medarbetarskap och ledarskap. Nämnden samtliga chefer har fått möjlighet att delta i föreläsning kring kultur och förändringsarbete, en föreläsning om att leda i förändring och en föreläsning om bemötande och empati har erbjudits under året. För att stärka cheferna i sitt ledarskap har nämndens chefer erbjudits flertalet utbildningar inom arbetsrätt, arbetsmiljö och rekrytering. Nämndens chefer har även erbjudits även kortare information om IA och arbetet med medarbetarenkäten. Förvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram en strategisk plan för chefsförsörjning. Inom avdelning förskola har uppdragsbeskrivningar för rektorer och biträdande rektorer tagits fram för att tydliggöra rollerna.

Arbetet med material för att arbeta med förvaltningens vägledande ord har tagits fram som stöd för cheferna att jobba vidare med i sina ledningsgrupper och på APT. I samverkan har nya lönekriterier och medarbetarsamtalsmallar tagits fram. Cheferna har fått utbildning och arbetet med att omvandla och reflektera över vad lönekriterierna betyder för respektive verksamhet har påbörjats. Framtagande av lönekriterier och medarbetarsamtalsmallar bidrar till samsyn och gemensamma förhållningssätt kring ledarskap, medarbetarskap och verksamheternas uppdrag samt stärker kulturarbetet som pågår.

Förvaltningen har påbörjat arbetet med att utveckla medarbetarskapet genom att under våren erbjuda föreläsningar som stöd för medarbetare i att möta förändring. Under hösten har medarbetarskapet vara en del av introduktionen av nyanställda i förvaltningen. Även arbetet med de vägledande orden bidrar till utveckling av medarbetarskapet. En digital och fysisk introduktion som riktar sig till nya medarbetare och chefer i förvaltningen har tagits fram och implementeras under hösten.

Arbetsvillkor

Nämnden har arbetat med trygga anställningar genom att erbjuda utökad arbetstid till medarbetare med ofrivillig deltid. Heltid är norm vid nyanställning och vid nya vakanser har medarbetare med ofrivillig deltid erbjudits möjlighet att utöka sin sysselsättningsgrad. Ett strukturerat arbete har skett inom äldreomsorgens olika utförarverksamheter för att erbjuda utökning av arbetstid. För att rätt löner ska betalas ut och löneskulder minimeras har

lönerutinerna och internkontrollmoment reviderats. Detta för att regelbundet kontrollera att rutiner inför och efter löneutbetalningar följs samt att utveckla stöd för att underlätta rätt hantering. Rullande 12 månader för andel arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom vård, omsorg och pedagogisk verksamhet uppgift i juni till 8,9 procent för Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning och 8,7 procent för Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning. Utfallet har minskat för båda förvaltningarna sedan ingången av året.

Kompetensförsörjning

Framtagande av en gemensam kompetensförsörjningsprocess har påbörjats för att säkerställa att nämnden jobbar strategiskt med kompetensförsörjningsfrågorna. Genom genomförda utbildningar har kompetens säkerställts hos chefer i kompetensbaserad rekrytering och fördomsfri rekrytering. En process för chefsrekrytering har fastställts i samverkan med de fackliga organisationerna. Nämnden har arbetat med strategier för att stärka arbetsgivarvarumärket genom att använda gemensamma budskap i annonser, deltagande på Järvaveckan med fokus på attraktiv arbetsgivare samt framtagande av strategier för fortsatt utveckling inom området. Nämndens arbete med kompetensförsörjning bedöms leda till att arbetsgivarvarumärkets stärks som i sin tur bidrar till att det blir lättare att rekrytera bristyrken.

Kompetensutveckling

För att säkerställa en god kompetens inom det systematiskt arbetsmiljöarbete på alla nivåer så har arbetsmiljöutbildning genomförts för nämnden, chefer samt skyddsombud under året.

Avdelningen Individ och familj har vidareutvecklat introduktionen för socialsekreterare, genom en avdelningsgemensam introduktion som kompletterar den förvaltningsövergripande och enhetspecifika, i syfte att främja en sammanhållen socialtjänst. Under en heldag träffas samtliga nya socialsekreterare inom avdelningen, där föreläsningar varvas med gruppdiskussioner om socialtjänstens olika verksamhetsdelar.

Inom avdelningen förskola har samtliga nyexaminerade förskollärare erbjuds mentorsår där erfarna förskollärare är mentorer. VFU-handledarutbildning för förskollärare har genomförts 2023 samt utbildning i svenska för pedagoger i förskolan i samarbete med SFI Järva. För att stärka arbetet med kompetensbaserad rekrytering har förslag på arbetsprover med fokus på det pedagogiska uppdraget och kompetens i det svenska språket tagits fram. I och med den nya samverkansnivån E-SVG, har en partsgemensam utbildning genomförts för chefer och skyddsombud vilket har lett till en kompetenshöjning inom området.

Inom avdelningen äldre, funktionsnedsättning och socialpsykiatri har flertalet utbildningar genomförts i avdelningens utbildningslägenhet som avdelningen har utrustat med hjälpmedel och verklighetstroga dockor att öva på. Utbildningar som har genomförts för både utförarpersonal och biståndshandläggare är bland annat HLR, förflyttningsteknik, nutritionsutbildning, Heimlichmanöver samt även i välfärdsteknik. Utbildningslägenheten och utbildningarna som genomförts är väldigt uppskattad av medarbetare. Studiebesök har gjorts av andra stadsdelar samt Socialstyrelsens Avdelning för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård för att de ska ta del av goda exempel.

Inom avdelningen stadsutveckling, medborgarservice och fritid har medborgarkontoret deltagit i länsstyrelsens projekt ”pedagogisk kapacitetsutveckling” som har lett till en större pedagogisk medvetenhet i verksamheten. Fritidsgårdsstrategin utgår ifrån att fritidsledare som möter barn och unga är utbildade, därför har personalgruppen fått kompetenshöjande insatser under året som gått vilket har lett till att medarbetarna är bättre rustade för att möta målgruppens behov och önskemål.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter bidrar till målpuppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna följs upp under respektive nämndmål.

Mål 8: anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- Arbetet med att erbjuda heltid till medarbetare som är ofrivilligt deltidsanställda intensifieras.
- Chefernas arbetsituation och förutsättningar för ett närvarande och tillitsbaserat ledarskap utvecklas och stärks.
- Ett systematiskt arbete med verksamheternas friskfaktorer utvecklas.
- Implementera vägledning för etablering av förvaltningsgemensam kultur.
- Järva stadsdelsförvaltnings arbetsgivarvarumärke utvecklas och stärks.
- Säkerställa förvaltningsgemensam process för kompetensförsörjningsarbetet.
- Ta fram förvaltningsövergripande introduktion för medarbetare och chefer.
- Ta fram och implementera förvaltningsgemensamma lönekriterier.
- Årlig utbildning i fördomsfri rekrytering, för samtliga chefer i förvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	81				83	83	2023
Analys Siffran är en sammanfogning av Rinkeby-Kista och Spånga-Tenstas tidigare resultat och är inte statistiskt säkerställd.							
  Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom vård, omsorg och pedagogiska verksamheter	8 %				8,5 %	Tas fram av nämnd	2023
Analys Siffran baseras på arbetade timmar i november. På grund av sammanläggningen så saknas ett värde för rullande tolv.							
  Sjukfrånvaro 	6,7 %	3,9 %	7,2 %		7 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	2,51 %	2,2 %	2,58 %		3 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2023

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en samlad strategi för kompetensförsörjningen inom förskolan i Stockholms stad	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.4.1 Medarbetare och chefer ges goda förutsättningar att göra ett bra arbete genom god arbetsmiljö, trygga anställningar och möjlighet att utvecklas utifrån verksamhetens behov

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hållbar arbetsmiljö

Det systematiska arbetsmiljöarbetet genomförs på alla nivåer i organisationen och följs upp löpande i nära och god samverkan med de fackliga organisationerna och med medarbetare i verksamheterna. Nämndens chefer har god kunskap och stöd i arbetsmiljöarbetet. En god social och organisatorisk arbetsmiljö skapar förutsättningar för medarbetarna och chefer att göra ett bra arbete och vara aktivt delaktiga och engagerade i att utveckla och omsätta idéer och förslag till verksamhetsförbättringar. Genom ett systematiskt arbete för att utveckla friskfaktorer i verksamheterna främjas trivsel och hälsosamma arbetsplatser. Sjukfrånvaron i nämnden är stabil och personalomsättningen är gynnsam.

Verksamheterna agerar förebyggande för att undvika att medarbetare utsätts för hot, våld eller annan otillåten påverkan och kompetens finns för att ge medarbetare och chefer som utsätts, både kort- och långsiktigt stöd. I nämndens verksamheter råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier, diskriminering och repressalier. Chefer och medarbetare har god kunskap om förvaltningens förebyggande arbete och rutiner kring detta. På APT i verksamheterna tas nämndens rutiner för att förebygga diskriminering och kränkande särbehandling tillsammans med handlingsplanen för aktiva åtgärder mot diskriminering årligen upp för genomgång och dialog.

Den årliga uppföljningen sker på respektive enhet i samarbete med skyddsombud och utifrån förvaltningsgemensamt stödmaterial som underlag. Om uppföljningen visar att det finns brister ska dessa åtgärdas och dokumenteras i enhetens handlingsplan arbetsmiljö. Resultatet sammanställs och dokumenteras på avdelnings- och nämndnivå och redovisas i samverkansgrupp, förvaltningssamverkan och förvaltningsledning. En redovisning till nämnden sker i verksamhetsberättelsen.

Ledarskap

Nämndens chefer har en hållbar arbetsmiljö, där uppdrag och ansvar är tydligt och de ges möjlighet att utveckla sitt ledarskap. Goda förutsättningar ger nämndens chefer möjlighet till att utöva ett nära ledarskap präglad av förändringsledning, kommunikation och tillit till medarbetarnas kompetens. Varje chef skapar förutsättningar för medarbetare till inflytande och delaktighet, ger utrymme och stöd till medarbetare att ta ansvar och lyfta idéer och

konkreta förslag som leder till verksamhetens måluppfyllelse.

Kompetensförsörjning

Arbetet med kompetensförsörjningen i nämndens verksamheter är långsiktigt och hållbart där alla enheter har en strategisk planering för att utveckla, behålla samt attrahera medarbetare med rätt kompetens till verksamheterna. För att attrahera medarbetare tar förvaltningen fram en strategi för marknadsföring av den nya stadsdelsnämnden Järva. Nämnden erbjuder årligen utbildning i kompetensbaserad rekrytering samt fördomsfri rekrytering för samtliga chefer. En granskning sker av samtliga annonser innan publicering för att minimera risk för diskriminering i kravprofil eller annonstext. Annonserna granskas också för att säkerställa tillgänglighetsanpassning.

Arbetsvillkor

Nämndens har trygga anställningar där andelen tillsvidareanställda medarbetare med heltidsarbete uppgår till över 90 procent. Tidsbegränsade anställningsformer används på sakliga grunder, heltid är norm vid nyanställning och anställda med ofrivillig deltid erbjuds heltid när möjlighet finns. Med årlig löneanalys och en tydlighet kring kompetenskravet kopplat till verksamheternas mål minimeras osakliga löneskillnader.

Förväntat resultat

- Verksamheterna har god arbetsmiljö genom att bland annat arbeta med främjande friskfaktorer.
- Det finns goda förutsättningar att utveckla, behålla och rekrytera medarbetare och chefer utifrån verksamhetens behov.
- Chefer har en bra arbetsituation och goda förutsättningar att utöva ett nära ledarskap präglad av förändringsledning, kommunikation och tillit.
- Chefer och medarbetare har en samsyn och gemensamt förhållningssätt kring ledarskap, medarbetarskap och verksamheternas uppdrag.
- Nämnden har trygga anställningar där andelen ofrivillig deltidanställda är låg
- Samverkan med de fackliga organisationerna fungerar väl.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundar sig på att samtliga nio aktiviteter har genomförts under året samt att samtliga förväntade resultat har uppnåtts.

Nämnden har arbetat med en hållbar arbetsmiljö genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete. För att säkra kompetensförsörjningen har ett strategiskt arbete pågått med att utveckla, behålla och attrahera chefer och medarbetare. Genom att utveckla nämndens kulturarbete har förutsättningar getts för chefer och medarbetare att stärkas i sitt ledarskap och medarbetarskap. För att erbjuda trygga anställningar har nämnden arbetat med att erbjuda medarbetare med ofrivillig deltid utökad sysselsättningsgrad eller heltidstjänster.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Arbetet med att erbjuda heltid till medarbetare som är ofrivilligt deltidсанställda intensifieras	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Chefernas arbetsituation och förutsättningar för ett närvarande och tillitsbaserat ledarskap utvecklas och stärks	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Ett systematiskt arbete med verksamheternas friskfaktorer utvecklas	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Implementera vägledning för etablering av förvaltningsgemensam kultur	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Järva stadsdelsförvaltnings arbetsgivarvarumärke utvecklas och stärks	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Säkerställa förvaltningsgemensam process för kompetensförsörjningsarbetet	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Ta fram förvaltningsövergripande introduktion för medarbetare och chefer	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Ta fram och implementera förvaltningsgemensamma lönekriterier	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Årlig utbildning i fördomsfri rekrytering, för samtliga chefer i förvaltningen	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

◆ Uppfylls delvis

Analys

Nämnden gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet delvis har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att den ena av de två indikatorerna uppnåtts medan den andra ej uppnåtts, samt att samtliga sex KF-aktiviteter genomförts under året. Underliggande nämndmål bedöms ha uppfyllts.

Uppföljning av informationssäkerhet

Under året har nämnden haft fokus på att skapa en gemensam organisationsstruktur för att säkerställa det systematiska informationssäkerhetsarbetet inom nämndens verksamhet. Förvaltningen har implementerat lokala tillämpningsanvisningar, vilket bedöms ha stärkt förutsättningarna för den systematiska uppföljningen av arbetet samt samverkansstrukturerna inom förvaltningen. En viktig del för att kunna kvalitetssäkra det systematiska informationssäkerhetsarbetet är genomförande av kompetenshöjande insatser för förvaltningens medarbetare. Utbildningsinsatser gällande bland annat NiS-direktiven har genomförts för berörda chefer och nyckelfunktioner under hösten.

Beredskapsarbete samt risk- och sårbarhetsanalys

Nämndens berörda verksamheter har under året fortsatt stärka kontinuitetsplaneringen och genomföra riskhanteringsåtgärder utifrån prioriterade risker. Nämnden har följt upp att åtgärder genomförts enligt plan. Merparten av de beslutade åtgärderna har genomförts. Inför ny förvaltningsorganisation har vissa omprioriteringar genomförts som främst rör åtgärder

kopplade till de båda förvaltningshusen. Nämnden har utifrån riskbedömning upprättat och genomfört åtgärder som bedöms minska risken för sårbarhet inom samhällsviktiga verksamheter. Vissa åtgärder kommer att fortsätta under 2024. Analysen av åtgärder utgör ett underlag inför den nya tvåårscykeln 2024.

Förvaltningen genomförde i december en krisledningsövning där inringningskedjan från stadens TIB, via förvaltningschef till förvaltningens krisstödsorganisation övades. Övningen föll ut väl.

Rådighet och uppföljning av leverantörer

Vid upphandlingar har nämnden tillämpat gällande regelverk som innebär att nämnden ska utesluta anbudsgivare från att delta i upphandling om beställaren får kännedom om att anbudsgivaren enligt lagakraftvunnen dom är dömd för brott.

Vid upphandlingar har nämnden även ställt krav på särskilda arbetsrättsliga kontraktsvillkor. I korthet innebär kraven att entreprenören ska anställa och ansvara för personal i egenskap av arbetsgivare med beaktande vid var tid gällande lagar och avtal.

Avtalens villkor har följts upp i samband med avtalsuppföljning.

Krisstöd

En ny krisstödsorganisation har upprättats i och med sammanläggningen. Krisstödsorganisationen som består av fem krisstödssamordnare och 22 krisstödjare bedöms som mer robust jämfört med tidigare.

Civil beredskap

Nämnden har deltagit i stadens arbete för att höja den civila beredskapen. Förvaltningen har arbetat fram en krigsledningsplan med tillhörande krigsorganisation. Arbetet slutförs i januari 2024. Som särskilt utpekad nod deltar förvaltningen i stadens sektorsorganisation.

Stadsdelsområdets båda trygghetspunkter, Spånga IP och Husby medborgarkontor har förberetts för att i händelse av allvarliga och långvariga samhällsstörningar kunna tas i bruk.

Dygnet runt-boenden och andra verksamheter som tillhandahåller service för samhällsviktiga funktioner så som exempelvis förskola har arbetat för att säkerställa beredskapslager utifrån stadens anvisningar.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter har bidragit till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna har följts upp under respektive nämndmål.

Mål 8: anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

- Driftsätta upphandlat verktyg för kvalitetsuppföljning av lokalvård under 2023.
- I samverkan med närliggande stadsdelar arbeta mot välfärdsfusk inom personlig assistans för att säkerställa att insats och debiteringar sker i enlighet med den enskildes behov samt gällande avtal.
- Regelbundna avstämningar och tät samverkan med närliggande stadsdelsförvaltningar

för att säkerställa ett kvalitativt arbete mot välfärdsbedrägerier inom hemtjänst

Mål 16: fredliga och inkluderande samhällen

- Upprätta en krigsledningsplan och krigsorganisation.
- Upprätta två trygghetspunkter med tillhörande organisation.
- Upprätta beredskapslager för brandfarligt gods så som handsprit och ytdesinfektion
- Upprätta beredskapslager utifrån stadens planering inom förvaltningens dygnet runt-verksamheter inom äldreomsorg, LSS och socialpsykiatri för att kunna tillgodose akut behov av bland annat värme och ljus samt grundläggande måltidsbehov för den enskilde och personal under minst sju dygn
- Implementera lokala tillämpningsanvisningar för att stärka uppföljningen av styrningen kring nämndens arbete med informationssäkerhet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	47,03 %				60 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2023
Analys Sammanslagningen av stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista innebar vissa systemmässiga utmaningar. Bland annat behövde samtliga rekvisitioner som skapats för Spånga-Tensta före sammanslagningen 1 juli 2023 skapas på nytt. Vissa av dessa uppdaterade rekvisitioner skapades dock inte i tid före det att fakturorna ställdes ut. Detta hade till följd att inkomna fakturor inte kunde matchas mot ett ordernummer, vilket i sin tur påverkade systemnyttjandet negativt. Dessutom uppgav vissa leverantörer ogiltiga eller gamla ordernummer på fakturorna. Somliga leverantörer hade även helt missat att uppges ordernummer på fakturorna. Detta påverkade systemnyttjandegraden negativt då inkomna fakturor inte kunde matchas mot ett ordernummer. Lärdomarna från 2023 kommer att vara en utgångspunkt för arbetet under 2024 med målsättning att markant höja systemnyttjandegraden.							
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %				80 %	80 %	2023
Analys Nämndens respektive avtalsansvariga har genomfört kontinuerlig uppföljning med aktuella leverantörer.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska, i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen, planera för att stadens förskolor beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för samtliga förskolebarn och personal under flera dygn	2023-01-01	2023-12-31	
  Nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa att det finns resurser och kompetens tillgängliga i den utsträckning som krävs för att möta den kraftigt ökande ambitionshöjningen i arbetet med att utveckla en sammanhållen beredskap för fredstida kriser och civilt försvar, både i den egna verksamheten och inom ramen för en stadsövergripande samverkan	2023-01-01	2023-12-31	
  Nämnder och bolagsstyrelser ska under ledning av kommunstyrelsen medverka i upprättandet av stadens krigsorganisation och dess bemanning	2023-01-01	2023-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ 	Servicenämnden ska under ledning av kommunstyrelsen och i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda och påbörja etablering av ett centralt omsättningslager för vissa livsmedel och vissa förbrukningsvaror i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2023-01-01	2023-12-31	
✓ 	Socialnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen planera för att stadens boenden inom äldreomsorg och LSS beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för brukare och personal under minst sju dygn	2023-01-01	2023-12-31	
✓ 	Stadsdelsnämnderna ska etablera en permanent beredskap och organisation för iordningsställande av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2023-01-01	2023-06-30	

Nämndmål: 3.5.1 I nämndens verksamheter är beredskapen hög och rådigheten stark

 Uppfylls helt

Beskrivning

Vid upphandlingar ställer nämnden samma kvalitetskrav oavsett driftsform. Uppföljningar av upphandlad verksamhet samt av verksamhet i egen regi genomförs regelbundet och systematiskt. Inköp sker elektroniskt för att säkerställa rätt pris och rätt kvalitet.

Nämnden motverkar att aktörer som bidrar till eller medverkar i brottslighet inte anlitas genom ett noggrant och kompetent arbete med upphandling och genom noggrann granskning vid val av insatser hos privata vårdgivare. Nämnden har beredskap och förmåga att ta över ansvaret för verksamheter genom att vara väl förtrogen med den verksamhet som ligger på entreprenad, ha struktur att driva utförarverksamhet och kompetens att genomföra verksamhetsövergångar på ett bra sätt.

Nämnden medverkar till stadens arbete med att höja den civila beredskapen genom att ha en fungerande krisledning, krisberedskap i de egna verksamheterna och genom att etablera trygghetspunkter. Basen för beredskapen i verksamheten är arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser och de åtgärder som tas fram i samband med detta. Inom förvaltningen stöds arbetet av en säkerhetssamordnare. Förvaltningen tar fram en krigsledningsplan och krigsorganisation.

Nämnden ska säkerställa att det finns resurser och kompetens för en effektivt och ändamålsenlig organisation för informationssäkerhet och dataskydd.

Förväntat resultat

- Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts ökar.
- Andel elektroniska inköp (systemutnyttjande) ökar.
- Trygghetspunkten är etablerad och finns beskriven i trygghetspunktsplanen.

- Krigsledningsplanen är beslutad och överlämnad till stadsledningskontoret.
- Arbetet med dataskydd och informationssäkerhet sker systematiskt.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts under året. Bedömningen grundar sig på att sju av åtta aktiviteter genomförts under året, där den åttonde aktiviteten har påbörjats, samt att fyra av fem förväntade resultat bedöms ha uppnåtts.

Två trygghetspunkter finns i stadsdelsområdet; Spånga IP och medborgarkontoret i Husby i händelse av en fredstida kris. I samband med detta har en trygghetspunktsplan upprättats som bland annat beskriver rutiner vid aktivering.

Förvaltningen har tagit fram en krigsorganisation, identifierat bemanningsöverskott respektive bemanningsunderskott i nämndens verksamheter och tagit fram en krigsledningsplan.

Förvaltningen har tagit fram lokala tillämpningsanvisningar gällande informationssäkerhetsarbetet inför ny förvaltningsorganisation och implementerat dessa under hösten. Förvaltningen har verkat för att fler medarbetare och chefer genomgår stadens obligatoriska webb utbildningar i dataskydd och informationssäkerhet, men bedöms fortsatt vara ett prioriterat utvecklingsområde inför nästkommande år. Nämnden planerar därmed att genomföra informationsinsatser kring utbildningar under 2024 och utveckla internkontrollarbetet för att stärka det systematiska informationssäkerhetsarbetet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Driftsätta upphandlat verktyg för kvalitetsuppföljning av lokalvård under 2023.	2023-07-01	2023-12-31	Avvikelse
Analys Inloggning och acceptanstest är genomförda. Felanmälningar, besiktningar går att följa i systemet. Databasen har dock behov av tydliggöranden. Arbetet med att driftsätta verktyget fortsätter under 2024.			
 I samverkan med närliggande stadsdelar arbeta mot välfärdsfusk inom personlig assistans för att säkerställa att insats och debiteringar sker i enlighet med den enskildes behov samt gällande avtal	2023-07-01	2023-12-31	
 Implementera lokala tillämpningsanvisningar för att stärka uppföljningen av styrningen kring nämndens arbete med informationssäkerhet	2023-07-01	2023-12-31	
 Regelbundna avstämningar och tät samverkan med närliggande stadsdelsförvaltningar för att säkerställa ett kvalitativt arbete mot välfärdsbedrägerier inom hemtjänst	2023-07-01	2023-12-31	
 Upprätta beredskapslager för brandfarligt gods så som handsprit och ytdesinfektion	2023-07-01	2023-12-31	
Analys Stadsdelen ska inte upprätta ett beredskapslager utan staden har nu ett centralt lager för detta eftersom det är varor med utgångsdatum, som kräver särskild hantering och hög säkerhet när det blir stora mängder.			
 Upprätta beredskapslager utifrån stadens planering inom förvaltningens dygnet runt-verksamheter inom äldreomsorg, LSS och socialpsykiatri för att kunna tillgodose akut behov av bland annat värme och ljus samt grundläggande måltidsbehov för den enskilde och personal under minst sju dygn	2023-07-01	2023-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Varje enhet har ett mindre lager för att klara en tid utan leveranser och det finns upparbetade krisrutiner för att ha visst utbyte med varandra i händelse av kris.			
✓ Upprätta en krigsledningsplan och krigsorganisation.	2023-07-01	2023-12-31	
Analys			
Förvaltningen rapporterar in krigsledningsplan och bemanningsöverskott till SLK i januari 2024.			
✓ Upprätta två trygghetspunkter med tillhörande organisation.	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

◆ Uppfylls delvis

Analys

Nämnden gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts delvis. Bedömningen grundar sig på att tre av fyra indikatorer bedöms ha uppnåtts delvis samt att KF-aktiviteten har genomförts. Vidare bedöms underliggande nämndmål ha uppfyllts delvis.

Det går att skönja en positiv trend gällande tryggheten i området som avspeglas i den årliga medborgarundersökningen och stadens trygghetsmätning. Även resultaten i årets regionala trygghetsmätning bekräftar att tryggheten har ökat i stadsdelsområdet.

Särskilda insatser i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet

Utmaningar i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet

Rinkeby/Tensta och Husby definierades som *särskilt utsatta områden* i polisens nationella bedömning och områdena har över tid varit prioriterade för lokalpolisområde Järva. Av lokalpolisområdet definieras Hjulsta som ett riskområde medan Akalla och Kista klassas som *utsatta områden*. Generellt sett går det att skönja en positiv utveckling i Järva vilket återspeglas i polismyndighetens lägesbild över utsatta områden. Dock är barn och ungdomar är extra sårbara för normbrytande beteende och insocialisering i kriminalitet utifrån riskfaktorer i området.

Skjutvapenvåldet minskar i Järva och hittills i år (30 november 2023) har ingen person avlidit till följd av skjutvapenvåld i området. Det har både tillkommit och försvunnit öppna drogscener i Järva. År 2023 återfinns sex öppna drogscener vilket är en färre jämfört med 2021. Tryggheten har ökat i Järva de senaste två åren vilket återspeglas i medborgarundersökningen och polisens regionala trygghetsmätning. Trenden med ökad trygghet är dock inte lika tydlig i stadens trygghetsmätning trots att denna mätning genomfördes under samma period. I medborgarundersökningen framgår en positiv utveckling i f.d. Rinkeby-Kista stadsdelsområde. I trygghetsmätningen går det istället att skönja en tydlig positiv utveckling i Tensta och även delvis i Spånga medan något högre otrygghet noteras i Akalla, Rinkeby Kista. I polisens medborgardialoger som genomförts under året framkommer det att ungdomshäng, narkotika och skjutvapenvåld är det som gör invånare otrygga i störst

utsträckning.

Platssamverkan

Platssamverkan bedrivs i stadsdelsområdets tre särskilt utsatta områden Rinkeby, Tensta och Husby. Förvaltningen har arbetat fram en process för arbetet kring platssamverkan. I rutinen tydliggörs de olika stegen och vem som ansvarar. Samverkan sker bland annat med polisen, fastighetsägare, MTR, civilsamhället, socialförvaltningen och idrottsförvaltningen.

Platssamverkan planeras tillsammans med Fastighetsägare i Järva och polisen. Detta möjliggör att avgränsningen och prioriteringen av platserna kan optimeras utifrån samverkande parter gemensamma lägesbild. På samtliga platser har det tydliggjorts att förekomsten av otrygghetsskapande häng bland annat unga vuxna medverkar till otrygghet. Som en lösning har arbetsmarknadsverksamheten Kompetensverkstaden involverats i samverkan och verksamhetens uppsökande arbete riktas mot dessa personer.

Inom ramen för platssamverkan har stadsdelsförvaltningen regelbunden dialog med Fastighetsägare i Järva och centrumägare och har också, tillsammans med trafikkontoret, genomfört ett intensifierat arbete mot skadedjur under hösten.

Platser med mindre omfattande problematik hanteras som en övrig insats där insatser genomförs av berörda parter på platsen.

För att komma tillrätta med den olovliga försäljningen på Basargången i Rinkeby har en särskild arbetsgrupp upprättats i samverkan med berörda aktörer för att besluta om åtgärder både på kort och lång sikt. En workshop med polisen, Fastighetsägare i Järva och andra aktörer verksamma på platsen har genomförts för att gemensamt besluta om åtgärder. En tillfällig väktarinsats har genomförts under hösten.

Inom staden arbetar flera verksamheter med att genomföra tillfälliga etableringar för att på så sätt levandegöra det offentliga rummet. Inom stadsdelsområdet har trafikkontorets projekt *Levande Stockholm* etablerat både flera vinterplatser och sommarplatser som alla ska begränsa trafiken samt förstärka vistelsevärden genom möbler, konst och förutsättningar för evenemang. Platsaktivering genomfördes i form av *Sommar på torget* i Akalla, Hjulsta, Husby, Kista, Rinkeby samt Tensta. Under vintern blir Tenstagången och Rinkeby torg vinterplatser vilket bland annat innebär extra sittplatser, vinterväxter och utökad belysning. Trafikkontoret testar även projektet *Lekgator* där platser vid skolor blir bilfria zoner med fokus på säkrare och trivsamma ytor för områdets barn. En sådan plats är vid förskolorna Regnbågen och Lofoten i Husby.

Det lokala näringslivet bjuds in till att delta i platssamverkan, platsaktivering och trygghetsinventeringar samt ges möjlighet att i samarbete med förvaltningen utveckla trygga, välskötta och attraktiva stadsmiljöer.

Åtgärder/aktiviteter genomförda inom ramen för den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen

Otrygga och brottsutsatta platser

Utöver platssamverkan har även andra åtgärder och aktiviteter genomförts i samverkan för att motverka otrygghet och brottsutsatthet. Under året har stadsdelsnämnden i samverkan med

bland annat polisen, Fastighetsägare i Järva, väktarbolag, transportbolag samt andra förvaltningar infört en operativ lägesbild varje vecka, året runt. Syftet är att skapa en gemensam lägesbild för att kunna rikta resurser dit de bäst behövs samt fånga upp behov av samordnade insatser. Lägesbilden har bland annat bidragit till snabbare kontaktvägar och effektivare samarbete.

Stadsdelsnämnden genomför trygghetsinventeringar i samverkan med polis, Fastighetsägare i Järva och trafikkontoret för att säkerställa att invånarperspektivet tas tillvara vid genomförande av trygghetsskapande åtgärder. Flera av de projekt som stadsdelsnämnden har sökt och beviljats trygghetsmedel för 2023 baseras på underlag från trygghetsinventeringar. 7 trygghetsinventeringar har genomförts runt om i stadsdelsområdet. Barn har varit en särskilt prioriterad målgrupp.

Nyrekrytering

Under året har samverkansgrupp nyrekrytering sett över interna styrdokument och tillhörande rutiner avseende navsamverkan, dialogmöten och utsättningsmöten. I Järva sker samverkan mellan skola, polis, socialtjänst och fritidsverksamhet inom sju samverkansnav. Syftet med naven är att ge tidigare och mer behovsanpassade insatser för individen och för grupper. En styrka med naven är att de utgår från en lokalkontext i ett begränsat område. Det gör att lokalkännedomen är stor och åtgärder är lättare att samverka kring. En utvärdering av navsamverkan har gjorts och resultatet ska ligga till grund för utveckling av arbetssätt inom navsamverkan. Vidare har en sekretessutbildning anordnats för deltagarna i navsamverkan med målsättningen att öka deltagarnas kunskap om sekretessbestämmelserna och hur dessa kan omsättas i praktiken. Resultatet visar att deltagarna var nöjda med utbildningen och kunde bättre förstå under vilka premisser de olika myndigheterna kan samverka.

En konferens med fokus på hur yrkesverksamma inom socialtjänsten, skolan och polisen kan förebygga och motverka inflödet av barn och ungdomar som socialiseras in i den kriminella miljön har anordnats under året. Fokus under konferensen var att stärka yrkesverkssammars förståelse för och skapa samsyn kring vad tidiga signaler på insocialisering till den kriminella miljön är samt vad yrkesverksamma kan göra för att förebygga och motverka detta. Vidare utvecklingsområde inför 2024 är mer utrymme för dialog och reflektion kring hur skolpersonal kan identifiera elever i riskzon.

Det våldspreventiva arbetet har under året fortsatt genom metoderna MVP (Mentorer i våldsprevention) och Agera tillsammans. Arbetet riktas både till barn/unga under skoltid och till deras föräldrar i en anpassad modul. Under året har utvärderingens utformning för Agera tillsammans implementerats och modellen består av en enkät som lämnas till deltagande föräldrar vid två olika tillfällen (för- och eftermätning). Vidare har förvaltningen medverkat till ett reviderat upplägg kring MVP inför 2024 samt 2025.

I syfte att stärka tilliten till socialtjänsten har dialogmöten tillsammans med utbildningsförvaltningen, socialtjänst och polis genomförts två gånger under våren med tema våld och under hösten med tre dialogmöten riktat till föräldrar till elever i mellan- och högstadiet i Husby, Tensta och Rinkeby samt ett öppet dialogmöte riktat till föreningar/boende i området. Förvaltningen har även medverkat till ett reviderat upplägg för dialogmöten inför 2024.

Tre socialsekreterare är placerade i polishuset i Rinkeby. Detta har bidragit till ökad förståelse för varandras uppdrag vilket ger bättre orosanmälningar och mer träffsäkra insatser. Även effektiviteten har ökat med kortare handläggningstider.

Skolresultaten är i princip oförändrade jämfört med föregående år. Över tid syns dock en positiv utveckling där skolor med svagare resultat närmar sig övriga skolor. Skillnaden mellan fristående och kommunala skolor har minskat över tid gällande behörigheten till gymnasieskolan.

Arbetet i samverkan har bidragit till större förståelse för deltagande aktörers uppdrag samt förstärkt samverkan. De våldspreventiva programmen MVP och Agera tillsammans har utökats och anpassats till att även omfatta elevernas föräldrar samt föreningar för nattvandring.

Kriminella konflikter

Socialtjänst och polis samverkar för att fler ska vilja lämna en kriminell livsstil och att etablera sig i samhället samt tidigt identifiera unga som riskerar att utveckla en kriminell livsstil och erbjuda stöd genom unga sociala insatsgrupper (SIG).

Samverkan mot det dödliga våldet inom Trefas har fortlöpt under året där bland annat förvaltningen samverkat med den lokala avhopparsamordningen hos lokalpolisområde Järva. Samverkan har genomförts genom att arbeta uppsökande gentemot trefasindivider för att motivera till att de tar emot stöd via förvaltningen. Detta har resulterat i att tio individer har tagit emot stöd av 37 individer inom trefas.

Sociala insatsgrupp för ungdomar syftar till fånga upp individer som befinner sig i kriminella miljöer och ge dem stöd via SIG-grupp, alternativt andra behovsanpassade insatser inom socialtjänsten. Av 35 ungdomar som erbjudits SIG-grupp har 34 tackat ja till insats.

Det finns oro bland anhöriga i och med den pågående nationella våldsvågen vilket skapar behov av att stärka och tydliggöra anhörigperspektivet. Det finns även behov av mer uppsökande arbete samt att stärka kopplingen till arbetsmarknad.

Otillåten påverkan

Stadsdelsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och polisen samverkar för att säkerställa att alla medarbetarna har god kunskap om vad otillåten påverkan innebär, hur det förebyggs och anmäls. Aktörerna samverkar för att det lokala näringslivet ska ha kunskap om vad otillåten påverkan innebär och hur det ska hanteras.

Interna utbildningar om otillåten påverkan har genomförts i stadsdelsförvaltningen. Utbildning i praktisk konflikthantering och övning i hot och våld har genomförts. En webbutbildning om otillåten påverkan har tagits fram och ska erbjudas till de enheter som inte gått utbildningen tidigare, främst inom äldreomsorg och förskola. Intern utbildning om otillåten påverkan bedöms vara linjeverksamhet och ingår i förvaltningens årshjul för arbetsmiljöarbetet.

Ett prioriterat området är att utveckla rekryteringsprocessen för att motverka rekrytering av personer med kriminella kopplingar. Det finns även behov av att inkludera välfärdsbrott samt

otillåten påverkan riktad mot näringslivet. Arbete pågår med att ta fram ett visitkort med information om otillåten påverkan, Tyck till-appen, samt företagservice som ska delas ut till lokala näringsidkare.

Förebygga och motverka välfärdsbrottslighet

Nämnden har följt och deltagit i stadens gemensamma kraftsamling som är riktad mot välfärdsbrottslighet inom områdena de prioriterade områdena hemtjänst, lokalvård, HVB-hem, personlig assistans och daglig verksamhet.

Under året har utbildning hållits för medarbetare inom beställarenheten äldreomsorg inom området välfärdsfusk i syfte att medarbetare ska kunna uppmärksamma och agera korrekt vid misstänkta oegentligheter. Avdelningen äldre, funktionsnedsättning och socialpsykiatri har en medarbetare som ansvarar för att utveckla nämndens arbete mot välfärdsfusk inom avdelningens verksamhetsområden. Nämnden deltar i samarbete inom Cura vilket är ett projekt som startats av NOA, Nationella operativa avdelningen. Cura består av fem kommuner och tretton myndigheter vilka samverkar i frågor gällande metoder i arbetet mot välfärdsfusk. Med metoder avses exempelvis kontaktvägar, kontaktytor och samverkansformer samt hur välfungerande de olika metoderna är i detta arbete. Under året har medarbetare bland annat deltagit i workshops och dialogforum inom CURA. Löpande kontakt hålls även med ett antal kommuner och myndigheter som inte ingår i Cura för utbyte av metoder och arbetssätt.

En gång i månaden hålls möten i ett nätverk med ett antal andra kommuner i Stockholmsregionen där medarbetare deltar. Under året har det även hållits möten i samverkan med andra stadsdelsförvaltningar, detta nätverk har utökades under våren då fler stadsdelsförvaltningar har anslutit till nätverket. Syftet med detta nätverk är att sprida välfungerande arbetsmetoder för olika former av uppföljning och fakturahantering för att nå en likvärdig hantering i staden. Under året har uppföljning genomförts av ett antal företag utifrån inkomna klagomål där förvaltningen vid hantering av klagomålet bedömt att verksamhetsuppföljning behöver genomföras. Uppföljning har genomförts för att säkerställa att den enskildes insats utförs enligt behov och gällande regler samt att debiteringar sker i enlighet med gällande avtal. I flera fall har fakturor till förvaltningen parkerats i avvaktan på underlag för att insats utförts i enlighet med den enskildes beslut och debiterad insats.

De lokala riktlinjerna för föreningsbidrag i Järva används som ett verktyg för att motverka välfärdsbrottslighet genom noggrann och transparent handläggning samt kontroll av ekonomiskt stöd.

Våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism var temat för den årliga samverkanskonferensen mellan skola, socialtjänst och polis i Järva. Under konferensen föreläste representanter från säkerhetspolisen, Redex, lokalpolisområde Järva och stadsdelsförvaltningen. Syftet var att höja kunskapen om våldsbejakande extremism och hänvisa till det stöd som finns att tillgå.

Under året har arbetet med att säkerställa att chefer och medarbetare har den kompetens som krävs för att tidigt upptäcka tecken på våldsbejakande extremism samt kunskap om stadsövergripande rutiner om hur man ska agerar vid händelse/oro varit prioriterat.

Från och med 2024 kommer förvaltningen inte längre ta fram lokala handlingsplaner för arbetet mot våldsbejakande extremism. Istället kommer arbetet att integreras som en del i arbetet med lägesbild och åtgärdsplaner inom den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen.

Pilotprojekt kommunal samverkan för avhoppare

Samverkan är nödvändigt för att kunna möta de utmaningar som socialtjänsten står inför, bland annat eftersom våldet i kriminella miljöer utvecklats på ett oroväckande sätt och allt yngre individer är involverade i allvarlig kriminalitet. Det är en angelägen fråga och förvaltningen arbetar på olika sätt för att skapa social trygghet. Inom ramen för storstadssamverkan som bedrivs mellan Stockholm stad (Socialnämnden och Järva stadsdelsnämnd), Göteborg och Malmö identifierades ett behov av samverkan mellan kommunerna. För att förhindra en återgång i kriminalitet verkställer den kommun där en avhoppare tillfälligt är bosatt, för hemkommunens räkning, gynnsamma och hållbara insatser som utgör stöd för personer som vill lämna en kriminell livsstil. Förvaltningen har beviljat en individ stöd inom ramen för projektet och har under året utvecklat det operativa arbetet med fokus på utveckling av rutiner och flödesscheman. Projektet kommer att utvärderas under nästkommande år och utöver samverkan i det enskilda projektet har erfarenhetsutbyte kunnat delas mellan städerna i syfte att stärka varandras arbete med avhoppare.

Samverkan med civilsamhället samt fristående förskolor och skolor

Förvaltningen har fortsatt att samverka med civilsamhället och aktiva invånare, exempelvis genom att skapa förutsättningar för nattvandring. Under året har ett arbetssätt tagits fram som riktar sig till de nattvandrande föreningarna för att de ska kunna bedriva ett systematiskt trygghetsarbete. Förvaltningen har tagit fram och genomfört en kunskapshöjande utbildning kring våldsprevention som bestod utav tre separata träffar dit nattvandrande föreningar bjöds in.

Förvaltningen har initierat en dialog med fristående förskolor och skolor i Järvaområdet och har tagit fram konkreta förslag på hur samverkan bör se ut. Arbetet fortlöper enligt plan och i början av 2024 kommer förslagen skickas ut på remiss till samtliga aktörer. En välfungerande samverkan är en viktig förutsättning för att samhället ska kunna bidra till att ge barn och unga i Järvaområdet mer likvärdiga förutsättningar att nå målen med sin utbildning.

Trygghet i stadsmiljö

Den årliga medborgarundersökningen visar en positiv trend där andelen personer som känner sig trygga i sin stadsdel uppgår till 60 procent jämfört med 50 procent föregående år. Andel invånare som känner sig trygga när de går ensamma hem på kvällen uppgår till 49 procent vilket är en ökning från 39 procent föregående år. Även resultaten i årets regionala trygghetsmätning bekräftar att tryggheten har ökat i stadsdelsområdet.

Trygghetsinvesteringar

Förvaltningen har inför 2023 ansökt om trygghetsmedel för ett stort antal projekt där flera av ansökningarna baseras på underlag från tidigare genomförda trygghetsinventeringar.

Sammanställning över färdigställda eller pågående projekt:

- Mosaikutsmyckning tunnel i Rinkeby (300 TSEK) - färdigställd
- Muralmålning tunnel i Tensta (600 TSEK) - färdigställd
- Upprustning/utsmyckning tunnel i Husby (1,2 MSEK) - färdigställd
- Ny hundrastgård i Kista (600 TSEK) - färdigställd
- Förstärkning av trafik hinder och stängning av smitvägar (6,2 MSEK) - färdigställt
- Upprustning Bussenshus bollplan (200 TSEK) - färdigställd.
- Lättingeparken belysning (400 TSEK - ombudgeterade) - färdigställt.
- Spånga by hundrastgård (700 TSEK - ombudgeterade) - färdigställd.
- Gryningsparken (1,6 MSEK - ombudgeterade) - genomförs ej, men ny ansökan om trygghetsmedel som innefattar ett större helhetsgrepp om parken har lämnats in i samband med VP 2024.
- Rhododendronparken (300 TSEK - ombudgeterade) - färdigställd.
- Spånga by platsaktivering (100 TSEK - ombudgeterade - färdigställd.

Goda exempel

Förvaltningen har sökt och beviljats budgetjustering för trygghetskapande åtgärder till utsmyckning av en gång- och cykeltunnel under Stavangergatan i Husby. Projektet har initierats av barn som under en trygghetsvandring lyfte att tunneln upplevs otrygg. De uttryckte också att de ville vara delaktiga i arbetet med att utsmycka den. Förvaltningen har därför tagit hjälp av Unga berättar, Kulturskolan som under sommaren och hösten arbetat med barn från Husby Ungdomsgård som tagit fram motivet till konstverket *När jag blundar*. Konstverket har temat *Rädsor och trygghet* och är ett digitaltryck med ett kollage av barnens motiv. Förvaltningen har rensat bort sly i vingarna till tunneln och planterat nya fina och lågväxande buskar. Trafikkontoret ansvarar för belysningen som har bytts ut och kompletterats. Tunneln planeras att invigas i början på nästa år.

Andra tunnlar som finansierats av trygghetsmedel en gång- och cykeltunnel i Rinkeby och en i Tensta. Den i Rinkeby utsmyckades med mosaik och den i Tensta med muralmålning. Båda tunnlar gjordes av feriearbetande ungdomar med handledning av Unga berättar, Kulturskolan. Tunneln i Tensta som ligger i Spångadalen på gränsen mellan Tensta och Rinkeby invigdes i samband med att sammanläggningen skedde och användes som en fysik symbol för där två stadsdelsförvaltningar blev en och samma förvaltning.

Trygghetsinventeringar är bra forum för aktörer att samlas och diskutera trygghetskapande åtgärder i utemiljön och för förvaltningen att möta medborgare och ta del av deras synpunkter om utemiljön i stadsdelsområdet. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att utveckla trygghetsvandringar för barn och ungdomar under året. Under hösten genomfördes en trygghetsvandring i Rinkeby tillsammans med ungdomar från Framtidens hus. Ungdomarna fick själva planera syfte och rutt där stadsmiljö och Fastighetsägare i Järva deltog. Ungdomarna lyfte flera viktiga åtgärds punkter som bland annat avsåg nedskräpning, belysningsfrågor och att ytor som kan aktiveras, däremot ingen åtgärds punkt som avser mark förvaltningen har ansvar för. Åtgärds punkterna har delgetts till ansvariga aktörer.

Trafik hinder

Förvaltningen har nära samverkan med trafikkontoret avseende driften av trafik hinder i Järva.

Representant från förvaltningen har deltagit på uppföljningsmöten avseende trafiksituationen i Järva och har under hösten även deltagit i en workshop inför trafikkontorets utredning kring trafiksituationen på Järvafältet.

Särskilda insatser på Basargången

Vid Rinkeby centrum i anslutning till Norra stadsparken och i tunneln mot Rinkebyplan, finns sedan lång tid tillbaka ett återkommande problem med olovlig torghandel. Förutom att försäljningen försämrar framkomligheten på platsen påverkar gatuförsäljningen renhållningen och den upplevda tryggheten i området. Schemalagda insatser med väktare, polis och entreprenör för renhållning har gjorts. Den första utvärderingen visar att försäljning minskat kraftigt och tidvis helt försvunnit från Basargången men istället flyttat till ny plats i Tensta centrum.

Agenda 2030

Nedanstående aktiviteter bidrar till måluppfyllelse inom Agenda 2030. Aktiviteterna följs upp under respektive nämndmål.

Mål 11: hållbara städer och samhällen

- Delta i Håll Sverige Rents skräpplockardagar genom att arrangera skräpplockarevent för att uppmuntra invånare att bidra till ett rent, välskött och tillgängligt stadsdelsområde
- Utveckla och genomföra informations- och nudginginsatser (göra det lätt att göra rätt) om nedskräpning och skadedjur i stadsmiljö

Mål 16: fredliga och inkluderande samhällen

- Genomföra en översyn av tillgängligheten av stadsdelsområdet parkbänkar och parkvägar i samarbete med rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet.
- Genomföra trygghetsinventeringar i samverkan med fastighetsägare i Järva, polisen, bostadsbolag samt hyresgästföreningar.
- Genomföra utbildning i metoden MVP för de föreningar som är engagerade i förvaltningens trygghetsarbete.
- I samverkan med fastighetsägare vidareutveckla och genomföra trygghetsinventeringar för barn.
- I samverkan med utbildningsförvaltningen utvärdera gruppverksamheten gällande Agera tillsammans för föräldrar i kommunala grundskolor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	60 %	63 %	57 %		79 %	79 %	2023
Analys							
Järva stadsdelsnämnd							
Andelen personer som på det hela taget tycker att sin stadsdel är trygg att bo i har ökat med 10 procentenheter sedan							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2022	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>föregående år (från 50 till 60 procent). Kvinnornas trygghetsupplevelse ligger fortfarande lägre än männen. Nämnden bedömer att tryggheten har ökat i området de senaste åren, kraftig minskning av antalet skjutningar bedöms vara en bidragande orsak till att området upplevs som tryggare. Trots detta uppfylls inte årsmålet på 79 procent och arbetet med trygghetskapande insatser fortsätter och kvinnors upplevelse och situation fortsätter att prioriteras.</p> <p>Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta utifrån den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen och trygghetsstrategin där arbetet avser både social och situationell prevention. Vidare har förvaltningen genomfört ett antal aktiviteter som förväntas ge effekt och öka tryggheten i stadsdelsområdet.</p>							
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	60 %	57 %	62 %		73 %	73 %	2023
<p>Analys Järva stadsdelsnämnd</p> <p>Årets resultat från medborgarundersökningen visar att årsmålet inte nås dock ger resultatet en positiv trend med en ökning från 53 procent till 60 procent. Förvaltningen arbetar på olika sätt för att minska nedskräpning, bland annat genom ökad kommunikation, förbättrad samverkan med berörda aktörer, försök med innovativa lösningar samt nudging.</p>							
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	62 %	62 %	62 %		73 %	73 %	2023
<p>Analys Järva stadsdelsnämnd</p> <p>Årets resultat från medborgarundersökningen visar att årsmålet inte nås dock är siffran bättre än 2022 och 2021, vilket tyder på en positiv trend. Andel invånare som är nöjda med skötseln och städningen av parker och grönområden i sin stadsdel är 62 procent, jämfört med 68 procent för staden totalt. Detta är en utveckling från 58 procent år 2022 i stadsdelsområdet. Förvaltningen kommer fortsätta utveckla uppföljningen av det arbete som genomförs i syfte att säkerställa att parkskötsel och renhållning inom stadsdelsområdet håller god kvalitet.</p>							
  Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	79 %	78 %	82 %		80 %	Tas fram av nämnd	2023
<p>Analys Järva stadsdelsnämnd</p> <p>Årets resultat från medborgarundersökningen visar att årsmålet inte nås dock är siffran bättre än 2022 och 2021, från 75 procent till 79 procent vilket tyder på en positiv trend. Flera upprustningar av parker pågår i stadsdelsområdet som väntas leda till ökad nöjdhet med stadsmiljön, se avsnitt om parkinvesteringar 3.6.1.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska tillsammans med Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta samt Järva stadsdelsnämnder och med stöd av Skärholmens stadsdelsnämnd pröva förutsättningarna och förbereda inför att Järva stadsdelsnämnd ska påbörja driften av natur- och parkskötsel i egen regi från 2024 i de park- och naturområden som stadsdelsnämnden svarar för	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.6.1 Stadsdelsområdet är tryggt, välskött och tillgängligt

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Ett led i det fortsatta trygghetskapande arbetet är att delta i de utsättningsmöten som genomförs varje fredagskväll där fältassistenter, polis, nattvandrare och räddningstjänst

medverkar kommer att fortsätta. Mötet syftar till att skapa en gemensam lägesbild samt att öka samverkan mellan personal som arbetar uppsökande, relations- och trygghetsskapande i stadsdelsområdet. Genom att personer som arbetar operativt samverkar ökar möjligheterna till snabbt agerande och att rätt insatser ges.

Nämnden säkerställer en god renhållning i stadsmiljön genom kontinuerlig uppföljning av driften. Genom uppföljning av markskötsel och snöröjning samt investeringar i stadsmiljön säkerställs en välskött stadsmiljö. Invånare i stadsdelsområdet har tillgång till likvärdiga offentliga rum, parker, torg och centrummiljöer som är välkomnande, trygga, tillgängliga och av hög kvalitet.

Invånare är delaktiga i arbetet med utveckling av parker där nämnden särskilt beaktar barns, äldres, kvinnors och personer med funktionsnedsättningars perspektiv med specifikt fokus på trygghet, exempelvis vid trygghetsvandringar, tillgänglighetsvandringar, samråd, dialoger. Genom riktade tillgänglighetsinventeringar ska äldre särskilt involveras och erbjudas möjlighet att påverka sin närmiljö. Nämnden genomför insatser såsom skräpplockardagar samt informationskampanjer för att stärka renhållningen i stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

- Nöjdheten med renhållningen i stadsdelsområdet ökar.
- Nöjdheten med skötsel och städning av parker och grönområden ökar.
- Andelen invånare som upplever att stadsdelsområdet är tryggt att bo i ökar.
- Andelen kvinnor som upplever att stadsdelsområdet är tryggt att bo i ökar.
- Andelen elever i årskurs 8 i de kommunala skolorna som känner sig trygga i skolan ökar (skolenkäten).
- Tillgängligheten i den offentliga miljön ökar.
- Andelen elever i årskurs 9 som uppper att de inte utsatts för hot och våld ska öka.

Analys

Nämnden bedömer att målet delvis har uppfyllts. Bedömningen grundar sig på att sju av sju aktiviteter har genomförts. Dock släpar befolkningens upplevelse av trygghet fortfarande efter och har inte uppnått kommunfullmäktiges mål. Vidare förekommer öppna drogsener och delar av stadsdelsområdet är klassade som särskilt utsatta områden.

Generellt sett går det att skönja en positiv utveckling i Järva vilket återspeglas i polismyndighetens lägesbild över utsatta områden. Medborgarundersökningen 2023 visar att nöjdheten med renhållningen i stadsdelsområdet ökar liksom nöjdheten med skötsel och städning av parker samt grönområden. Andelen som upplever att det är tryggt och lätt att ta sig fram med cykel och till fots på stadsdelsområdets gång- och cykelvägar ökar. I samtliga frågor har även kvinnors upplevda trygghet ökat dock är ökningen marginell vad gäller att gå tryggt hem på kvällen för kvinnor och här kommer arbetet med förbättringar fortsätta. Trenden med ökad trygghet är dock inte lika tydlig i stadens trygghetsmätning. I medborgarundersökningen framgår en positiv utveckling i f.d. Rinkeby-Kista stadsdelsområde. I trygghetsmätningen går det istället att skönja en tydlig positiv utveckling i

Tensta och även delvis i Spånga medan något högre otrygghet noteras i Akalla, Rinkeby Kista. Årets skolenkät visar en positiv utveckling gällande tryggheten för elever i årskurs 5. För elever i årskurs 8 syns inte samma utveckling utan där har istället tryggheten minskat något jämfört med föregående år. Över tid har dock tryggheten ökat i skolan, framförallt i Rinkeby, Tensta, Kista och Hjulsta. Uppgifter om andel elever i Åk 9 som inte utsatts för våld saknas för 2023.

Nämnden har inrättat ett lokalt brottsförebyggande råd där samverkan sker med en lång rad aktörer i Järva.

Under året har samverkan inom ramen för den lokala överenskommelsen med polisen fortgått. Samverkan inkluderar förutom polisen även utbildningsförvaltningen, idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen och trafikkontoret.

Stadsdelsnämnden har i samverkan med bland annat polisen, Fastighetsägare i Järva, väktarbolag, transportbolag samt andra förvaltningar infört en operativ lägesbild varje vecka, året runt. Syftet är att skapa en gemensam lägesbild för att kunna rikta resurser dit de bäst behövs samt fånga upp behov av samordnade insatser. Lägesbilden har bland annat bidragit till snabbare kontaktvägar och effektivare samarbete.

Platssamverkan bedrivs i stadsdelsområdets tre särskilt utsatta områden Rinkeby, Tensta och Husby. Förvaltningen har arbetat fram en process för arbetet kring platssamverkan. Platser med mindre omfattande problematik hanteras som en övrig insats där insatser genomförs av berörda parter på platsen. För att komma tillrätta med den olovliga försäljningen på Basargången i Rinkeby har en särskild arbetsgrupp upprättats i samverkan med berörda aktörer för att besluta om åtgärder både på kort och lång sikt. En tillfällig väktarinsats har genomförts under hösten. Platsaktivering genomfördes i form av *Sommar på torget* i Akalla, Hjulsta, Husby, Kista, Rinkeby samt Tensta. Det lokala näringslivet bjuds in till att delta i platssamverkan, platsaktivering och trygghetsinventeringar samt ges möjlighet att i samarbete med förvaltningen utveckla trygga, välskötta och attraktiva stadsmiljöer.

Stadsdelsnämnden genomför trygghetsinventeringar i samverkan med polis, Fastighetsägare i Järva och trafikkontoret för att säkerställa att invånarperspektivet tas tillvara vid genomförande av trygghetskapande åtgärder. Flera av de projekt som stadsdelsnämnden har sökt och beviljats trygghetsmedel för 2023 baseras på underlag från trygghetsinventeringar. 7 trygghetsinventeringar har genomförts runt om i stadsdelsområdet.

Under året har arbetet med att säkerställa att chefer och medarbetare har den kompetens som krävs för att tidigt upptäcka tecken på våldsbejakande extremism samt kunskap om stadsövergripande rutiner om hur man ska agerar vid händelse/oro varit prioriterat.

Förvaltningen har under året deltagit i utsättningsmöten där fältassistenter, polis och räddningstjänst medverkat, för att skapa en gemensam lägesbild. Vidare har förvaltningen under året systematiserat informationsflödet gällande det som framkommer på utsättningsmöten för att denna information ska kunna delges till samtliga deltagande i nattvandringen.

Driften

I Järva stadsdelsförvaltning finns två olika driftentreprenörer med två olika driftavtal. BEAB,

som verkar i f.d. Rinkeby-Kista stadsdelsområdet och Grön stad som verkar i f.d. Spånga-Tensta stadsdelsområde har olika typer av avtal varför driften skiljer sig något åt. En översyn av driftstrukturen har genomförts i samband med sammanläggningen och inför drift i egen regi, tidigare rutiner har reviderats och gjorts så enhetliga för hela stadsdelsområdet som möjligt.

Förvaltningens parkingenjörer genomför regelbundna stickprovs-/utekontroller på utförda arbeten inom driftentreprenaden. Uppföljning sker även via skötseldagböcker samt i driftportalen. Kontrollerna utförs för att säkerställa att entreprenadarbetet håller en god kvalitet.

Förvaltningen har under året genomfört en utredning av för drift i egen regi. Ekonomiska, organisatoriska och avtalsmässiga förutsättningar har utretts. Drift i egen regi innebär att nämnden på några års sikt skulle få större kontroll över både utförande och ekonomi.

Tillgänglighetsanpassningar

Förvaltningen har deltagit på funktionshinders- och pensionärsrådet under hösten och i dialog informerat om hur arbetet med tillgänglighet fortgår, både i drift och i parkprojekt samt sammanställt inkomna synpunkter från medborgare.

Förvaltningen har tagit fram en prioriteringslista för upprustning av gång- och cykelvägar samt inventerat och identifierat trappor och ramper med behov av renovering för att förbättra framkomligheten och tillgängligheten. Förvaltningen har påbörjat reparationer och omläggningar på ett stort antal trappor samt sett till att dessa har kontrastmarkeringar. Arbetet fortsätter under 2024.

Smarta papperskorgar

I syfte att förbättra renhållning, minska utsläpp och möjliggöra för andra källsorteringskärl i parkerna har ytterligare Smarta papperskorgar satts ut i stadsdelsområdet.

Feriearbete inom parkskötsel

Ferieungdomar har under sommaren deltagit med arbetsuppgifter som ogrärensning, gräsklippning, målning och plantering men även deltagit i olika förbättringsåtgärder för pollinatörer såsom anläggande av sandblottor, byggt holkar och anlagt äng. I år har även en liten grupp ferieungdomar fått genomföra en skräpmätning via Håll Sverige Rent.

Järvavårdarna

Järvavårdarna har gått en utbildning i grönyteskötsel och målet är att under 2024 komplettera denna utbildning så att de får ett yrkesbevis i parkskötsel för att de ska bli mer anställningsbara. De har arbetat med påverkanskampanjer och medverkat i stadens arbete med skadedjursbekämpning. Sammantaget har kommunikationsinsatserna under året fokuserat på att vara positivt med roliga och oväntade inslag. Detta bedöms vara en framgångsfaktor i arbetet med att öka intresset och kunskapsnivåerna kring hållbar miljö, nedskräpning, råttor och vad invånarna kan bidra med. Metoden att prata med folk bedöms ha gett goda resultat och Järvavårdarnas flerspråkiga kompetens har varit värdefullt i mötet med invånarna.

Skadedjur

I samverkan med trafikkontoret, SVOA och Fastighetsägare i Järva har arbete med att bekämpa skadedjur i stadsdelsområdet genomförts. Aktörerna har tagit fram en handlingsplan,

hittat synergier och gemensamma uppföljningsmetoder av upphandlad leverantör för skadedjursbekämpning (Anticimex).

Pågående och/eller avslutade parkinvesteringar

Södra stadsparken

Upprustning av en ny mötesplats med grill, nya trädplanteringar med biokol, samt en sandlek för barn har utförts. En del säsonsberoende arbeten i parken kvarstår dock och planeras att färdigställas under våren 2024.

Lekplatsen Kvarnen

Lekplatsen Kvarnen har rustats upp med ny lekutrustning, nya växter och en ny grillplats.

Parkleken Rinken

Parkleken Rinken har tillsammans med projektörerna haft dialoger med besökare och personal och tagit fram projektplan och projektering.

Palmérsparken

Parken har färdigställts, med undantag för utegymmet. och öppnats under hösten 2023,

Hagstråket Pilotprojekt (Grönare Stockholm, etapp 4)

Hagstråket Pilotprojekt är ett projekt där glaciser, "stenväggar", längs med en vägsträcka omvandlas till ängsytor med inslag av träd och buskplanteringar i syfte att stärka den biologiska mångfalden och minska effekter av extremväder samt förbättra hantering av dagvattenavrinning.

Tenstadalens Skateboardpark

Efter arbete med programhandlingar och dialoger har bygghandlingar arbetats fram av projektörer och trafikkontoret. Byggstart förväntas ske under våren 2024.

Gribby - pollinerarparken (Grönare Stockholm, etapp 4)

Trafiknämnden har tagit ett genomförandebeslut av projekt Gribbyparken, del av Grönare Stockholm till en investeringsutgift om 19 mnkr. Projektarbetet för parken är färdigställt. Projektet ska förbättra dagvattenhantering vid skyfall men framför allt främja pollinatörer som bin samtidigt som en pedagogisk information om biologisk mångfald ska finnas på lekplatsen.

Trudelutten (Grönare Stockholm, etapp 4)

Trafiknämnden har godkänt det fortsatta arbetet med projektet Trudeluttens naturlekplats. Program och dialogarbete för naturlekplatsen är genomförd och projekteringsarbetet pågår.

Svandammen och tillhörande park

Svandammen och den tillhörande parken har under 2023 renoverats. I samband med reparation har stadsdelsförvaltningen lagt till möjligheten att dammen ska kunna frysas för skridskoåkning. Växtbäddar har omvandlats till biokolsbäddar och nya växter planterats. Planeringen av insatserna skedde i samverkan med pensionärsrådet. Parkbänkar och papperskorgar har uppdaterats och fler sittplatser tillkommit. Gångstråken har förbättrats och säsongsbelysning under vintern har installerats. I parken har även beskrivningsåtgärder för befintliga träd och buskage genomförts.

Utöver ovanstående investeringar har förvaltningen under året genomfört kompletterande

tillägg till den under 2022 nyanlagda lekplatsen i *Akalla by*. Anläggningsarbete genomförts på en mindre *basketplan vid Randersgatan* i Kista och en programhandlingar för upprustning av en *spontanidrottsyta vid parkleken Rinken* har tagits fram. Inom ramen för Grönare Stockholm har en mindre upprustning av *Borgarfjordsgatans planteringar* genomförts under hösten.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Delta i Håll Sverige Rents skräpplockardagar genom att arrangera skräpplockarevent för att uppmuntra invånare att bidra till ett rent, välskött och tillgängligt stadsdelsområde	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Genomföra en översyn av tillgängligheten av stadsdelsområdet parkbänkar och parkvägar i samarbete med rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Genomföra trygghetsinventeringar i samverkan med fastighetsägare i Järva, polisen, bostadsbolag samt hyresgästföreningar	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Genomföra utbildning i metoden MVP för de föreningar som är engagerade i förvaltningens trygghetsarbete	2023-07-01	2023-12-31	
✓	I samverkan med fastighetsägare vidareutveckla och genomföra trygghetsinventeringar för barn	2023-07-01	2023-12-31	
✓	I samverkan med utbildningsförvaltningen utvärdera gruppsamheten gällande Agera tillsammans för föräldrar i kommunala grundskolor	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Utveckla och genomföra informations- och nudginginsatser (göra det lätt att göra rätt) om nedskräpning och skadedjur i stadsmiljö	2023-07-01	2023-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppfyllts helt utifrån att underliggande nämndmål har uppfyllts och att aktiviteter har genomförts enligt plan.

Områdesbaserade dialoger

Inom ramen för Fokus Järva har sju områdesbaserade medborgardialoger genomförts där de boende har fått möjlighet att tycka till om platser i stadsdelen. Dialoger har genomförts i Rinkeby, på Spånga torg, Akalla torg, i Tensta/Hjulsta, Husby och Kista. Ytterligare en medborgardialog med inriktning mot seniorer har genomförts i Akalla. Medborgardialogerna genomfördes i samverkan mellan förvaltningen, stadsledningskontoret, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret och är inriktade mot stadsmiljön.

Sammantaget har dialogerna gett ett värdefullt underlag om hur invånarna upplever sin stadsdel och kommer utvärderas under upptakten av 2024. Indikativa slutsatser visar bland annat att dialogerna har bidragit till en ökad förståelse för invånarnas behov och önskemål och en ökad medvetenhet om stadens uppdrag och ansvar, vidare har dialogerna skapat en

möjlighet för invånarna att påverka utvecklingen av sin stadsdel. Återkoppling av medborgardialogerna har påbörjats och fortsätter våren 2024.

Målgrupperna för dialogerna har varierat, i vissa stadsdelar har majoriteten varit spontanbesökare, medan det i andra stadsdelar har varit besökare som läst om dialogen och kommit för att prata om särskilda frågor eller ge förslag.

Prioriterade utvecklingsinsatser under nästa år innefattar bland annat att utforma ett pedagogiskt koncept för återkoppling. Vidare behöver förvaltning och fackförvaltningar tydligare förklara sina uppdrag, vad som görs och vad som inte kan göras, samt tidsperspektiv för olika typer av insatser. Dialogerna har vidare ställt höga krav på samverkan mellan olika aktörer samt behovet av en gemensam nulägesbild av invånarnas uppfattning av stadsdelen.

Agenda 2030

Hållbarhetsmålen om jämställdhet, minska ojämlikhet och fredliga och inkluderande samhällen har en påtaglig betydelse i Järva. Tillgänglig statistik visar att kvinnor med utländsk bakgrund i stadsdelsområdet har sämre hälsa och lägre inkomster och därmed begränsad egenmakt. Barn och unga i socioekonomiskt svaga familjer tar i lägre utsträckning del av fritidsaktiviteter och många är trångbodda. Kriminalitet och det dödliga skjutvapenvåldet skapar oro och otrygghet i stadsdelsområdet. För att möta dessa behov bedriver nämnden ett omfattande, strategiskt utvecklingsarbete i samverkan med andra aktörer både inom det trygghetsskapande arbetet och gällande främjande, tidiga och förebyggande insatser.

Jämlik klimatomställning är en utmaning i stadsdelsområdet; i korthet kan man konstatera att Järvas befolkning med låga inkomster står för lägre klimatpåverkan än befolkningsgrupper med höga inkomster. Samtidigt är befolkningen mer utsatt för klimatförändringarnas negativa inverkan. Ett exempel på detta är att några av stadens varmaste platser finns i Järvas bostadsområden. Nämnden medverkar till att värna den biologiska mångfalden och verkar för ökad kranteckningsgrad i stadsdelsområdet i utvecklingen av parker och grönytor. Förvaltningen ser utmaningar i att involvera befolkningen i miljö- och klimatarbetet och har under året anmält intresse för att medverka i miljöförvaltningens projekt Scale Stockholm, som om det blir av kommer att rikta sig ut till näringsliv och civilsamhälle.

Barns rättigheter

Nämnden har uppmärksammat barn och föräldrar som har behov av rådgivning, vägledning, stöd och skydd för en trygg uppväxt fri från våld. Barnkonsekvensanalyser genomförs i utredningar där barn är berörda av insatser. Samverkan med polisen, skolan och andra fackförvaltningar sker strategiskt och systematiskt för en ökad trygghet i stadsdelsområdet och för att minska risken att barn och unga dras in i kriminalitet. Barnrättsperspektivet är framträdande inom det brottsförebyggande- och trygghetsskapande arbete, då barn och ungas bästa har uppmärksamats och övervägts i de beslut som tas inom de olika samverkansgrupperna.

Inom individ och familjeomsorgen är barnets bästa är en given utgångspunkt i arbetet och att barn är delaktigt så långt som möjligt. Det innebär att barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och

mognad. Under året har förvaltningen undersökt lämpliga arbetssätt för att erbjuda stödsamtal till barn vars föräldrar är aktuella på socialtjänsten. Arbetet med att ta fram en plan för barnrättsarbetet fortlöper enligt plan.

Jämställdhet

På de områden där det finns könsuppdelade resultat och statistik analyseras denna för att upptäcka omotiverade könsskillnader som sedan uppmärksammas i prioriteringen av resurser. Det gäller bland annat placerade barns skolresultat och barn och ungas delaktighet och återkoppling efter genomförd utredning inom socialtjänsten.

Nationella minoriteters rättigheter

Nämndens verksamheter har arbetat utifrån stadens riktlinjer för arbete med nationella minoriteters rättigheter samt stadens strategi för romsk inkludering 2018 - 2022. Det finns en intern organisation för arbetet med nationella minoriteter som tydliggör uppdrag, ansvarsområden och ansvar. Med stöd av biblioteken ges förskolan tillgång till ett utbildningsmaterial gällande nationella minoriteter för att använda i förskolans undervisning.

Hbtqi- personers rättigheter

Nämnden arbetar för att fler verksamheter ska bli hbtqi-certifierade genom utbildningar och certifiering. Verksamheten på mötesplatsen för unga personer som identifierar sig som hbtqi fortsätter arbetet med att nå fler unga samt samverkar med RFSL för kompetensutveckling. Stockholm Pride uppmärksammas i nämndens verksamheter.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Nämndens råd för funktionshinderfrågor samt nämndens pensionärssråd lämnar synpunkter i aktuella ärenden. För att främja ett inkluderande och tillgängligt stadsdelsområde planeras och utvecklas stadsmiljön utifrån ett tillgänglighetsperspektiv. Nämnden samarbetar även med föreningen Passalen som arbetar med fritid för barn och unga med funktionsnedsättningar. Syftet är att få verktyg och stöd i arbetet med målgruppen.

Klimatomställning

Nämnden arbetar för att uppfylla hållbarhetsmålen om hållbar energi, hållbara städer och samhällen samt hållbar konsumtion och produktion. Arbetet för att uppfylla hållbarhetsmålen kopplade till klimatomställningen utgår från *Stockholms stads miljöprogram 2020-2023* och programmets identifierade verktyg för att klara av omställningsarbetet. Nämndens prioriterade utvecklingsområden framkommer främst i beslutade aktiviteter under relevanta verksamhetsområdesmål. Förvaltningen ingår i stadens miljösamordnarnätverk samt olika samarbetskonstellationer för att driva fram arbetet enligt stadens miljö- och klimatmål.

Mänskliga rättigheter

Arbetet med mänskliga rättigheter beskrivs under inriktningsmålen samt i avsnittet ovan om Agenda 2030. Nedan sammanfattas insatser som har genomförts under tertialen.

Arbetet med att ta fram en plan kopplat till barnrättsarbetet inom socialtjänstens individ- och familjeomsorg har slutförts. Barnkonsekvensanalyser genomförs i utredningar där barn är berörda av insatser.

Nämndens förskolor arbetar för barns rätt till utbildning genom en förskola av hög kvalitet.

Under året har arbetet slutförts med framtagandet av en treårsplan för Järva förskolors prioriterade områden; språkutveckling, systematiskt kvalitetsarbete, barnhälsa och tillgängliga lärmiljöer.

Äldreomsorgens insatser utgår ifrån den äldres individuella behov där vård och omsorg är personcentrerad. Jämställdhetsarbetet är integrerat i såväl biståndsbedömning som inom utförarverksamheter. Den äldre har möjlighet att välja att delta utifrån sina egna intressen och önskemål, vid behov kan den äldre ansöka om ledsagning för att få stöd att komma till olika aktiviteter.

En långsiktig genusstrategi som bland annat innefattar speciella aktiviteter för flickor har bidragit till att öka andelen flickor som besöker Framtidens hus. Även ungdomsgårdarna ser en ökad andel flickor vilket kopplas till genomförda insatser för att locka fler flickor.

Under våren och sommarlovet har ett stort aktivitetsutbud för barn och unga med funktionsnedsättning erbjudits. Verksamheterna arbetar kontinuerligt i samverkan med fastighetsförvaltarna för att anpassa och utveckla tillgängligheten för personer med olika funktionsnedsättningar. Särskilda utbildningsinsatser har gjorts för att stärka personalens kompetens inom NPF för att enklare kunna möta och anpassa fritidsverksamheten till samtliga besökare.

Lokal demokrati

Under året har förvaltningen haft dialogmöten med representanter från föreningslivet i olika konstellationer. Under mötena har olika behov och förväntningar på stadsdelsnämnden tydliggjorts och lett till uppdrag och åtgärder inom förvaltningen. Ett exempel är mötet i Rinkeby med Järvas kvinnoföreningar och aktiva kvinnor. Mötet var välbesökt och tydliggjorde bland annat föreningarnas intresse att samverka sinsemellan samt behovet av en träffpunkt som bas för denna samverkan.

Nämndens föresats är att utreda möjligheten att arbeta med medborgarbudget inom ett område som kan beröra barn och ungas uppväxtvillkor och fritid samt stadsmiljö. Arbetet har under året fått stå tillbaka då frågor som berört sammanläggningen och medborgardialoger kopplade till Fokus Järva har varit nödvändiga att prioritera. Arbetet kommer att återupptas under 2024.

Samverkan med inom ramen för överenskommelser om idéburna, offentliga partnerskap (IOP) med idéburna organisationer i civilsamhället har fortgått under året i trygghetsarbetet, för utbudet av lov- och fritidsaktiviteter för barn och unga, feriearbeten och för att stärka kvinnors egenmakt och organisering. Genom samverkan med civilsamhället når förvaltningen befolkningsgrupper som annars inte får del av information och insatser. Tilliten till samhällets institutioner ökar vilket leder till ökad trygghet som är en förutsättning för demokratis utveckling. Nämnden stödjer utvecklingen av Tensta Träff som medborgardriven samlingsplats genom överenskommelse om ett idéburet offentligt partnerskap med Rädda Barnens riksförbund. Samverkan sker i nära samarbete med fastighetsägaren Hemsö, Folkets hus och parker och kulturförvaltningen. Samlingslokalerna finns tillgängliga för föreningar och enskilda. Genom överenskommelsen stärks enskildas och civilsamhällets förmåga att bygga kunskap och nätverk; demokratiarbetet främjas.

Nämnden bidrar i ett utvecklingsarbete tillsammans med unga kvinnor engagerade i det lokala

föreningslivet. Syftet är att stödja unga kvinnors organisering, utveckla engagemang och demokratiska förmåga. Behovet av ett utvecklingsprogram för unga kvinnor 16- 19 år på Järva har identifierats och arbetet. Förvaltningen har fortsatt att stödja utvecklingsarbetet som har övergått till en lokal förening.

Under sensommaren tog nämndens verksamhet Framtidens Hus emot 13 feriejobbare som arbetade som demokratiambassadörer i Husby och Rinkeby. Demokratiambassadörerna fick bland annat utbildning i demokrati av projektet "Run for Office" som stöttas via Löparakademin. De fick vara med och ge förslag hur ungas påverkan på Framtidens hus kan öka. De arrangerade studiebesök, träffade stadens fritids- och förskoleborgarrådet samt besökte riksdagen där ungdomarna fick träffa en riksdagsledamot från Järva.

Mål 16: fredliga och inkluderande samhällen

- Genomföra en föreningsmessa
- Stadsdelsmammor utför riktade informationsinsatser med särskilt fokus på kvinnor om möjligheten att påverka genom synpunkter, medborgarförslag och Tyck till-appen
- Stärka den riktade informationen på medborgarkontoret till prioriterade målgrupper; äldre, kvinnor, personer med funktionsvariationer samt barn och unga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden inleda arbete för att uppdatera de lokala utvecklingsprogrammen	2023-01-01	2023-12-31	

Nämndmål: 3.7.1 Invånarna har tillgång till en jämställd samhällsservice och är delaktiga i den lokala samhällsutvecklingen

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter är fria från diskriminering och mänskliga rättigheter tas tillvara. Barns rättigheter stärks och jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar är grundläggande faktorer vid analys, utveckling och uppföljning av all verksamhet. Nämnden utvecklar arbetet med jämställdhetsanalyser och vidtar åtgärder där det finns omotiverade könsskillnader. I kommande investeringsprojekt i stadsmiljön beaktas särskilt barn och ungas synpunkter genom workshops och därmed stärks deras möjligheter att påverka sin utemiljö.

Medborgarkontoren utvecklar sina arbetssätt och informationen om invånarnas möjlighet att lämna synpunkter och medborgarförslag som ett led i att öka delaktigheten i den lokala samhällsutvecklingen. Riktade, uppsökande insatser görs gentemot kvinnor, unga och personer med funktionsnedsättning. Medborgarkontoren tillhandahåller samhällsvägledning och bostadsvägledning som är öppen för alla invånare men som är av särskild vikt för nyanlända i stadsdelsområdet.

Nämnden samverkar med civilsamhället i trygghetsarbetet, för att öka utbudet av lov- och fritidsaktiviteter för barn och unga, feriearbetsplatser samt för att stärka kvinnors egenmakt,

förutsättningar för arbete och organisering.

Nämnden deltar i arbetet med Fokus Järva och bidrar med kunskap och erfarenheter utifrån det lokala perspektivet. Nämndens verksamheter har en tydlig kommunikation och en lyhörd dialog med invånarna och med olika målgrupper för nämndens verksamheter.

Nämnden bevakar möjligheterna som ges vid utlysning av projektmedel från Europeiska socialfonden och söker samverkanspartners att driva utveckling och innovation tillsammans med.

Förväntat resultat

- Barnrättsperspektivet och jämställdhetsperspektivet beaktas i nämndens planering av verksamhet, vid beslutsfattande samt vid genomförande och uppföljning av åtgärder.
- Omotiverade könsskillnader i nämndens verksamhetsresultat åtgärdas.
- Invånarnas vetskap om hur de kan påverka beslut och vara delaktiga i samhällsutvecklingen ökar.
- Invånarnas tillit till samhällets institutioner ökar.
- Föreningslivet utvecklas och uppfattar nämnden som en relevant samverkanspart.

Analys

Nämnden bedömer att målet har uppfyllts helt under året. Bedömningen grundar sig på att tre av tre aktiviteter har genomförts enligt plan samt att förväntade resultat bedöms ha uppnåtts.

Under året har nämndens verksamheter fortsatt att motverka diskriminering och säkra att mänskliga rättigheter tas tillvara. Barns rättigheter stärks och jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar är grundläggande faktorer vid analys, utveckling och uppföljning av all verksamhet. Nämnden arbetar med jämställdhetsanalyser och vidtar åtgärder där det finns omotiverade könsskillnader. I investeringsprojekt i stadsmiljön beaktas särskilt barn och ungas synpunkter genom workshops och därmed stärks deras möjligheter att påverka sin utemiljö.

Under tertialen har förvaltningen fortsatt att utveckla samverkan med föreningslivet i frågor som rör prioriterade mål och frågor som innebär utmaningarna i stadsdelsområdet. Samverkansformen idéburet offentligt partnerskap (IOP) har utvecklats genom att nämnden har antagit lokala tillämpningsanvisningar som stöd för det fortsatta arbetet. Verksamhet har bedrivits inom ramen för 11 överenskommelser om IOP. Ytterligare en överenskommelse om IOP har tecknats med Folkets Husby. Inriktningen rör unga vuxnas väg till arbetet och studier.

Stadsdelsmammorna, har primärt varit placerade på medborgarkontoren i Rinkeby och Tensta, och arbetat uppsökande mot nyanlända kvinnor med information och vägledning. IT-värdarna har bistått besökarna vid publikatorerna på medborgarkontoret i Tensta, i syfte att minska det digitala utanförskapet.

En välbesökt föreningsmessa har anordnats där lokala föreningar har mött aktörer som på olika sätt har tillgång till resurser som kan medverka till att utveckla och stärka det lokala föreningslivet.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Genomföra en föreningsmessa	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Stadsdelsmammor utför riktade informationsinsatser med särskilt fokus på kvinnor om möjligheten att påverka genom synpunkter, medborgarförslag och tyck till-appen	2023-07-01	2023-12-31	
✓	Stärka den riktade informationen på medborgarkontoret till prioriterade målgrupper; äldre, kvinnor, personer med funktionsnedsättning samt barn och unga.	2023-07-01	2023-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Nämnden redovisar ett sammanlagt överskott om 0,5 mnkr efter resultatöverföring. Resultatet innebär att målet om budgetföljsamhet är uppfyllt.

Mnkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023	Bokslut 2022	Avvikelse 2022
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	3 047,7	3 047,7	0,0	2 930,5	23,4
Kostnader (+)	3 363,4	3 458,2	-94,8	3 330,9	1,2
Intäkter (-)	-315,7	-410,5	94,8	-400,4	22,2
Avvikelse före resultatdispositioner			0,0		23,4
Resultatenheternas överskott från 2022 (+)			63,7		65,1
Resultatenheternas överskott till 2024 (-)			-63,3		-63,7
Avvikelse efter resultatdispositioner			0,5		24,9

Analys av resultaträkning

Nämndens resultaträkning har netto ökat med 117,0 mnkr jämfört med bokslut 2023.

Intäkter har ökat med 10,1 mnkr jämfört med föregående år. Ökningen av intäkterna beror bland annat på att antalet timmar med personlig assistans via Försäkringskassan har dubblerats under 2023 jämfört med 2022 och på intäkter från Finansförvaltningen avseende förgävesprojektering.

På kostnadssidan har verksamhetens netto ökat med 124 mnkr (3,7 procent) där köp av huvudverksamhet har ökat med 48,9 mnkr (4,6 procent).

Personalkostnaderna har jämfört med 2022 ökat med 12,9 mnkr (1,3 procent). Antalet anställda december 2022 var totalt 2 278 varav 2 120 tillsvidareanställningar. För december 2023 var antalet anställda 2 231 varav 2 112 tillsvidareanställningar.

Kostnaderna för lokalhyror är högre jämfört med 2022, 43,3 mnkr (23,2 procent). Inom

förskola har hyreskostnaderna ökat med cirka 6 mnkr, detta beror på indexuppräkning hos fastighetsägare. Inom äldreomsorg har Rinkeby vård- och omsorgsboende öppnats under 2023.

Kostnadsslaget avseende fastigheter har minskat med 8,8 mnkr år 2023 jämfört med föregående år. Minskningen beror på att reparationer skett i mindre utsträckning detta år.

Gräns för periodiseringar av kostnader och intäkter har liksom i föregående års bokslut fastställts till 50 tkr.

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2023 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2022 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	108,7	-0,8	107,9	97,4	97,4	10,5	1,8
Individ- och familjeomsorg	713,0	-107,0	606,0	620,0	620,3	-14,3	5,3
<i>varav barn och ungdom</i>	486,6	-52,9	433,7	449,6	449,8	-16,1	-10,9
<i>varav vuxen</i>	115,4	-19,5	95,9	94,3	94,3	1,6	3,3
<i>varav socialpsykiatri</i>	86,5	-5,6	80,9	76,8	76,8	4,1	-0,8
<i>varav nyanlända</i>	24,0	-29,0	-5,0	-14,3	-14,3	9,3	9,3
Stadsmiljöverksamhet	50,2	-0,3	49,9	46,9	46,9	3,0	2,0
<i>avskrivningar</i>	18,6		18,6	16,1	16,1	2,5	2,7
<i>internräntor</i>	1,8		1,8	3,4	3,4	-1,6	-0,1
Förskoleverksamhet	624,4	-57,3	567,1	566,9	566,9	0,2	7,4
Äldreomsorg	683,3	-63,8	619,5	628,0	628,0	-8,5	1,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	656,8	-58,1	598,7	595,9	595,2	3,5	-4,8
Barn, kultur och fritid	131,4	-6,4	125,0	124,4	124,4	0,6	-6,2
Arbetsmarknadsåtgärder	47,6	-9,3	38,3	34,6	34,6	3,7	1,4
Ekonomiskt bistånd	327,6	-12,7	314,9	313,9	313,9	1,0	13,9
<i>varav handläggare</i>	91,3	0,0	91,3	91,6	91,6	-0,3	1,3
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Totalt	3 363,4	-315,7	3 047,7	3 047,7	3 047,2	0,5	24,9
---------------	---------	--------	---------	---------	---------	-----	------

Vid halvårsskiftet gick Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder samman och bildade nya Järva stadsdelsnämnd. Den av kommunfullmäktige beslutade driftbudgeten för 2023 uppgår för den nya nämnden inklusive budgetjusteringar under sista halvåret till netto 3 047,7 mnkr. Utfallet före resultatöverföringar uppgår till 3 047,7 mnkr vilket motsvarar en budget i balans. Efter uttag av resultatfond om 0,5 mnkr uppgår resultatet till 3 047,2 mnkr vilket innebär en positiv avvikelse mot budget om 0,5 mnkr. Avvikelser per verksamhetsområde beskrivs närmare nedan.

Nämnd och administration

(Mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Nämnd- och förvaltningsadministration	108,7	-0,8	107,9	116,2	-18,8	97,4	10,5
Summa	108,7	-0,8	107,9	116,2	-18,8	97,4	10,5

Nettobudgeten för nämnd och administration uppgår till 107,9 mnkr. Kommunstyrelsen har till nämnden fördelat 1,6 mnkr för miljö- och klimatsamordnare och 1,6 mnkr för tillfällig höjning av friskvårdsbidraget.

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 10,5 mnkr och avser i huvudsak ianspråktagande av buffert (10 mnkr) för oförutsedda kostnader avseende placeringar inom omsorgsverksamheterna. Verksamhetsområdet innefattar nämnd och förvaltningsövergripande administration, HR och ekonomi.

Individ och familjeomsorg

(Mnkr)	Just budget 2023			Utfall 2023			Avvikelse 2023
	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
varav Barn och ungdom	486,6	-52,9	433,7	506,4	-56,8	449,6	-15,9
varav Vuxen	115,4	-19,5	95,9	115,1	-20,8	94,3	1,6
varav Socialpsykiatri	86,5	-5,6	80,9	91,7	-15,0	76,8	4,1
varav Nyanlända	24,0	-29,0	-5,0	13,7	-28,0	-14,3	9,3
Summa (inkl övergripande)	713,0	-107,0	606,0	749,5	-129,4	620,0	-14,0
Resultatenheternas ingående överskott från 2022							-1,5
Resultatenheternas utgående överskott till 2024							1,8
Summa efter resultatöverföring							-14,3

Verksamhetsområdet individ och familjeomsorg innefattar verksamhetsdelarna barn och

ungdom, vuxen, socialpsykiatri och nyanlända. Det samlade utfallet visar på ett underskott om 14,3 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 2,4 procent av nettobudgeten. Ledning, utvecklingsenhet och skuldsanerare på medborgarkontoret är inkluderat i övergripande kostnader.

Barn och ungdom

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 433,7 mnkr. Utfallet visar på ett underskott om 15,9 mnkr vilket motsvarar cirka 3,5 procent av nettobudgeten.

Den huvudsakliga förklaringen till avvikelsen är ökade kostnader för placeringar av ungdomar och fler placeringar av barn i familjehem och jourhem sett till helåret 2023.

Ökningen avser huvudsakligen ungdomsplaceringar inom LVU (lag om vård av unga) och ungdomar som blivit placerade utifrån risk för, och inblandning i kriminella konflikter. Förvaltningens förstärkta samarbete med polisen bland annat genom att ha socialsekreterare placerade i polishuset har bidragit till att fler orosanmälningar kopplade till kriminalitet kommer in från polisen. Ökningen av kostnader för familjehemsplaceringar under året kan härledas till ett större inflöde av nya ärenden till familjevården samtidigt som färre avslutas. Det är brist på familjehem. Familjehemsvården får samtidigt fler och mer vårdkrävande barn nu än tidigare. Detta gör att det är svårare att hitta familjehem till barnen och att den vård familjevården köper blir dyrare. Verksamheten har haft svårt att rekrytera familjehem, vilket resulterat i att kostnader för köpt vård kvarstått under längre tid.

Verksamheten Barn och Ungdom består av fem enheter. Barnenheten och Ungdomsenheten ansvarar för utredningar, uppföljningar av insatser samt placeringar för barn upp till respektive över 12 år. Familjestödsenheten är stadsdelsnämndens egen öppenvård som erbjuder råd, stöd och utbildning för föräldrar. Familj- och mottagningsenheten ansvarar för placeringar av barn och ungdomar i familj- och jourhem, kontaktverksamhet, familjerättsärenden och tar emot ansökningar samt orosanmälningar för barn och ungdomar. Stöd och Preventionsenheten ansvarar för fältgruppens trygghetsskapande insatser som förebygger och minskar risken för psykosocial ohälsa, missbruk och kriminalitet bland ungdomar i stadsdelsområdet.

Resultatenhet, Bromstengården

Bromstengården har en ingående resultatfond om 1,5 mnkr. Resultatet för året visar ett överskott om 0,3 mnkr vilket innebär att utgående fond uppgår till 1,8 mnkr.

Den huvudsakliga förklaringen till den positiva avvikelsen är att verksamheten fått motta ett ökat antal placeringar under andra halvan av 2023, vilket har resulterat en ökning av intäkterna.

Enheten är helt intäktsfinansierad och är verksamhetsområdets enda resultatenhet.

Bromstengården är ett utrednings- och akuthem med dygnetruntvård för barn i åldrarna 0-18 år med föräldrar samt ensamma ungdomar upp till 20 år.

Vuxen

I verksamhetsområdet vuxen ingår missbruksvård, relationsvåld samt sociala insatsgrupper. Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 95,9 mnkr. Socialnämnden har under

året beviljat stadsdelsförvaltningen sammanlagt 9,3 mnkr för arbete med sociala insatsgrupper.

Utfallet visar på en positiv avvikelse mot budget om 1,6 mnkr vilket motsvarar 1,7 procent av nettobudgeten och följer årets prognos. Den huvudsakliga förklaringen till avvikelsen är lägre personalkostnader för både relationsvård och missbruksvård, som beror på vakanser mellan rekryteringar under året. Placeringskostnader inom missbruk har varit 1,5 mnkr högre än budget främst på grund av placeringar på stöd-/omvårdnadsboenden, skyddat boende samt akuta boenden.

Socialpsykiatri

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 80,9 mnkr. Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 4,1 mkr.

Inom verksamhetsområdet utreder och beslutar beställarenheten gällande insatser som bland annat bostad med särskild service, boendestöd, gruppboende, sysselsättning, ledsagning och kontaktperson. Ett stödboende och ett boende med särskild service SoL drivs på entreprenad sedan hösten 2022 liksom en träffpunkt riktad till målgruppen.

Från mitten av 2022 har kostsamma HVB-placeringar för beställaren minskat avsevärt, medan boende med särskild service SoL ökat. Jämfört med 2022 har det varit ett lägre behov av hemtjänstimmar, vilket innebär ett överskott hos beställarenheten.

Utföraren i egen regi tillhandahåller sysselsättning, boendestöd, och gruppboende. En negativ avvikelse redovisas för året om 2,3 mnkr. Nämndens boendestöd i egen regi är en personalintensiv verksamhet. Ökade lönekostnader som överstiger enhetens intäkter innebär att enheten arbetar med att optimera schemalaggningen.

Nyanlända

Verksamheten omfattar mottagande av ensamkommande barn och flyktingar samt statsbidrag bestående av generalschablon. Utfallet visar på en positiv avvikelse mot budget om 9,3 mnkr. Överskottet beror delvis på generalschablonen och delvis på ökade intäkter för ensamkommande barn avseende tidigare år.

Stadsmiljöverksamhet

	Just budget 2023			Utfall 2023			Avvikelse 2023
	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
(Mnkr)							
Stadsmiljö	50,2	-0,3	49,9	48,8	-1,9	46,9	3,0
Avskrivningar och internränta	20,4	0,0	20,4	19,5	0,0	19,5	0,9
Summa	70,6	-0,3	70,3	68,3	-1,9	66,4	3,9

Verksamhetsområdets justerade nettobudget inklusive begärda budgetjusteringar uppgår till 70,3 mnkr, varav 20,4 mnkr avser avskrivningar och internränta. En positiv avvikelse mot budget om 3,9 mnkr redovisas.

Verksamhetsområdet omfattar drift inom stadsmiljöområdet. Vägunderhåll under vintermånaderna sker delvis enligt rörligt pris per insats, vilket kan få påverkan på kostnadsbilden, beroende på behov kopplat till väderleken.

Kommunstyrelsen har till nämnden fördelat 0,7 mnkr för biologisk mångfald, 4,8 mnkr för platssamverkan och ombudgetering om 1,4 mnkr avseende projekt för vattenförbättrande.

Överskottet om 3,0 mnkr inom stadsmiljö består huvudsakligen av lägre personalkostnader än budgeterat. Avskrivningar och internränta har en positiv avvikelse mot budget om 0,9 mnkr vilket går att härleda till lägre investeringar än prognostiserat.

Förskola

(Mnkr)	Just budget 2023			Utfall 2023			Avvikelse 2023
	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Verksamhetsledning & stödenheten	153,2	-32,6	120,6	163,4	-42,8	120,6	0,0
Resultatenheter	471,2	-24,7	446,5	483,6	-37,3	446,3	0,2
Summa	624,4	-57,3	567,1	647,0	-80,1	566,9	0,2
Bokslutsdispositioner							
Resultatenheternas ingående överskott från 2022							47,3
Resultatenheternas utgående överskott till 2024							-47,4
Summa efter resultatöverföring							0,2

Förskolan tillhandahåller barnomsorg i stadsdelsområdet för barn mellan 1-5 år.

Verksamheten utgörs av ledningen, tio förskoleenheter som är resultatenheter, samt resursenheten som även innefattar öppen förskola och introduktionsförskola.

Förskolans justerade nettobudget 2023 uppgår till 567,1 mnkr. Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 0,2 mnkr efter resultatdispositioner. Under året har förskolorna haft utmaningar med ett lägre barnunderlag vilket i sin tur har genererat lägre prestationsintäkter. Avdelningen har kontinuerligt arbetat med att anpassa bemanningen efter barnantalet, och för ett effektivt resursutnyttjande. Förvaltningen har även erhållit statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder.

Resultatenheternas överföring föreslås uppgå till 47,4 mnkr (se bilaga 1).

Äldreomsorg

(Mnkr)	Just budget 2023			Utfall 2023			Avvikelse 2023
	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Beställarenheten och ledning	651,6	-41,0	610,6	641,8	-42,5	599,3	11,3

	Just budget 2023			Utfall 2023			Avvikelse 2023
Utförare	31,7	-22,8	8,9	66,1	-37,3	28,7	-19,8
Summa	683,3	-63,8	619,5	707,9	-79,9	628,0	-8,5

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 619,5 mnkr. Utfallet visar på en negativ budgetavvikelse om 8,5 mnkr, vilket motsvarar 1,4 procent av nettobudgeten.

Utförarenheterna har ett sammantaget ekonomiskt underskott om 19,8 mnkr varav ungefär hälften kan förklaras av det nyöppnade vård- och omsorgsboende i Rinkeby.

Grundbemanningen behövde vara på plats från det att den första boende flyttade in vilket har en negativ påverkan på verksamhetsområdets budget till dess att beläggningen vuxit ikapp. Hemtjänstenheternas utfall förklarar resterande underskott vilket beror på att personalkostnader ökade i högre grad än intäkterna. Den nya huvudregeln kring dygnsvila har försvårat arbetet med schemaplanering vilket varit en bidragande faktor till ökade personalkostnader. Arbeta med förbättrad schemaplanering och analys av nyckeltal har genomförts löpande under året för att öka effektiviteten.

Ledning och beställarenhet har ett sammantaget överskott om 11,3 mnkr vilket delvis kompenserar utförarens underskott. Överskottet förklaras dels av de effektiviseringar som sammanslagningen av stadsdelar medfört i form av minskade personalkostnader. Det låga antalet Vob-insatser per månad under första kvartalet har varit en bidragande faktor till överskottet. Volymökningar av månadsinsatser inom hemtjänst samt antalet Vob-platser under det fjärde kvartalet förklarar försämringen av resultatet jämfört med tertialrapport 2.

Verksamhetsområdet utreder, beslutar och verkställer insatser till personer från åldern 65 år och uppåt. Utöver ledning, utvecklingsenhet och beställarenhet finns det fyra utförarenheter. Insatser som tillhandahålls av enheterna är bland annat hemtjänst i ordinärt boende, nattpatrull, tryggt mottagande i hemmet, servicehus, vård och omsorgsboende, korttidsboende, dagverksamhet, aktivitetscenter, MAR (medicinskt ansvarig för rehabilitering), MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska), syn-och hörselinstruktörer, demenskoordinator och fixartjänster.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

	Just budget 2023			Utfall 2023			Avvikelse 2023	
	(Mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter		Netto
Beställarenheten och ledning		625,2	-26,5	598,7	632,6	-37,0	595,6	3,1
Utförare		31,6	-31,6	0,0	30,7	-30,4	0,3	-0,3
Summa		656,8	-58,1	598,7	663,3	-67,4	595,9	2,8
Bokslutsdispositioner								
Resultatenheternas ingående överskott från 2022								14,9

	Just budget 2023			Utfall 2023			Avvikelse 2023
Resultatenheternas utgående överskott till 2024							-14,1
Totalt efter bokslutsdispositioner							3,5

Verksamhetsrådets justerade nettobudget uppgår till 598,7 mnkr. Budgeten baseras huvudsakligen på antalet prestationsbaserade LSS-insatser vid avläsningen i augusti 2022 och har justerats under hösten utifrån avläsningar genomförda i mars och augusti 2023. Årets budgetjustering är 24,4 mnkr. Årets resultat visar en positiv avvikelse mot budget om 3,5 mnkr efter resultatdispositioner.

Inom verksamhetsområdet utreds, beslutas och verkställs stödinsatser till personer som har en funktionsnedsättning. Den mest kostsamma insatsen för beställarenheten är bostäder med särskild service för vuxna inom LSS. Antalet individer med bostäder med särskild service för vuxna har ökat under året. Den näst mest kostsamma insatsen för beställaren är daglig verksamhet. Antalet individer med insatsen har blivit fler jämfört med föregående år. Kostnaden för turbundna resor till daglig verksamhet har varit lägre jämfört med föregående år på grund av den nya kostnadsbild som följde av det nya avtalet. Antalet individer med beviljad assistansersättning från Försäkringskassan (så kallad LASS) har ökat sedan mätningen hösten 2022.

Verksamhetsområdet har fyra resultatenheter, två inom bostäder med särskild service och två inom daglig verksamhet. Resultatenheterna hade en ingående fond om totalt 14,9 mnkr. Daglig verksamhet har erfarit utmaningar med att få in fler deltagare på grund av lokalbegränsningar. Satsningar på arbetsmiljö och utbildning inom verksamheterna innebär att 0,8 mnkr tas ut ur fonden som därmed minskar till 14,1 mnkr. Se vidare i bilaga 1 och under rubriken Resultatenheter nedan.

Enheten med verksamhet inom avlösarservice, ledsagning och personlig assistans redovisar ett överskott om 0,5 mnkr.

Barn, kultur och fritid

	Just budget 2023			Utfall 2023			Avvikelse 2023
(Mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Barn, kultur och fritid	131,4	-6,4	125,0	133,0	-8,6	124,4	0,6
Summa	131,40	-6,4	125,0	133,0	-8,6	124,4	0,6

Verksamhetsrådets justerade nettobudget uppgår till 125,0 mnkr. Kommunstyrelsen har till nämnden fördelat 2,9 mnkr för avgiftsfria sommarlovsaktiviteter och 0,6 mnkr för sommarkolloverksamheten.

Verksamheten omfattar medborgarservice, kollo, Framtidens hus, ungdomsgårdar, kultur med fokus på barn och unga, parklekar samt korttidstillsyn. Inom verksamhetsområdet finansieras

även föreningsbidrag och idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Verksamhetsrådets överskott är 0,6 mnkr. Överskotten går bland annat att härleda till lägre resekostnader till samtliga fritidsgårdar än budgeterat.

Arbetsmarknadsåtgärder

	Just budget 2023			Utfall 2023			Avvikelse 2023
(Mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Arbetsmarknadsåtgärder	47,6	-9,3	38,3	45,7	-11,1	34,6	3,7
Varav ferie	31,9	-4,7	27,2	29,4	-2,0	27,4	-0,2
Varav OSA och stockholmsjobb	15,7	-4,6	11,1	16,3	-9,1	7,2	3,9
Summa	47,6	-9,3	38,3	45,7	-11,1	34,6	3,7

Verksamhetsrådets nettobudget uppgår till 38,3 mnkr. En positiv avvikelse mot budget om 3,7 mnkr redovisas.

Nämnden tillhandahåller både sommar-, höst- och jullovsjobb riktat till ungdomar inom stadsdelsområdet. Förvaltningen har avsatt en betydande budget i linje med ambitionen om att alla ungdomar som sökte feriejobb under sommaren skulle erbjudas. Verksamhetsområdet består även av offentligt skyddade anställningar. Förvaltningens arbetsmarknadsinsatser erbjuder arbetsförmågebedömning samt aktivitetsförmågebedömning med individanpassat arbete som mål.

Matchning av kandidater och lämpliga arbetsplatser för offentligt skyddat arbete (OSA) är utmanande, vilket har lett till ett överskott. Under sommaren erbjöds 2 475 ungdomar arbete, varav 2 049 ungdomar anställdes vilket också bidragit till överskottet.

Ekonomiskt bistånd

	Just budget 2023			Utfall 2023			Avvikelse 2023
(Mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto
Ekonomiskt bistånd	327,6	-12,7	314,9	327,4	-13,5	313,9	1,0
Varav handläggning	91,3	0,0	91,3	93,7	-2,1	91,6	-0,3
Summa	327,6	-12,7	314,9	327,4	-13,5	313,9	1,0

Enhetens uppdrag är att hjälpa människor att komma tillrätta med försörjningsproblem samt att pröva rätten till ekonomiskt stöd under tiden. Rätten till ekonomiskt bistånd grundar sig på arbetslöshet, sjukskrivning eller socialmedicinska skäl.

Verksamhetsrådets justerade nettobudget uppgår till 314,9 mnkr varav 91,3 mnkr utgörs av budget för handläggning. Utfallet visar på ett överskott om 1,0 mnkr vilket motsvarar 0,3 procent av nettobudgeten. Det positiva resultatet beror på lägre utbetalt bistånd. per hushåll som minskat trots normökningen på 8,6 procent.

Antal hushåll har uppgått i snitt till 1714 per månad vilket är 133 färre jämfört med föregående år. Kostnader för akuta boenden har uppgått till cirka 1 mnkr per månad och är något lägre jämfört med 2022. Det genomsnittliga bidraget per hushåll uppgår till cirka 11 200 kr och överstiger stadens snitt med 600 kr.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultat- enhetens bruttobudget 2023	Resultatöver- föring från 2022 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat- överföring till 2024 Överskott (+) Underskott (-)
Akalla förskolor	49 011,0	-4 728,5	-55,7	4 784,2
Husby förskolor	43 556,0	-4 437,5	78,6	4 355,6
Kista södra förskolor	38 063,0	-3 504,5	-401,7	3 806,3
Kista norra förskolor	35 024,0	-3 483,3	-69,7	3 502,4
Rinkeby västra förskolor	46 374,0	-4 781,6	225,0	4 556,7
Rinkeby östra förskolor	35 052,0	-4 167,6	679,3	3 488,3
Centrala Spånga-Tensta	71 976,0	-6 780,4	-198,0	6 978,4
Sundby-Bromsten	46 626,0	-4 338,3	-208,0	4 546,3
Solhem-Flysta	55 235,0	-5 108,4	-182,9	5 291,3
Östra Tensta	62 827,0	-5 987,9	-77,2	6 065,0
Bromstengården (IoF)	17 557,0	-1 490,0	-265,7	1 755,7
Bostäder med särskild service S-T	55 246,0	-4 818,0	-196,3	5 014,3
Fridagruppens dagliga verksamhet	53 780,0	-4 677,0	-260,2	4 937,2
Rinkeby-Kista dagliga verksamhet	22 789,0	-2 071,0	1 211,7	931,6
Bostäder med särskild service R-K	42 750,0	-3 341,0	97,8	3 243,2
Summa resultatenheter	675 866,0	-63 715,0	377,0	63 256,5

Resultatenheterna har totalt en ingående fond om 63,7 mnkr och en utgående fond om 63,3 mnkr.

Resultatenheterna inom förskolan har en ingående fond om 47,3 mnkr. Det sammanlagda överskottet för år 2023 uppgår till cirka 0,2 mnkr men på grund av förändring av budget och tak för fond blir överföringen knappt 0,1 mnkr, och fonden uppgår därmed till 47,4 mnkr. 2024 slås fyra av resultatenheterna ihop till två nya enheter. Kista södra förskolor och Kista norra förskolor bildar Kista förskolor. Rinkeby västra förskolor och Rinkeby östra förskolor bildar Rinkeby förskolor. Fonden för Kista förskolor blir därmed 7 308,7 mnkr och fonden för Rinkeby förskolor uppgår till 8 045,0 mnkr.

Resultatenheten Bromstengården inom Barn och Ungdom har en ingående fond om

cirka 1,5 mnkr. På grund av fler individer visar verksamheten ett överskott och därmed fylls fonden på med cirka 0,3 mnkr till 1,8 mnkr.

Resultatenheterna inom funktionsnedsättning har en ingående fond om 14,9 mnkr. Bostäder med särskild service i Spånga-Tensta visar ett överskott om cirka 0,2 mnkr, och Fridagruppens dagliga verksamhet visar ett överskott om 0,3 mnkr, vilket förs över i fonden. Bostäder med särskild service i Rinkeby-Kista visar ett underskott om 0,1 mnkr på grund av insatser för att främja arbetsmiljön vilket tas ut ur fonden. Rinkeby-Kista daglig verksamhet visar ett underskott om 1,2 mnkr. Kostnader för satsningar på arbetsmiljö och utbildning om 1,1 mnkr tas därför ut ur fonden. Totalt minskar därmed fonderna inom funktionsnedsättning med 0,8 mnkr till 14,1 mnkr.

Investeringar

Mnkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Avvikelse 2023	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2023
Parkinvesteringar	8,2	7,5	0,7	0,7
Parkreinvesteringar	5,2	3,8	1,4	1,4
Nycklade medel Stadsmiljö	10,5	12,1	-1,6	-1,6
Klimatinvesteringar	2,8	2,8	0,0	0,0
Trygghetsinvesteringar	12,2	8,2	4,0	2,4
Övriga investeringsmedel	0,1	1,2	-1,1	-1,1
Maskiner & inventarier	8,2	12,9	-4,7	-3,1
Totalt investeringar	47,2	48,5	-1,3	-1,3

Investeringsbudget för 2023 uppgår till totalt 47,2 mnkr där 39,0 mnkr avser tilldelad budget för stadsmiljö och 8,2 mnkr ordinarie budget för maskiner och inventarier. För investeringar redovisas totalt en avvikelse om 1,3 mnkr i underskott. Fördelningen av investeringsmedel redovisas i sin helhet i bilaga 1.

Ett projekt inom ramen för stadens åtgärdsprogram för god vattenstatus, Tenstadalens dagvattenpark, har bedrivits av Stockholm Vatten och Avfall AB genom Spånga-Tensta stadsdelsnämnd från år 2018. Projektet är del i ett större sammanhang i stadsdelsområdet, har många beroenden och har hittills endast hittills inneburit förberedelser för investeringen. För att i högre grad integrera detta i övriga pågående projekt har beslut tagits att Stockholm vatten och avfall AB tar över projektet. Det innebär att Järva stadsdelsnämnd i detta bokslut bokför detta som ett förgävesprojekt och bokförda nettoutgifter inklusive 2023 om 14,4 mnkr krediteras investeringsanslaget.

Parkinvesteringar, reinvesteringar och investeringar med egna nycklade medel.

Parkinvesteringar, reinvesteringar och investeringar med egna nycklade medel redovisar totalt 0,6 mnkr i överskott. Nämnden omfördelade budget inom ramen för två parkinvesteringar.

Detta eftersom Trafikkontorets uppskattning var att anläggningen av Palmérsparken etapp 2 inte skulle uppgå till budgeten om 4,4 mnkr. Kostnadskalkylen för Tensta skatepark hamnade däremot på 0,8 mnkr (det vill säga 0,2 mnkr över de 0,6 mkr som är budgeterade för 2023). Nämnden föreslog därför att 0,2 mnkr omfördelas från Palmérsparken etapp 2 till Tensta skatepark.

Klimatinvesteringar

Nämnden har beviljats 1,4 mnkr i klimatinvesteringar som ansöktes om i samband med verksamhetsplanen avseende LED-lampor i förskolan samt trädallé intill Askebyparken. Kommunstyrelsen beslutade på sitt sammanträde i april att bevilja stadsdelsnämnden ombudgetering om 1,4 mnkr för klimatsmarta papperskorgar. Samtliga klimatinvesteringar har genomförts enligt plan och ingen avvikelse mot budget redovisas.

Trygghetsinvesteringar

Under första halvåret beviljade kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott budgetjusteringar om 2,1 mnkr för trygghetsinvesteringar, som innefattar "Upprustning av en gång- och cykeltunnel i Husby", "Mosaikutsmyckning på gångtunnel i Rinkeby" och anläggning av en ny hundrastgård i Kista. Kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott beviljade även budgetjusteringar om 7,0 mnkr för trygghetsinvesteringar, som omfattar förstärkning av trafik hinder och stängning av smitvägar, upprustning Bussenhus bollplan och mosaikutsmyckning i två gångtunnlar i Tensta. I samband med verksamhetsberättelsen ansöker nämnden om ombudgetering av projektet "Förstärkning av trafik hinder och stängning av smitvägar" och "Upprustning Bussenhus" vilket delges i avsnittet ombudgeteringar. Arbetet med Gryningsparken har inte kunnat genomföras på grund av att andra arbetsmoment behöver genomföras innan det är aktuellt med belysningsarbetet, därmed redovisar projektet en positiv avvikelse mot budget.

Övriga investeringsmedel

Ytterligare budgetjustering om 0,1 mnkr har beviljats för investering i portabla toaletter inom Järva naturreservat. Tenstadalens dagvattenpark har haft kostnader om 1,1 mnkr vilket ej var budgeterat. Totala projektets kostnader (14,4 mnkr) har krediterats 2023 vilket redovisas i Bilaga 1, se även övergripande text ovan.

Maskiner och inventarier

Ordinarie budget för nämndens investeringar i maskiner och inventarier är för år 2023 3,2 mnkr. I tertialrapport 2 beviljades nämnden ytterligare 5,0 mnkr för solskydd inom förskolan och äldreomsorgens nya vård och omsorgsboende. Utgifter för förskolans utemiljö och även äldreomsorgens nya lokaler har blivit högre än prognostiserat.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ombudgeteringar

Nämnden föreslås hos kommunstyrelsen begära ombudgetering om sammanlagt 0,5 mnkr avseende följande trygghetsinvesteringar som planeras fortlöpa under 2024:

- **Förstärkning av trafik hinder och stängning av smitvägar, ombudgetering 0,4 mnkr.**

Stadsdelsförvaltningen sökte i samband med tertialrapport 1 2023 6,2 mnkr i trygghetsmedel för förstärkning av trafik hinder och stängning av smitvägar. En stor del av beviljade medel har nyttjats under 2023 men årets sista beställningar av förstärkningsmaterial och ersättningsbommar hade längre leveranstiden än beräknat och arbetet kunde därmed inte helt och hållet slutföras i tid. Då behovet av förstärkningsinsatser kvarstår önskar stadsdelsförvaltningen ombudgetera 0,4 mnkr och projektet beräknas då kunna färdigställas under början av 2024.

- **Upprustning Bussenshus bollplan, ombudgetering 0,1 mnkr.**

Stadsdelsförvaltningen sökte i samband med tertialrapport 1 2023 0,2 mnkr i trygghetsmedel för upprustning av Bussenshus bollplan. Ansökan om medel avsåg i huvudsak belysningsinsatser. Förberedelser för insatser har genomförts men på grund av långa handläggningstider hos elnätleverantören för återkoppling elnätet och vintersäsongens tidiga genomslag har insatsen inte kunnat slutföras under 2023. Det finns goda förutsättningar att projektet ska kunna slutföras under första halvan av 2024 och stadsdelsförvaltningen önskar därför ombudgetera 0,1 mnkr. Då kommer felsökning och utbyte av armaturer genomföras och därefter kompletterande åtgärder på övrig anläggning kring bollplanen

Medel för lokaländamål

Analys av balansräkning

Nämndens balansomslutning i bokslutet 2023 har en förändring om 39,3 mnkr jämfört med bokslut 2022.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna är 12,9 mnkr högre jämfört med föregående år och avser aktiverade anläggningar av färdigställda investeringsprojekt inom stadsmiljö och förskola samt aktiverade direktanskaffningar av inventarier.

Omsättningstillgångarna är 26,4 mnkr högre jämfört med föregående år.

Interna kundfordringar har ökat med 24,3 mnkr och det beror främst på flera utställda fakturor på höga belopp, en faktura på 14,7 mnkr mot Finansförvaltningen avseende

förgävesprojektering, en faktura på 5,1 mnkr mot Finansförvaltningen för statsbidrag med anledning av kriget i Ukraina och en faktura på 6,9 mnkr mot Socialförvaltningen avseende statsbidrag föräldraskapsstödjande insatser.

Diverse kortfristiga fordringar har minskat med 1 mnkr. Förändringen avser minskade fordringar hos staten, Migrationsverket.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter är 3,7 mnkr högre jämfört med föregående år. Förändringen avser, utöver de maskinella fordringarna, dels förutbetalda kostnader mot externa leverantörer och dels på ej fakturerade försäljningsordrar.

För kassa och bank är det en mindre förändring om 0,2 mnkr jämfört med föregående år.

Skulder och eget kapital

Förändringen av **eget kapital** är -113,3 mnkr.

Långfristiga skulder är 0,1 mnkr lägre jämfört med föregående år.

Kortfristiga skulder är 73,9 mnkr lägre jämfört med föregående år.

Leverantörsskulder är 75,3 mnkr lägre jämfört med föregående år.

Skulder till externa leverantörer har minskat med 65,2 mnkr vilket beror till en stor del på ett minskat antal fakturor avseende hyra av lokaler.

Leverantörsskulder till stadens bolag har minskat med 4,3 mnkr och förändringen avser till största del minskade skulder till Micasa Fastigheter i Stockholm AB avseende hyra.

Skulder till stadens förvaltningar har minskat med 5,9 mnkr vilket främst beror på lägre IT-kostnader som har fakturerats av Stadsledningskontoret.

Övriga kortfristiga skulder

Skulder till staten är 3,6 mnkr lägre jämfört med föregående år och det beror främst på minskade LASS-kostnader.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Upplupna löner och upplupna sociala avgifter har totalt minskat med 2,3 mnkr och det beror främst på nya LAS regler (lagen om anställningsskydd) som bland annat reglerar timanställningar. De nya reglerna började gälla den 1 oktober 2022 och har medfört att kostnaderna för timanställningar har minskat under 2022 och 2023.

Förutbetalda intäkter har ökat med 1,4 mnkr jämfört med föregående år. Förändringen beror på statsbidrag från Äldreförvaltningen avseende ökningen av andelen sjuksköterskor som avser år 2023 och 2024.

Övrigt

Nedskrivning av fordringar

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning, kapitel 3 paragraf 2 ska en obetald fordran skrivas ned i bokföringen efter det att alla inkassoåtgärder vidtagits eller senast ett år efter

förfalldatum. Detta innebär enbart en bokföringsteknisk åtgärd. En gäldenär är fortfarande betalningsskyldig även om fordran avskrivits i bokföringen och avförts i räkenskaperna. Förvaltningen bedömer utifrån försiktighetsprincipen om gäldenärer inte har möjlighet att betala av sina skulder.

Nämnden har utifrån försiktighetsprincipen skrivit ned fordringar om totalt 3 942 510,15 kronor under året avseende Järva stadsdelsförvaltning, 1 539 230,20 kronor avser Rinkeby-Kista och 2 403 279,95 kronor avser Spånga-Tensta (SDF 703) som har slagits ihop till Järva stadsdelsförvaltning.

Särskilda redovisningar

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Bedömning

Nämnden bedömer att den interna kontrollen under år 2023 varit tillräcklig.

Bedömningen grundar sig på att system för intern kontroll finns upprättat där ansvar och befogenheter inom organisationen är tydliga, att avvikelser har dokumenterats och hanterats löpande i tillräcklig utsträckning, att analys och uppföljning av åtgärder i väsentlighet- och riskanalys och internkontrollplan har genomförts samt att nämnden under året har vidtagit åtgärder utifrån revisorernas rekommendationer.

Nämndens uppföljning av elva kontrollaktiviteter i internkontrollplanen utifrån åtta processer visar på fyra mindre avvikelser. Bedömningen görs att dessa mindre avvikelser i hög utsträckning beror på den under året resurskrävande sammanläggningen av före detta Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder till Järva stadsdelsnämnd.

System för intern kontroll

Systemet för intern kontroll beskrivs i styrdokumentet *System för intern kontroll 2023, Järva stadsdelsnämnd*. Här beskrivs bland annat

- hur ansvar och roller är fördelat inom förvaltningen
- hur förvaltningen arbetar med intern kontroll samt
- riktlinjer, regler och anvisningar som styr verksamheten.

Arbetet med intern kontroll är kopplat till stadens integrerade ledningssystem (ILS) och arbetet följer stadens årshjul för planering och uppföljning.

Ansvar och befogenheter för det interna kontrollarbetet

Stadsdelsnämnden har det yttersta ansvaret för att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detta görs bland annat genom att nämnden ansvarar för att ett system för intern kontroll upprättas i samband med verksamhetsplan.

Stadsdelsdirektören leder arbetet med den interna kontrollen och ansvarar för att regler och anvisningar utformas för att upprätthålla en god intern kontroll. Detta görs genom bland annat genom att stadsdelsdirektören ser till att väsentlighets- och riskanalys genomförs och dokumenteras samt att internkontrollplan upprättas årligen.

Avdelningschefen ansvarar för den interna kontrollen inom sitt ansvarsområde. Detta görs bland annat genom att avdelningschefen säkerställer att medarbetarna har kunskap om de styrdokument som gäller för arbetet samt om hur brister och avvikelser ska rapporteras.

Enhetschefen ansvarar för den interna kontrollen inom sin enhet. Detta görs bland annat genom att enhetschefen säkerställer att väsentlighets- och riskanalys genomförs och dokumenteras årligen i ILS utifrån enhetens ansvarsområde samt ser till att kontroller genomförs enligt den av enheten upprättade väsentlighets- och riskanalysen.

Kontrollansvarig ansvarar för att samordna, planera och utveckla nämndens interna kontroll. Detta görs bland annat genom att kontrollansvarig sammanställer och kvalitetssäkrar nämndens väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan samt säkerställer att kontrollaktiviteter genomförs och att uppföljningsrapport över genomförda kontroller sammanställs i samband med nämndens verksamhetsberättelse.

Medarbetare ansvarar för att följa de rutiner, lagar och andra styrdokument som gäller för verksamheten. Medarbetare ska rapportera brister och avvikelser till närmaste chef.

Roller och ansvarsfördelning för intern kontroll beskrivs utförligt i styrdokumentet *System för intern kontroll 2023, Järva stadsdelsnämnd*.

Väsentlighets- och riskanalys (VoR)

En väsentlighets- och riskanalys (VoR) har genomförts under året. I denna har de viktigaste processerna/arbetsätten för att uppfylla kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena identifierats. Utifrån arbetsätten har oönskade händelser identifierats och värderats.

Riskvärdet har legat till grund för beslut om den oönskade händelsen/risken ska hanteras i internkontrollplanen eller endast i väsentlighets- och riskanalysen.

Uppföljning och analys av åtgärder i väsentlighet – och riskanalysen har genomförts.

Internkontrollplan (IKP)

Nämnden har utifrån väsentlighets- och riskanalysen (VoR) i samband med framtagandet av verksamhetsplanen tagit fram en internkontrollplan (IKP) där det har fastställts hur de löpande kontrollerna/arbetsätten ska följas upp. Syftet har varit att bedöma hur väl de systematiska

kontrollerna fungerat samt ge nämnden underlag för att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Uppföljning av elva kontrollaktiviteter utifrån åtta processer kopplade till olika KF-mål (se uppställningen nedan) har genomförts under året.

1.1 Skapa säkra mötesplatser för unga på de öppna fritidsverksamheterna

1.3 Handläggning av barn och ungdomsärenden

3.1 Förtroendekänsliga poster

3.4 Skapa säkra mötesplatser för medarbetare på de öppna fritidsverksamheterna

3.4 Säkerställa kompetensförsörjning för socialtjänstens verksamheter

3.5 Systematiskt informationssäkerhetsarbete

3.6 Förebygga fusk och oegentligheter i välfärden

3.6 Förebygga otillåten påverkan

Uppföljningen av kontrollaktiviteterna har efter analys visat på fyra mindre avvikelser. Avvikelsena bedöms i hög utsträckning bero på den under året resurskrävande sammanläggningen av Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder till Järva stadsdelsnämnd.

Kopplat till processen *Handläggning av barn och ungdomsärenden* skulle verksamheten följas upp med särskilt framtagna nyckeltal varje månad. En kontroll av detta skulle göras utifrån framtagna nyckeltal i samband med tertialuppföljningarna. Det system/dokument som används för uppföljningen fungerar dock inte tillfredsställande och därför var avsikten att under året arbeta fram nytt system som samlar in data på aggregerad nivå. Detta arbete har dock inte genomförts. Uppföljningar av insatser har likväl utförts samt en revidering av olika nyckeltal.

Kopplat till processen *Förtroendekänsliga poster* skulle kontrollen av lokala hyror följas upp genom att kontrollera att stickprovskontrollerna hade genomförts. Denna kontroll har ännu inte gjorts då den nya organisationen har medfört behov att se över rutiner för de systematiska kontrollerna i systemen.

Kopplat till processen *Skapa säkra mötesplatser för medarbetare på de öppna fritidsverksamheterna* skulle rutiner för hantering av hot och våld uppdateras och förankras regelbundet bland medarbetare. Detta skulle kontrolleras genom att följa upp att de enheter som ännu inte genomgått utbildningen genomförde den enligt plan. På grund av arbetet med sammanläggningen har dock utbildning för personalen i tidigare Spånga-Tensta fritid skjutits fram och kommer att genomföras under 2024.

Kopplat till processen *Förebygga otillåten påverkan* skulle en *uppföljning av introduktion samt APT-möten innehållandes information om otillåten påverkan* göras. En kontroll skulle utföras att de enheter som ännu inte genomgått webb-utbildningen om otillåten påverkan genomförde denna enligt plan. På grund av tekniska problem har dock webb-utbildningen inte funnits tillgänglig för enheterna under 2023, vilket innebar att den inte kunde användas i introduktionen. En systematisk kontrollaktivitet av APT-material har heller inte skett.

Revision

De rekommendationer som de tidigare förvaltningarna har fått av revisionen har under året arbetats vidare med utifrån den nya organisationen.

Genomförda granskningar av externa aktörer

De genomförda granskningar och uppföljningar som inom socialtjänsten genomförts under året av externa aktörer beskrivs i nämndens kvalitetsberättelse som redovisas som bilaga till verksamhetsberättelsen.

Individ och familj har haft ett flertal granskningar under året. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har under 2023 gjort en tillsyn utifrån ett regeringsuppdrag om förstärkt tillsyn av socialtjänstens handläggning av ärenden som rör barn och unga placerade enligt SoL och LVU. Förvaltningen är en av 26 kommuner och stadsdelsförvaltningar där IVO genomförde ytterligare kontroller.

IVO har även genomfört tillsyn av hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga vid Bromstengården i Stockholm. Tillsynen har omfattat barn och ungas upplevelse av att bo på Bromstengården och granskat verksamhetens arbete för att ge en trygg och säker vård. Diskrimineringsombudsmannen har genomfört en tillsyn av ett individärende. IVO har granskat två individärenden utifrån allvarligt missförhållande i enlighet med lex Sarah 2022.

Under våren besökte en kvalitetsobservatör från äldreförvaltningen Kista servicehus. Verksamhetsuppföljningar har genomförts på några av utförarenheterna inom avdelningen äldre, funktionsnedsättning och socialpsykiatri utifrån äldreförvaltningens- och socialförvaltningens mallar på några av förvaltningens enheter, dagverksamhet, boendestöd, daglig verksamhet, vård- och omsorgsboende samt hemtjänst. Vidare har det under året bland annat genomförts inspektion av läkemedelshantering i de verksamheter som hanterar enskildas läkemedel.

IVO har genomfört en nationell tillsyn av medicinsk vård och behandling för särskilda boenden för äldre (SÄBO). Granskningen omfattade fyra delar: individuell bedömning och kompetensnivå, dokumentation och personalkontinuitet, läkemedelshantering samt vård i livets slutskede. IVO har begärt ett yttrande av enheten att inkomma i mars 2024. Yttrandet avser identifierade utvecklingsområden av allmän karaktär där brister uppmärksammats inom särskilt boende för äldre men inte särskilt i nämndens verksamheter.

En granskning har gjorts av IVO gällande ett icke verkställt beslut på beställarenheten funktionsnedsättning och socialpsykiatri där nämnden ska yttra sig. Detta är ett pågående ärende och yttrandet ska ske i januari 2024. Miljö- och hälsoskyddsinspektion har genomförts inom gruppboende LSS. Vid inspektionen uppmärksammades att verksamheterna saknade rutin för vattentemperaturmätning vilket åtgärdades skyndsamt. Mätning av vattentemperatur sker för att undvika spridning av legionellabakterier.

Systematiskt kvalitetsarbete

Kvalitetsprogrammet

Nämndens systematiska kvalitetsarbete utgår från stadens kvalitetsprogram och syftar till att erbjuda service och tjänster av hög kvalitet som utgår från invånarnas behov. Nämnden eftersträvar ett öppet förhållningssätt och samverkar med aktörer inom staden samt med externa aktörer som föreningsliv, akademi, företag och myndigheter.

Som underlag i kvalitetsarbetet används bland annat resultaten i stadens gemensamma undersökningar, nationella brukarundersökningar, enheternas egna undersökningar, verksamhetsuppföljningar samt resultat av olika uppföljningar av andra förvaltningar och myndigheter. Stadens system för integrerad ledning och styrning (ILS) stödjer nämndens arbete på övergripande nivå att ha ett tydligt fokus på resultat för invånarna.

Gällande de administrativa processerna och förvaltningsövergripande uppdragen har fokus främst varit på genomförandet av nulägesanalys utifrån verksamheternas olika ansvarsområden. Nulägesanalysen har utgått ifrån kvalitetsprogrammets grundläggande förhållningssätt och fokusområden samt verksamheternas uppdrag, resultat och måluppfyllelse för året.

Förvaltningen har identifierat prioriterade utvecklingsområden utifrån respektive verksamhet inför det kommande året. Kvalitetsprogrammet och övriga relevanta styrdokument har använts som ett stöd i prioriteringarna inför 2024 samt i det fortsatta långsiktiga strategiska kvalitetsutvecklingsarbetet. Prioriterade aktiviteter finns med i nämndens verksamhetsplan för 2024, där stockholmarnas fokus är prioriterat i utvecklingsarbetet. Varje berörd enhet har sedan utifrån den samlade nulägesanalysen och utvecklingsområden kompletterat med egna aktiviteter som ska bidra till det fortsatta kvalitetsutvecklingsarbetet och målen.

Kvalitetsberättelsen

Kvalitetsberättelsen är en rapport som redovisar en sammanfattning av det systematiska kvalitetsarbete som genomförts inom socialtjänsten under året. Kvalitetsarbetet är en betydande del i det dagliga arbetet inom socialtjänstens samtliga verksamheter för att utveckla, säkerställa och förbättra kvaliteten i det stöd och den service som ges inom nämndens verksamheter. Kvalitetsberättelsen redovisas som bilaga till verksamhetsberättelsen.

Lex Sarah

Syftet med lex Sarah är att bidra till att den enskilde får insatser av god kvalitet och att förebygga att enskilda inte drabbas av missförhållanden. Detta sker förutom hantering av det individuella ärendet, genom systematisk och kontinuerlig översyn av vilken typ av lex Sarah som rapporteras från enheter och privata utförare. Detta arbete ger underlag för bland annat uppdatering och nyskapande av arbetsrutiner samt utbildningssatsningar som kan beröra flera enheter inom förvaltningen.

Inom avdelningen individ och familj har fem Lex Sarah rapporterats från myndighetsutövningen barn och ungdom. Alla rapporter handlade om brister i rättssäkerhet och genomförande. Utredning visade att tre av rapporterna gällde påtaglig risk för

missförhållande, en gällde missförhållande samt en gällde påtaglig risk för allvarligt missförhållande. För att förebygga att liknande händelser inträffar igen har nya rutiner tagits fram eller reviderats. Vidare har cheferna informerat handläggarna om olika juridiska bedömningar.

Inom verksamhetsområdena äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri har 13 lex Sarah rapporterats under 2023 varav åtta gällt myndighetsutövning äldreomsorg. Arbetsrutiner och uppföljningsrutiner har setts över inom enheterna utifrån de rapporterade händelserna. Inom avdelningen pågår ett arbete för att säkerställa att alla incidenter som kunnat leda till missförhållande för en enskild rapporteras enligt lex Sarah. Se vidare beskrivning i nämndens Kvalitetsberättelse.

Synpunkter och klagomål

Förvaltningen hanterar skyndsamt klagomål, synpunkter och avvikelser. Totalt har 42 klagomål inkommit till avdelningen individ och familj främst från brukare och vårdnadshavare. De flesta klagomål berör handläggning och bemötande. Inom avdelningen äldre, funktionsnedsättning och socialpsykiatri har det inkommit 199 synpunkter och klagomål. De flesta ärendena har handlat om utförande och tillgänglighet. I kvalitetsberättelsen för socialtjänsten beskrivs synpunkter och klagomål mer detaljerat.

Från vem	Antal
Brukare eller vårdnadshavare	101
Närstående (anhörig, god man etc.)	75
Invånare	0
Advokatbyrå	1
Familjehem	1
Inkommit via IVO	0
Medarbetare	60
Tjänsteperson/annan myndighet	3
Totalt	241

Tabellen ovan visar vilka som inkommit med klagomål och synpunkter

Kategori	Antal
Bemötande	45
Handläggning	25
Utförande	111
Tillgänglighet	62
Fysisk miljö	3
Utrustning	0
Information	10
Samverkan	1
Annat: Ekonomi	10

Kategori	Antal
Totalt	267

Tabellen ovan visar inom vilken kategori av inkomna klagomål och synpunkter som gällt under 2023. Ett ärende kan innefatta flera olika kategorier.

Förskola

Förvaltningen hanterar skyndsamt klagomål, synpunkter och avvikelser. Totalt har det inkommit 23 synpunkter, klagomål och beröm till förvaltningen avseende avdelning förskola. Det mesta berör klagomål gällande organisering och uppdrag. Klagomålen har hanterats och återkoppling har gjorts till berörda.

	Beröm	Klagomål	Synpunkt
Organisation		5	
Uppdrag	1	7	
Barnsäkerhet		3	2
Bemötande	2	3	
Summa	3	18	2

Stadsutveckling, medborgarservice och fritid

Under året har det inkommit 30 synpunkter och klagomål till medborgarkontoren i Husby, Rinkeby och Tensta. De flesta har handlat om att utöka antalet publika datorer och att skrivaren inte har fungerat vilket är åtgärdat. Synpunkterna har också handlat om servicen på medborgarkontoret. De som har varit nöjda har lyft att personalen har varit hjälpsamma, duktiga och tillmötesgående. Två klagomål handlade om bristande närvaro/sena avbokningar gällande den juridiska rådgivningen och ett klagomål om konsumentvägledningens tillgänglighet. Två klagomål handlade om personalens bristande kompetens och bemötande. Samtliga klagomål och synpunkter har hanterats och återkoppling har gjorts till berörda.

Förvaltningens fritidsverksamhet på entreprenad har tagit emot synpunkter och klagomål. De flesta synpunkterna har handlat om tillgänglighet, belysning och säkerhet. Förvaltningen och entreprenaden har vidtagit åtgärder, bland annat genom att införa Swish, ordna skyltar och se över lokalerna.

Stadsmiljö, synpunkter från Tyck-till

Kategori	Antal
Beröm	13
Felanmälan	1 289
Frågor	59
Idéer	31
Klagomål	36

De flesta av de inkomna synpunkterna berör skräp i parker, lekredskap, buskage och träd i parker.

Utveckling av uppföljning, analys och internkontroll

Socialtjänstens arbete med uppföljning, egenkontroll och internkontroller samt analys och utvecklingsarbete utifrån resultaten beskrivs i kvalitetsberättelsen för socialtjänsten, vilken redovisas som bilaga till verksamhetsberättelsen. I kvalitetsberättelsen beskrivs även uppföljningar och kvalitetsgranskningar som genomförts av andra myndigheter och förvaltningar.

Förvaltningens fritids- och ungdomsgårdar i egen regi ingår i kvalitetsnätverket Kvalitet och kompetens i samverkan (KEKS). Varje år genomförs den så kallade KEKS-mötesplatsenkäten för att möjliggöra förbättringsarbete på ett strukturerat sätt. Under året har ett arbete påbörjats med att inkludera samtliga fritidsverksamheter i kvalitetsnätverket, detta då flera gårdar tidigare inte varit med i kvalitetsnätverket. Arbetet förväntas vara klart under 2024. Ett arbete med att skapa gemensamma mätmetoder med fritidsverksamheten på entreprenad har också inletts.

Framtidens Hus har under året stärkt upp ledningssystemet via en centraliserad dokument-process-plattform där alla reviderade och standardiserade rutiner har sammanförts. Bedömningen är att det kommer främja en enhetlig och konsekvent tillämpning av bästa praxis. Den införda plattformen syftar inte bara till att underlätta tillgången till viktig information, utan fungerar också som ett kraftfullt verktyg för att identifiera och hantera förbättringsområden. Genom dokumentation och uppföljning av processerna bedöms potentiella flaskhalsar kunna hanteras mer skyndsamt.

Kvalitetsutmärkelsen

Flera medarbetare ingår i stadens arbete med kvalitetsutmärkelsen som examinatorer. Uppdraget som examinator bidrar till lärande inom stadens ambitioner, arbetssätt och uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet. Med erfarenheten av att vara examinator bidrar medarbetarna med sin kompetens till säkerställande av kvalitetsarbetet inom de olika verksamhetsområdena de verkar.

Flera enheter har tidigare deltagit i kvalitetsutmärkelsen vilket ger ett lärande och en uppmärksamhet för det faktiska kvalitetsarbete som bedrivs samt utvecklingsmöjligheter för verksamheten.

Inga enheter medverkade i årets kvalitetsutmärkelse. Orsaken förklaras främst av att resurserna krävts för sammanläggningen av före detta stadsdelsförvaltningarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista till Järva stadsdelsförvaltning.

S:t Julianpriset

Även i stadens arbete med tillgänglighetsutmärkelsen S:t Julianpriset har medarbetare från förvaltningen deltagit som examinatorer under ett flertal år. Då arbetet med priset genomgår en översyn pausades arbetet med S:t Julianpriset 2023. I arbetet med S:t Julianpriset erhålls inspiration, erfarenhet och kompetens inom området inkludering och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Detta bidrar till förvaltningens möjlighet att bevaka, utveckla och säkerställa kvalitetsarbetet inom området. Verksamheter har tidigare varit nominerade, besökts och fått besvara frågor gällande tillgänglighetsarbetet samt erhållit utmärkelsen. Arbetet inom området ingår i det dagliga arbetet inom samtliga enheter som en del i förvaltningens kvalitetsarbete och utgår ifrån stadens program för tillgänglighet och delaktighet.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Checklista för årlig uppföljning

Analys av årlig uppföljning av SAM

Sammanfattning

Uppföljningen är genomförd på enhetsnivå av chef med arbetsmiljöansvar tillsammans med skyddsombud. Påståendena skulle besvaras med ett av alternativen: ”Instämmer helt”, ”Instämmer delvis”, ”Instämmer inte alls”, ”Vet ej” eller ”Ej relevant”.

Av 41 enheter har 34 stycken svarat på enkäten, en svarsfrekvens på 83 procent. Av dessa 34 enheter var det 4 stycken som av systemtekniska skäl inte kunde svara för år 2023 men för år 2024. Deras resultat är dock inräknade tillsammans med övriga. Undantag finns där ett fåtal enheter inte har svarat på en fråga.

Uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet för år 2023 visar att Järva stadsdelsförvaltning uppnår goda resultat inom alla frågeområden, men att det finns områden som förvaltningen behöver prioritera under 2024. Nedan är tre prioriterade

förbättringsområden samt tre områden med särskilt goda resultat som förvaltningen planerar att bibehålla.

Prioriterade förbättringsområden 2024

Genomförs riskbedömningar av verksamheten löpande?

Här svarar 28 av 34 enheter att man instämmer helt med påståendet medan 6 av 34 svarar att man instämmer delvis. Det framgår av svaren att verksamheten är van att genomföra riskbedömningar vid till exempel förändringar i verksamheten, men att den löpande riskbedömningen behöver säkerställas fullt ut. Under 2024 kommer en särskild utbildning i riskbedömning erbjudas till chefer och skyddsombud.

Genomförs undersökningar av verksamhetens arbetsmiljö löpande (gällande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö)?

30 av 34 enheter svarar att man instämmer helt på påståendet medan 5 av 34 svara att man instämmer delvis. Det som lyfts fram särskilt är att man inte har genomfört en skydds rond ännu, men att man ska följa, bland annat denna aktivitet i årshjulet för systematiskt arbetsmiljöarbete. Det som påverkar att man inte har hunnit genomföra skydds ronden är kopplat till sammanläggningen eller att man är en nybildad enhet.

Finns skriftliga instruktioner när det gäller särskilt riskfyllda arbetsuppgifter/för de risker som bedömts som allvarliga?

24 av 33 enheter svarar att man instämmer helt, 3 av 33 att man instämmer delvis och 6 av 33 att frågan inte är relevant. Detta är en viktig fråga där förvaltningen identifierat ett behov att kompetensutveckla. Stöd kommer att erbjudas till de enheter som behöver det. Ett särskilt stöd för rutiner för hot och våld kommer att tas fram samt utbildning i riskbedömning för chefer och skyddsombud.

Faktorer som bidrar till en god arbetsmiljö

Av uppföljningen framgår att förvaltningens chefer i samverkan med skyddsombud till största del instämmer helt med de frågor som ställs. Det finns särskilt tre påståenden med extra goda resultat: *Är stadens Arbetsmiljöpolicy (tillika Personalpolicyn) känd på arbetsplatsen? Har chefer, medarbetare och skyddsombud kunskaper om förhållanden som skapar en god arbetsmiljö? samt Har medarbetarna möjlighet att medverka i verksamhetens systematiska arbetsmiljöarbete (t ex APT)?* På dessa påståenden har majoriteten av de svarande enheterna svarat ”Instämmer helt”. Detta resultat pekar på att förvaltningen har ett fungerande samverkanssystem samt att arbetet med att identifiera friskfaktorer som genomfördes på alla enheter under 2023 har gett resultat.

Uppföljning av föregående års genomförda arbetsmiljöåtgärder

I Järva stadsdelsförvaltning finns en etablerad struktur för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Utöver det som chefer, skyddsombud och medarbetare själva identifierar som arbetsmiljöfaktorer/områden att arbeta med, styrs det systematiska arbetsmiljöarbetet på enhetsnivå, avdelningsnivå och förvaltningsnivå genom ett arbetsmiljöårshjul och arbetsmiljöaktiviteter. Detta årshjul är framtaget i samverkan mellan arbetsgivaren och arbetstagarorganisationerna, och visar månad för månad vad som ska genomföras.

Andra arbetsmiljöåtgärder som genomförts under 2023 och som kan ha koppling till resultatet av uppföljningen är:

- Påbörjat arbete med friskfaktorer på samtliga enheter inom ramen för förvaltningens arbetsmiljöårshjul
- Säkerställt en likvärdig organisation inom förvaltningens verksamheter, för det systematiska arbetsmiljöarbetet genom fördelade arbetsmiljöuppgifter till biträdande enhetschefer, där detta varit tillämpligt.
- Utbildningar i arbetsmiljö för chefer och skyddsombud.
- Föreläsning om förändringsledning för chefer inför den kommande sammanläggningen av stadsdelsförvaltningarna.
- Föreläsning om förändringsprocess för medarbetare inför den kommande sammanläggningen av stadsdelsförvaltningarna.
- Stöd till enheterna i att i arbetsgrupperna diskutera och fastställa förhållningssätt och spelregler (så kallade kontorsguider), i första hand för de enheter som har sina arbetsplatser i något av förvaltningshusen och som under hösten genomförde en omflyttning, men materialet har även funnits tillgängligt för övriga enheter i förvaltningen.